

statistische studiën

nummer 42

1975

NATIONAAL INSTITUUT VOOR DE STATISTIEK

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

KONINKRIJK BELGIË

D/1975/0496/16

KONINKRIJK BELGIË
MINISTERIE VAN
ECONOMISCHE ZAKEN

NATIONAAL INSTITUUT VOOR DE STATISTIEK

STATISTISCHE STUDIËN

NUMMER 42

1975

VERKRIJGBAAR BIJ HET
**NATIONAAL INSTITUUT
VOOR DE STATISTIEK**
LEUVENSEWEG 44, BRUSSEL,
TEGEN STORTING VAN 65 F PER NUMMER
OP REKENING NR. 000-0082826-85

INHOUDSOPGAVE.

Sterftetafels per taalgebied 1968-1972. (1)

1. — Inleiding	3
2. — Notatie	3
3. — Brutosterftetafels 1968-1972 per taalgebied	4
4. — Vergelijkende studie van de sterftekans per taalgebied	11
5. — Bijlage	16

Enkele basisgegevens over de demografische ontwikkeling van België en zijn regio's. (2)

I. — Enkele gegevens uit de volkstelling van 1970	19
II. — Loop van de bevolking	20
III. — Vruchtbaarheids- en vervangingscijfers	30
IV. — Mortaliteit	33
V. — Bevolkingsvooruitzichten	35

De woninghuurprijzen in 1973. (2)

1. — Voorstelling van de sociaal-economische enquête en van de vragenlijst met betrekking tot de huur	41
2. — Bewerking van de resultaten	41
3. — Het huurprijsniveau van de woningen in 1973	43
4. — Huurprijs en grootte van het gezin	57
5. — Huurprijs en leeftijd van het gezinshoofd	61
6. — Door de zelfstandigen betaalde huurprijzen	64
7. — Stijging van de woninghuur	66
8. — Conclusies	68

Het reproduceren van de inhoud van deze publikatie is niet toegestaan, noch geheel, noch gedeeltelijk, noch in de oorspronkelijke, noch in bewerkte vorm, tenzij met schriftelijke machtiging vanwege het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Het gebruiken van de inhoud van deze publikatie als toelichting of bewijsvoering in een artikel, een boekbespreking of een boek is toegestaan, mits de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

(1) Uittreksel uit het « Statistisch Tijdschrift » nr. 9/1975

(2) Uittreksel uit het « Statistisch Tijdschrift » nr. 10/1975

Sterftetafels per taalgebied 1968-1972 (*).

INHOUDSTAFEL.

1. Inleiding	3
2. Notatie	3
3. Brutosterftetafels 1968-1972 per taalgebied	4
4. Vergelijkende studie van de sterftetekans per taalgebied.	
a. Sterftetekans op leeftijd x	11
i. Sterftetekans bij zuigelingen	11
ii. Sterftetekans op leeftijd $x > 0$	11
b. Verwachte levensduur op leeftijd x	15
5. Bijlage	16

1. — Inleiding.

Dit artikel heeft als opzet :

i — de voorstelling van de sterftetafels die voor de periode 1968-1972 werden geconstrueerd m.b.t. :

- het Nederlandse taalgebied;
- het Franse en het Duitse taalgebied;
- Brussel-hoofdstad.

ii — de studie van de mortaliteitsverschillen voor genoemde taalgebieden.

*

2. — Notatie.

x leeftijd in exacte jaren.

\underline{x} leeftijd in verstreken jaren.

q_x sterftetekans op leeftijd x , voor een interval van één jaar (voor de demograaf betekent dit in feite sterftequotiënten).

p_x overlevingskans op leeftijd x , voor een interval van één jaar.

l_x aantal overlevenden op leeftijd x .

d_x aantal sterfgevallen op leeftijd x .

T_x toevallige veranderlijke gelijk aan de resterende levensduur van een persoon op leeftijd x .

\dot{e}_x verwachte levensduur op leeftijd x .

$L_{\underline{x}}$ aantal overlevenden op leeftijd x (in verstreken jaren).

Opmerkingen :

$$p_x = \frac{l_{x+1}}{l_x}; \quad q_x = 1 - p_x; \quad d_x = l_x - l_{x+1}.$$

$$\dot{e}_x \simeq \frac{1}{l_x} \sum_{a=0}^{\Omega-x-1} l_{x+a} - \frac{1}{2}, \quad \Omega : l_{\Omega} = 0.$$

$$L_{\underline{x}} = \begin{cases} 0,85l_1 + 0,15l_0 & : x = 0. \\ \frac{1}{2}(l_x + l_{x+1}) + \frac{1}{24}(d_{x+1} - d_{x-1}) & : x > 0. \end{cases}$$

$$l_0 = 10^6.$$

(*) Artikel opgesteld door de Heer Y. BALLEGEER.

*

3. — Brutosterftetafels 1968-1972 per taalgebied.

In de tabellen I tot VI vindt men de brutosterftetafels voor :

— de vrouwelijke bevolking	
Nederlands taalgebied :	Tabel I
Frans taalgebied en Duits taalgebied :	Tabel II
Brussel-hoofdstad :	Tabel III
— de mannelijke bevolking	
Nederlands taalgebied :	Tabel IV

Frans taalgebied en Duits taalgebied : Tabel V
Brussel-hoofdstad : Tabel VI

Elke tabel bevat respectievelijk, in functie van x , de hoeveelheden :

$$q_x, p_x, l_x, d_x, e_x, L_x.$$

Men merkt op dat de sterftetafels berekend werden rekening houdend met de levenloos aangegeven kinderen, m.a.w. levendgeboren kinderen doch als overleden aangegeven bij de burgerlijke stand.

Tabel I. — Brutosterftetafel 1968-1972; Vrouwelijke bevolking.

Nederlands taalgebied.

x	q_x	p_x	l_x	d_x	\dot{e}_x	L_x	x
0	0.017040	0.982960	1000000	17040	74.24	985516	0
1	0.001230	0.998770	982960	1209	74.52	982355	1
2	0.000810	0.999190	981751	795	73.61	981324	2
3	0.000510	0.999490	980956	501	72.67	980693	3
4	0.000510	0.999490	980455	500	71.71	980203	4
5	0.000460	0.999540	979955	450	70.75	979723	5
6	0.000330	0.999670	979505	324	69.78	979337	6
7	0.000310	0.999690	979181	303	68.80	979030	7
8	0.000340	0.999660	978878	333	67.82	978709	8
9	0.000250	0.999750	978545	245	66.84	978420	9
10	0.000270	0.999730	978300	264	65.86	978170	10
11	0.000290	0.999710	978036	283	64.88	977897	11
12	0.000340	0.999660	977753	333	63.90	977588	12
13	0.000340	0.999660	977420	332	62.92	977253	13
14	0.000320	0.999680	977088	313	61.94	976932	14
15	0.000350	0.999650	976775	342	60.96	976606	15
16	0.000360	0.999640	976433	351	59.98	976261	16
17	0.000430	0.999570	976082	420	59.00	975878	17
18	0.000500	0.999500	975662	488	58.03	975426	18
19	0.000620	0.999380	975174	604	57.06	974874	19
20	0.000560	0.999440	974570	546	56.09	974294	20
21	0.000560	0.999440	974024	546	55.12	973748	21
22	0.000490	0.999510	973478	477	54.15	973237	22
23	0.000480	0.999520	973001	467	53.18	972770	23
24	0.000330	0.999470	972534	515	52.21	972283	24
25	0.000630	0.999370	972019	612	51.23	971717	25
26	0.000630	0.999370	971407	612	50.26	971101	26
27	0.000640	0.999360	970795	622	49.30	970484	27
28	0.000630	0.999370	970173	611	48.33	969872	28
29	0.000740	0.999260	969562	717	47.36	969205	29
30	0.000660	0.999340	968845	640	46.39	968519	30
31	0.000590	0.999410	968205	571	45.42	967926	31
32	0.000810	0.999190	967634	784	44.45	967252	32
33	0.000850	0.999150	966850	822	43.48	966443	33
34	0.000900	0.999100	966028	869	42.52	965597	34
35	0.000930	0.999070	965159	898	41.56	964719	35
36	0.001130	0.998870	964261	1089	40.60	963722	36
37	0.001070	0.998930	963172	1031	39.64	962653	37
38	0.001040	0.998960	962141	1001	38.68	961657	38
39	0.001480	0.998520	961140	1422	37.72	960444	39
40	0.001420	0.998580	959718	1363	36.78	959042	40
41	0.001630	0.998370	958355	1562	35.83	957595	41
42	0.001950	0.998050	956793	1866	34.89	955879	42
43	0.002120	0.997880	954927	2024	33.96	953933	43
44	0.002400	0.997600	952903	2287	33.03	951771	44
45	0.002410	0.997590	950616	2291	32.11	949489	45
46	0.002880	0.997120	948325	2731	31.18	946981	46
47	0.002980	0.997020	945594	2818	30.27	944202	47
48	0.003340	0.996660	942776	3149	29.36	941243	48
49	0.004060	0.995940	939627	3815	28.46	937759	49
50	0.004380	0.995620	935812	4099	27.57	933770	50
51	0.004280	0.995720	931713	3987	26.69	929739	51
52	0.004930	0.995070	927726	4574	25.80	925475	52
53	0.005270	0.994730	923152	4865	24.93	920773	53
54	0.006390	0.993610	918287	5868	24.06	915397	54
55	0.006480	0.993520	912419	5912	23.21	909485	55
56	0.007060	0.992940	906507	6400	22.36	903356	56
57	0.007900	0.992100	900107	7111	21.51	896607	57
58	0.008660	0.991340	892996	7734	20.68	889186	58
59	0.009570	0.990430	885262	8472	19.85	881078	59
60	0.010240	0.989760	876790	8978	19.04	872365	60
61	0.011530	0.988470	867812	10006	18.23	862900	61
62	0.013020	0.986980	857806	11168	17.44	852305	62
63	0.014170	0.985830	846638	11997	16.66	840728	63
64	0.015940	0.984060	834641	13304	15.90	828105	64
65	0.018000	0.982000	821337	14785	15.15	814045	65
66	0.019500	0.980500	806552	15727	14.41	798788	66
67	0.021720	0.978280	791825	17177	13.69	782365	67
68	0.024320	0.975680	773648	18815	12.98	764388	68
69	0.027460	0.972540	754833	20728	12.29	744632	69
70	0.030950	0.969050	734105	22720	11.63	722915	70
71	0.034880	0.965120	711385	24813	10.98	699138	71
72	0.038680	0.961320	686572	26557	10.36	673500	72
73	0.045120	0.954880	660015	29780	9.76	645298	73
74	0.048740	0.951260	630235	30718	9.20	615007	74
75	0.054920	0.945080	599517	32925	8.64	583187	75
76	0.059840	0.940160	566592	33905	8.12	549806	76
77	0.069310	0.930690	532687	36920	7.60	514338	77
78	0.073750	0.926250	495767	36563	7.13	477578	78
79	0.085250	0.914750	459204	39147	6.66	439747	79
80	0.093710	0.906290	420057	39364	6.23	400383	80
81	0.103320	0.896680	380693	39333	5.82	361018	81
82	0.114700	0.885300	341360	39154	5.44	321727	82
83	0.125700	0.874300	302206	37987	5.08	283095	83
84	0.137560	0.862440	264219	36346	4.73	245937	84
85	0.155300	0.844700	227873	35389	4.41	210003	85
86	0.166900	0.833100	192484	32126	4.13	176192	86
87	0.186320	0.813680	160358	29878	3.85	145135	87
88	0.193910	0.806090	130480	25301	3.62	117516	88
89	0.212370	0.787630	105179	22337	3.37	93754	89
90	0.231090	0.768910	82842	19144	3.15	72988	90
91	0.244550	0.755450	63698	15577	2.94	55650	91
92	0.268220	0.731780	48121	12907	2.74	41453	92
93	0.296340	0.703660	35214	10435	2.55	29758	93
94	0.289810	0.710190	24779	7182	2.42	20978	94
95	0.306510	0.693490	17597	5393	2.20	14768	95
96	0.328680	0.671320	12204	4011	1.96	10117	96
97	0.420540	0.579460	8193	3446	1.67	6373	97
98	0.356210	0.643790	4747	1691	1.52	3811	98
99	0.418710	0.581290	3056	1279	1.08		99

Tabel II. — Brutosterftetafel 1968-1972; Vrouwelijke bevolking.
Frans en Duits taalgebied.

x	q_x	p_x	l_x	d_x	e_x	L_x	x
0	0.019090	0.980910	1000000	19090	73.75	983774	0
1	0.001460	0.998540	980910	1432	74.17	982741	1
2	0.000900	0.999100	979478	882	73.28	981606	2
3	0.000630	0.999370	978596	616	72.35	980928	3
4	0.000500	0.999500	977980	489	71.39	980415	4
5	0.000300	0.999700	977491	293	70.43	979990	5
6	0.000260	0.999740	977198	254	69.45	979652	6
7	0.000420	0.999580	976944	411	68.47	979324	7
8	0.000400	0.999600	976533	390	67.49	979021	8
9	0.000420	0.999580	976143	410	66.52	978653	9
10	0.000240	0.999760	975733	235	65.55	978310	10
11	0.000310	0.999690	975498	302	64.56	977986	11
12	0.000260	0.999740	975196	254	63.58	977697	12
13	0.000260	0.999740	974942	253	62.60	977466	13
14	0.000290	0.999710	974689	283	61.62	977172	14
15	0.000310	0.999690	974406	302	60.63	976751	15
16	0.000470	0.999530	974104	458	59.65	976358	16
17	0.000410	0.999590	973646	399	58.68	975963	17
18	0.000570	0.999430	973247	555	57.70	975482	18
19	0.000570	0.999430	972692	554	56.74	974967	19
20	0.000600	0.999400	972138	583	55.77	974371	20
21	0.000600	0.999400	971555	583	54.80	973851	21
22	0.000690	0.999310	970972	670	53.84	973462	22
23	0.000680	0.999320	970302	660	52.87	972988	23
24	0.000600	0.999400	969642	582	51.91	972472	24
25	0.000610	0.999390	969060	591	50.94	971853	25
26	0.000530	0.999470	968469	513	49.97	971080	26
27	0.000650	0.999350	967956	629	49.00	970296	27
28	0.000680	0.999320	967327	658	48.03	969527	28
29	0.000800	0.999200	966669	773	47.06	968730	29
30	0.000850	0.999150	965896	821	46.10	967936	30
31	0.000990	0.999010	965075	956	45.14	967084	31
32	0.000960	0.999040	964119	925	44.18	966101	32
33	0.000970	0.999030	963194	935	43.22	965085	33
34	0.001000	0.999000	962259	962	42.26	964042	34
35	0.001100	0.998900	961297	1057	41.30	963066	35
36	0.001310	0.998690	960240	1258	40.35	961911	36
37	0.001110	0.998890	95982	1065	39.40	960641	37
38	0.001620	0.998380	957917	1552	38.45	959419	38
39	0.001890	0.998110	956365	1807	37.51	957782	39
40	0.001630	0.998370	954558	1556	36.58	955959	40
41	0.001930	0.998070	953002	1839	35.64	954273	41
42	0.002100	0.997900	951163	1998	34.70	952367	42
43	0.002230	0.997770	949165	2116	33.78	949999	43
44	0.002740	0.997260	947049	2595	32.85	947614	44
45	0.002790	0.997210	944454	2635	31.94	945067	45
46	0.003190	0.996810	941819	3005	31.03	942263	46
47	0.003690	0.996310	938814	3464	30.12	939283	47
48	0.003890	0.996110	935350	3639	29.23	936170	48
49	0.003780	0.996220	931711	3521	28.35	932730	49
50	0.004770	0.995230	928190	4428	27.45	928918	50
51	0.005180	0.994820	923762	4785	26.58	924778	51
52	0.005650	0.994350	918977	5192	25.72	920268	52
53	0.005220	0.994780	913785	4770	24.86	915421	53
54	0.006580	0.993420	909015	5981	23.99	910426	54
55	0.006710	0.993290	903034	6060	23.14	904684	55
56	0.006930	0.993070	896974	6216	22.30	898893	56
57	0.007780	0.992220	890758	6930	21.45	892528	57
58	0.008680	0.991320	883828	7672	20.61	885122	58
59	0.009630	0.990370	876156	8437	19.79	877517	59
60	0.010690	0.989310	867719	9276	18.98	869440	60
61	0.011270	0.988730	858443	9675	18.18	861072	61
62	0.013240	0.986760	848768	11237	17.38	852096	62
63	0.014740	0.985260	837531	12345	16.60	841829	63
64	0.015310	0.984690	825186	12634	15.85	830704	64
65	0.017520	0.982480	812552	14236	15.08	818404	65
66	0.019830	0.980170	798316	15831	14.34	804555	66
67	0.022350	0.977650	782485	17488	13.62	789372	67
68	0.025190	0.974810	764997	19270	12.92	773590	68
69	0.027710	0.972290	745727	20664	12.25	756814	69
70	0.031890	0.968110	725063	23123	11.58	737785	70
71	0.034700	0.965300	701940	24357	10.95	716519	71
72	0.039120	0.960880	677583	26507	10.32	693304	72
73	0.042190	0.957810	651076	27469	9.72	668180	73
74	0.048890	0.951110	623607	30488	9.13	641911	74
75	0.055130	0.944870	593119	32699	8.57	615245	75
76	0.060950	0.939050	560420	34157	8.04	586258	76
77	0.067570	0.932430	526263	35560	7.53	554610	77
78	0.077000	0.923000	490703	37784	7.04	521361	78
79	0.088560	0.911440	452919	40111	6.59	486333	79
80	0.092560	0.907440	412808	38209	6.18	448067	80
81	0.105040	0.894960	374599	39348	5.76	409467	81
82	0.115100	0.884900	335251	38587	5.37	372848	82
83	0.133660	0.866340	296664	39652	5.01	333663	83
84	0.141350	0.858650	257012	36329	4.70	293427	84
85	0.154420	0.845580	220683	34078	4.39	255022	85
86	0.167650	0.832350	186605	31284	4.10	217633	86
87	0.184270	0.815730	155321	28621	3.83	182947	87
88	0.196950	0.803050	126700	24954	3.58	150628	88
89	0.223740	0.776260	101746	22764	3.34	121594	89
90	0.230730	0.769270	78982	18224	3.16	96718	90
91	0.248720	0.751280	60758	15112	2.95	74483	91
92	0.269510	0.730490	45646	12302	2.76	56349	92
93	0.280910	0.719090	33344	9366	2.60	41284	93
94	0.295440	0.704560	23978	7084	2.42	29900	94
95	0.311040	0.688960	16894	5255	2.22	21625	95
96	0.342150	0.657850	11639	3982	2.00	14152	96
97	0.362670	0.637330	7657	2777	1.78	9404	97
98	0.375550	0.624450	4880	1833	1.51	6787	98
99	0.381970	0.618030	3047	1164	1.12		99

Tabel III. — Brutosterftetafel 1968-1972; Vrouwelijke bevolking.

Brussel-hoofdstad.

x	q_x	p_x	l_x	d_x	e_x	L_x	x
0	0.016620	0.983380	1000000	16620	75.01	985873	0
1	0.001300	0.998700	983380	1278	75.27	982741	1
2	0.000940	0.999060	982102	924	74.37	981606	2
3	0.000480	0.999520	981178	471	73.44	980928	3
4	0.000580	0.999420	980707	568	72.47	980415	4
5	0.000290	0.999710	980139	285	71.51	979990	5
6	0.000410	0.999590	979854	401	70.53	979652	6
7	0.000260	0.999740	979453	255	69.56	979324	7
8	0.000370	0.999630	979198	362	68.58	979021	8
9	0.000370	0.999630	978836	362	67.61	978653	9
10	0.000330	0.999670	978474	323	66.63	978310	10
11	0.000330	0.999670	978151	323	65.65	977986	11
12	0.000260	0.999740	977828	254	64.67	977697	12
13	0.000230	0.999770	977574	225	63.69	977466	13
14	0.000380	0.999620	977349	372	62.71	977172	14
15	0.000460	0.999540	976977	449	61.73	976751	15
16	0.000350	0.999650	976528	342	60.76	976358	16
17	0.000470	0.999530	976186	459	59.78	975963	17
18	0.000510	0.999490	975727	497	58.81	975482	18
19	0.000550	0.999450	975230	537	57.84	974967	19
20	0.000650	0.999350	974693	633	56.87	974371	20
21	0.000410	0.999590	974060	400	55.90	973851	21
22	0.000420	0.999580	973660	408	54.93	973462	22
23	0.000550	0.999450	973252	536	53.95	972988	23
24	0.000520	0.999480	972716	506	52.98	972472	24
25	0.000760	0.999240	972210	738	52.01	971853	25
26	0.000810	0.999190	971472	787	51.05	971080	26
27	0.000800	0.999200	970685	777	50.09	970296	27
28	0.000790	0.999210	969908	766	49.13	969527	28
29	0.000850	0.999150	969142	824	48.16	968730	29
30	0.000800	0.999200	968318	775	47.21	967936	30
31	0.000970	0.999030	967543	938	46.24	967084	31
32	0.001050	0.998950	966605	1015	45.29	966101	32
33	0.001050	0.998950	965590	1014	44.33	965085	33
34	0.001100	0.998900	964576	1061	43.38	964042	34
35	0.000960	0.999040	963515	925	42.43	963066	35
36	0.001430	0.998570	962590	1376	41.47	961911	36
37	0.001190	0.998810	961214	1144	40.53	960641	37
38	0.001420	0.998580	960070	1364	39.57	959419	38
39	0.001960	0.998040	958706	1879	38.63	957782	39
40	0.001800	0.998200	956827	1722	37.70	955959	40
41	0.001780	0.998220	955105	1700	36.77	954273	41
42	0.002250	0.997750	953405	2145	35.84	952367	42
43	0.002660	0.997340	951260	2530	34.92	949999	43
44	0.002380	0.997620	948730	2258	34.01	947614	44
45	0.003010	0.996990	946472	2849	33.09	945067	45
46	0.002900	0.997100	943623	2737	32.19	942263	46
47	0.003250	0.996750	940886	3058	31.28	939383	47
48	0.003580	0.996420	937828	3357	30.38	936170	48
49	0.003790	0.996210	934471	3542	29.49	932730	49
50	0.004380	0.995620	930929	4077	28.60	928918	50
51	0.004540	0.995460	926852	4208	27.72	924778	51
52	0.005210	0.994790	922644	4807	26.84	920268	52
53	0.005300	0.994700	917837	4865	25.98	915421	53
54	0.005700	0.994300	912972	5204	25.12	910426	54
55	0.006820	0.993180	907768	6191	24.26	904684	55
56	0.006060	0.993940	901577	5463	23.42	898893	56
57	0.008180	0.991820	896114	7330	22.56	892528	57
58	0.008290	0.991710	888784	7368	21.74	885122	58
59	0.008930	0.991070	881416	7871	20.92	877517	59
60	0.009460	0.990540	873545	8264	20.11	869440	60
61	0.009850	0.990150	865281	8523	19.29	861072	61
62	0.011120	0.988880	856758	9527	18.48	852096	62
63	0.012930	0.987070	847231	10955	17.68	841829	63
64	0.013560	0.986440	836276	11340	16.91	830704	64
65	0.016140	0.983860	824936	13314	16.13	818404	65
66	0.017680	0.982320	811622	14350	15.39	804555	66
67	0.019960	0.980040	797272	15913	14.66	789372	67
68	0.020110	0.979890	781359	15714	13.94	773590	68
69	0.023540	0.976460	765645	18023	13.22	756814	69
70	0.026810	0.973190	747622	20044	12.53	737785	70
71	0.030850	0.969150	727578	22445	11.86	716519	71
72	0.033990	0.966010	705133	23968	11.22	693304	72
73	0.038410	0.961590	681165	26163	10.60	668180	73
74	0.040120	0.959880	655002	26279	10.00	641911	74
75	0.043460	0.956540	628723	27324	9.40	615245	75
76	0.051060	0.948940	601399	30708	8.80	586258	76
77	0.056850	0.943150	570691	32444	8.25	554610	77
78	0.063320	0.936680	538247	34081	7.72	521361	78
79	0.071710	0.928290	504166	36154	7.20	486333	79
80	0.085370	0.914630	468012	39954	6.72	448067	80
81	0.086270	0.913730	428058	36929	6.30	409467	81
82	0.094400	0.905600	391129	36922	5.85	372848	82
83	0.116440	0.883560	354207	41244	5.41	333663	83
84	0.124000	0.876000	312963	38808	5.05	293427	84
85	0.138870	0.861130	274155	38072	4.70	255022	85
86	0.154490	0.845510	236083	36472	4.38	217633	86
87	0.164920	0.835080	199611	32920	4.09	182947	87
88	0.189450	0.810550	166691	31580	3.79	150628	88
89	0.195160	0.804840	135111	26368	3.56	121594	89
90	0.216820	0.783180	108743	23578	3.31	96718	90
91	0.243140	0.756860	85165	20707	3.08	74483	91
92	0.243420	0.756580	64458	15690	2.91	56349	92
93	0.294640	0.705360	48768	14369	2.69	41284	93
94	0.247060	0.752940	34399	8499	2.60	29900	94
95	0.323170	0.676830	25900	8370	2.29	21625	95
96	0.361110	0.638890	17530	6330	2.15	14152	96
97	0.290000	0.710000	11200	3248	2.08	9404	97
98	0.277030	0.722970	7952	2203	1.73	6787	98
99	0.301920	0.698080	5749	1736	1.20		99

Tabel IV. — Brutosterftetafel 1968-1972; Mannelijke bevolking.
Nederlands taalgebied.

x	q_x	p_x	l_x	d_x	e_x	L_x	x
0	0.022930	0.977070	1000000	22930	68.78	980510	0
1	0.061500	0.998500	977070	1466	69.38	976337	1
2	0.001040	0.998960	975604	1014	68.48	975066	2
3	0.000730	0.999270	974590	712	67.55	974221	3
4	0.000730	0.999270	973878	711	66.60	973518	4
5	0.000620	0.999380	973167	603	65.65	972859	5
6	0.000560	0.999440	972564	545	64.69	972285	6
7	0.000450	0.999550	972019	437	63.73	971795	7
8	0.000430	0.999570	971582	418	62.76	971374	8
9	0.000470	0.999530	971164	456	61.78	970936	9
10	0.000430	0.999570	970708	418	60.81	970497	10
11	0.000420	0.999580	970290	407	59.84	970086	11
12	0.000420	0.999580	969883	408	58.86	969681	12
13	0.000460	0.999540	969475	445	57.89	969255	13
14	0.000490	0.999510	969030	475	56.91	968799	14
15	0.000630	0.999370	968555	611	55.94	968267	15
16	0.000930	0.999070	967944	900	54.98	967515	16
17	0.001140	0.998860	967044	1102	54.03	966507	17
18	0.001270	0.998730	965942	1227	53.09	965340	18
19	0.001440	0.998560	964715	1389	52.16	964027	19
20	0.001430	0.998570	963326	1378	51.23	962638	20
21	0.001460	0.998540	961948	1404	50.30	961243	21
22	0.001350	0.998650	960544	1297	49.38	959884	22
23	0.001180	0.998820	959247	1132	48.44	958679	23
24	0.001300	0.998700	958115	1245	47.50	957490	24
25	0.001120	0.998880	956870	1072	46.56	956336	25
26	0.001360	0.998640	955798	1300	45.61	955154	26
27	0.001260	0.998740	954498	1202	44.67	953891	27
28	0.001220	0.998780	953296	1164	43.73	952712	28
29	0.001210	0.998790	952132	1152	42.78	951565	29
30	0.001430	0.998570	950980	1360	41.83	950309	30
31	0.001420	0.998580	949620	1348	40.89	948947	31
32	0.001460	0.998540	948272	1384	39.95	947579	32
33	0.001400	0.998600	946888	1326	39.01	946222	33
34	0.001400	0.998600	945562	1324	38.06	944909	34
35	0.001630	0.998370	944238	1539	37.11	943474	35
36	0.001550	0.998450	942699	1461	36.17	941981	36
37	0.001950	0.998050	941238	1836	35.23	940335	37
38	0.001930	0.998070	939402	1813	34.30	938509	38
39	0.002300	0.997700	937589	2156	33.36	936535	39
40	0.002550	0.997450	935433	2385	32.44	934251	40
41	0.002590	0.997410	933048	2417	31.52	931867	41
42	0.003270	0.996730	930631	3043	30.60	929132	42
43	0.003190	0.996810	927588	2959	29.70	926122	43
44	0.003640	0.996360	924629	3366	28.79	922980	44
45	0.004110	0.995890	921263	3786	27.89	919390	45
46	0.004200	0.995800	917477	3854	27.01	915581	46
47	0.004970	0.995030	913623	4540	26.12	911403	47
48	0.005550	0.994450	909083	5046	25.25	906606	48
49	0.006250	0.993750	904037	5650	24.39	901256	49
50	0.006800	0.993200	898387	6109	23.54	895405	50
51	0.008270	0.991730	892278	7379	22.69	888643	51
52	0.008380	0.991620	884899	7416	21.88	881230	52
53	0.009470	0.990530	877483	8309	21.06	873424	53
54	0.011180	0.988820	869174	9718	20.26	864402	54
55	0.012100	0.987900	859456	10399	19.48	854310	55
56	0.012960	0.987040	849057	11004	18.71	843607	56
57	0.013890	0.986110	838053	11640	17.95	832326	57
58	0.016010	0.983990	826413	13231	17.20	819930	58
59	0.018250	0.981750	813182	14841	16.47	805880	59
60	0.020150	0.979850	798341	16086	15.76	790396	60
61	0.021990	0.978010	782255	17202	15.08	773790	61
62	0.025290	0.974710	765053	19348	14.41	755529	62
63	0.027920	0.972080	745705	20821	13.77	735382	63
64	0.029600	0.970400	724884	21456	13.15	714253	64
65	0.032890	0.967110	703428	23136	12.53	692022	65
66	0.037270	0.962730	680292	25354	11.94	667744	66
67	0.040050	0.959950	654938	26231	11.39	641901	67
68	0.043330	0.956670	628707	27241	10.84	615177	68
69	0.047240	0.952700	601466	28414	10.31	587357	69
70	0.051640	0.948360	573052	29592	9.80	558323	70
71	0.055220	0.944780	543460	30010	9.30	528543	71
72	0.061740	0.938260	513450	31700	8.82	497635	72
73	0.064070	0.935930	481750	30866	8.36	466321	73
74	0.070550	0.929450	450884	31810	7.90	435041	74
75	0.077210	0.922790	419074	32357	7.46	402961	75
76	0.086280	0.913720	386717	33366	7.05	370012	76
77	0.090040	0.909960	353351	31815	6.66	337372	77
78	0.098400	0.901600	321536	31639	6.27	305676	78
79	0.106390	0.893610	289897	30843	5.90	274417	79
80	0.116690	0.883310	259054	30229	5.55	243835	80
81	0.123740	0.876260	228825	28314	5.21	214539	81
82	0.135310	0.864690	200511	27132	4.88	185825	82
83	0.146750	0.853250	173379	25443	4.57	160516	83
84	0.160480	0.839520	147936	23741	4.27	135932	84
85	0.179070	0.820930	124195	22239	3.99	112883	85
86	0.187600	0.812400	101956	19127	3.75	92151	86
87	0.198750	0.801250	82829	16462	3.49	74414	87
88	0.221690	0.778310	66367	14713	3.24	58855	88
89	0.246560	0.753440	51654	12736	3.02	45098	89
90	0.262260	0.737740	38918	10207	2.84	33625	90
91	0.284820	0.715180	28711	8177	2.67	24448	91
92	0.292640	0.707360	20534	6009	2.54	17372	92
93	0.302560	0.697440	14525	4395	2.38	12231	93
94	0.364080	0.635920	10130	3688	2.20	8189	94
95	0.320550	0.679450	6442	2065	2.17	5317	95
96	0.338200	0.661800	4377	1480	1.96	3600	96
97	0.411500	0.588500	2897	1192	1.71	2263	97
98	0.331250	0.668750	1705	565	1.55	1393	98
99	0.422450	0.577550	1140	482	1.08		99

Tabel V. — Brutosterftetafel 1968-1972; Mannelijke bevolking.
Frans en Duits taalgebied.

x	q_x	p_x	l_x	d_x	e_x	L_x	x
0	0.025600	0.974400	1000000	25600	66.35	978240	0
1	0.001630	0.998370	974400	1588	67.09	974569	1
2	0.000810	0.999190	972812	788	66.19	972994	2
3	0.000760	0.999240	972024	739	65.25	972024	3
4	0.000620	0.999380	971285	602	64.30	971305	4
5	0.000610	0.999390	970683	592	63.34	970732	5
6	0.000500	0.999500	970091	485	62.37	970173	6
7	0.000500	0.999500	969606	485	61.41	969644	7
8	0.000390	0.999610	969121	378	60.44	969154	8
9	0.000340	0.999660	968743	329	59.46	968702	9
10	0.000400	0.999600	968414	388	58.48	968240	10
11	0.000380	0.999620	968026	368	57.50	967792	11
12	0.000440	0.999560	967658	425	56.52	967404	12
13	0.000500	0.999500	967233	484	55.55	966950	13
14	0.000660	0.999340	966749	638	54.58	966439	14
15	0.000730	0.999270	966111	705	53.61	965789	15
16	0.000860	0.999140	965406	831	52.65	964977	16
17	0.001260	0.998740	964575	1215	51.70	963937	17
18	0.001300	0.998700	963360	1252	50.76	962853	18
19	0.001910	0.998090	962108	1838	49.83	961634	19
20	0.001670	0.998330	960270	1604	48.92	960274	20
21	0.001800	0.998200	958666	1725	48.00	959130	21
22	0.001690	0.998310	956941	1617	47.09	957839	22
23	0.001570	0.998430	955324	1500	46.17	956569	23
24	0.001500	0.998500	953824	1431	45.24	955456	24
25	0.001450	0.998550	952393	1381	44.30	954418	25
26	0.001730	0.998270	951012	1645	43.37	953361	26
27	0.001380	0.998620	949367	1310	42.44	952034	27
28	0.001540	0.998460	948057	1460	41.50	950816	28
29	0.001800	0.998200	946597	1704	40.56	949694	29
30	0.001540	0.998460	944893	1455	39.64	948314	30
31	0.001640	0.998360	943438	1548	38.70	947000	31
32	0.001860	0.998140	941890	1752	37.76	945754	32
33	0.001930	0.998070	940138	1814	36.83	944450	33
34	0.002150	0.997850	938324	2017	35.90	943024	34
35	0.002070	0.997930	936307	1939	34.97	941480	35
36	0.002750	0.997250	934368	2569	34.05	939783	36
37	0.002430	0.997570	931799	2264	33.14	937896	37
38	0.002590	0.997410	929535	2408	32.22	935971	38
39	0.002560	0.997440	927127	2373	31.30	933358	39
40	0.003260	0.996740	924754	3015	30.38	930406	40
41	0.003650	0.996350	921739	3364	29.48	927799	41
42	0.004190	0.995810	918375	3848	28.58	925163	42
43	0.004380	0.995620	914527	4006	27.70	922083	43
44	0.004900	0.995100	910521	4462	26.82	918531	44
45	0.005660	0.994340	906059	5128	25.95	914350	45
46	0.006450	0.993550	900931	5811	25.10	909702	46
47	0.006820	0.993180	895120	6105	24.26	904752	47
48	0.007130	0.992870	889015	6338	23.42	899513	48
49	0.008300	0.991700	882677	7326	22.58	894012	49
50	0.009450	0.990550	875351	8273	21.77	887204	50
51	0.010320	0.989680	867078	8948	20.97	878998	51
52	0.011710	0.988290	858130	10048	20.18	870862	52
53	0.012680	0.987320	848082	10754	19.42	861861	53
54	0.013900	0.986100	837328	11639	18.66	851613	54
55	0.015480	0.984520	825689	12782	17.92	839866	55
56	0.017030	0.982970	812907	13843	17.19	826960	56
57	0.018730	0.981270	799064	14967	16.48	814430	57
58	0.021000	0.979000	784097	16466	15.78	801262	58
59	0.023790	0.976210	767631	18262	15.11	786083	59
60	0.025320	0.974680	749369	18974	14.47	769488	60
61	0.028050	0.971950	730395	20488	13.83	751126	61
62	0.031880	0.968120	709907	22631	13.22	731485	62
63	0.034450	0.965550	687276	23677	12.64	711026	63
64	0.036910	0.963090	663599	24493	12.07	688406	64
65	0.040550	0.959450	639106	25916	11.51	663916	65
66	0.044840	0.955160	613190	27496	10.98	637035	66
67	0.046390	0.953610	585694	27170	10.47	610786	67
68	0.052570	0.947430	558524	29362	9.95	583691	68
69	0.058260	0.941740	529162	30829	9.48	555062	69
70	0.061530	0.938470	498333	30662	9.03	525208	70
71	0.067290	0.932710	467671	31470	8.59	493694	71
72	0.070800	0.929200	436201	30883	8.18	462088	72
73	0.076350	0.923650	405318	30946	7.76	429637	73
74	0.081290	0.918710	374372	30432	7.36	396566	74
75	0.087190	0.912810	343940	29989	6.97	365686	75
76	0.091760	0.908240	313951	28808	6.59	338352	76
77	0.101660	0.898940	285143	28816	6.20	311294	77
78	0.108340	0.891660	256327	27771	5.84	284200	78
79	0.123680	0.876320	228556	28268	5.49	258418	79
80	0.129870	0.870130	200288	26011	5.20	233155	80
81	0.136540	0.863460	174277	23796	4.90	208845	81
82	0.149780	0.850220	150481	22539	4.59	186197	82
83	0.164270	0.835730	127942	21017	4.31	163992	83
84	0.173390	0.826610	106925	18540	4.06	143366	84
85	0.182170	0.817830	88385	16101	3.81	124301	85
86	0.199890	0.800110	72284	14449	3.55	106353	86
87	0.223440	0.776560	57835	12922	3.31	91192	87
88	0.233670	0.766330	44913	10495	3.12	77939	88
89	0.255250	0.744750	34418	8785	2.92	65631	89
90	0.277890	0.722110	25633	7123	2.75	51482	90
91	0.269120	0.730880	18510	4982	2.62	37242	91
92	0.307170	0.692830	13528	4155	2.40	27064	92
93	0.322150	0.677850	9373	3020	2.24	18826	93
94	0.347290	0.652710	6353	2206	2.06	13161	94
95	0.369320	0.630680	4147	1532	1.89	9337	95
96	0.421300	0.578700	2615	1101	1.71	5821	96
97	0.417910	0.582090	1514	633	1.59	3581	97
98	0.430560	0.569440	881	379	1.37	2430	98
99	0.471570	0.528430	502	237	1.03		99

Tabel VI. — Brutosterftetafel 1968-1972; Mannelijke bevolking.
Brussel-hoofdstad.

x	q_x	p_x	l_x	d_x	e_x	L_x	x
0	0.024480	0.975520	1000000	24480	68.05	979192	0
1	0.001950	0.998050	975520	1902	68.75	974569	1
2	0.001190	0.998810	973618	1159	67.88	972994	2
3	0.000850	0.999150	972459	826	66.96	972024	3
4	0.000650	0.999350	971633	632	66.02	971305	4
5	0.000550	0.999450	971001	534	65.06	970732	5
6	0.000600	0.999400	970467	582	64.10	970173	6
7	0.000490	0.999510	969885	476	63.14	969644	7
8	0.000520	0.999480	969409	504	62.17	969154	8
9	0.000420	0.999580	968905	407	61.23	968702	9
10	0.000530	0.999470	968498	513	60.22	968240	10
11	0.000390	0.999610	967985	377	59.26	967792	11
12	0.000430	0.999570	967608	417	58.28	967404	12
13	0.000510	0.999490	967191	493	57.30	966950	13
14	0.000560	0.999440	966698	541	56.33	966439	14
15	0.000790	0.999210	966157	763	55.36	965789	15
16	0.000900	0.999100	965394	869	54.41	964977	16
17	0.001230	0.998770	964525	1187	53.46	963937	17
18	0.001030	0.998970	963338	992	52.52	962853	18
19	0.001500	0.998500	962346	1443	51.58	961634	19
20	0.001280	0.998720	960903	1230	50.65	960274	20
21	0.001150	0.998850	959673	1104	49.72	959130	21
22	0.001520	0.998480	958569	1457	48.77	957839	22
23	0.001110	0.998890	957112	1062	47.85	956569	23
24	0.001230	0.998770	956050	1176	46.90	955456	24
25	0.000960	0.999040	954874	917	45.96	954418	25
26	0.001290	0.998710	953957	1231	45.00	953361	26
27	0.001440	0.998560	952726	1372	44.06	952034	27
28	0.001120	0.998880	951354	1065	43.12	950816	28
29	0.001290	0.998710	950289	1226	42.17	949694	29
30	0.001570	0.998430	949063	1499	41.22	948314	30
31	0.001200	0.998800	947573	1137	40.29	947000	31
32	0.001450	0.998550	946436	1372	39.33	945754	32
33	0.001320	0.998680	945064	1248	38.39	944450	33
34	0.001700	0.998300	943816	1604	37.44	943024	34
35	0.001580	0.998420	942212	1489	36.50	941480	35
36	0.002030	0.997970	940723	1910	35.56	939783	36
37	0.001970	0.998030	938813	1849	34.63	937896	37
38	0.002230	0.997770	936964	2090	33.70	935971	38
39	0.003300	0.996700	934874	3085	32.77	933358	39
40	0.002920	0.997080	931789	2721	31.88	930406	40
41	0.002740	0.997260	929068	2545	30.97	927799	41
42	0.003010	0.996990	926523	2787	30.06	925163	42
43	0.003660	0.996340	923734	3381	29.14	922083	43
44	0.004070	0.995930	920353	3746	28.25	918531	44
45	0.005010	0.994990	916607	4592	27.36	914350	45
46	0.005130	0.994870	912015	4679	26.50	909702	46
47	0.005750	0.994250	907336	5217	25.63	904752	47
48	0.005840	0.994160	902119	5268	24.78	899513	48
49	0.006560	0.993440	896851	5883	23.92	894012	49
50	0.008690	0.991310	890968	7743	23.07	887204	50
51	0.009590	0.990410	883225	8470	22.27	878998	51
52	0.009060	0.990940	874755	7925	21.48	870862	52
53	0.011700	0.988300	866830	10142	20.68	861861	53
54	0.012130	0.987870	856688	10392	19.91	851613	54
55	0.015410	0.984590	846296	13041	19.15	839866	55
56	0.015070	0.984930	833255	12557	18.44	826960	56
57	0.015410	0.984590	820698	12647	17.72	814430	57
58	0.017190	0.982810	808051	13891	16.99	801262	58
59	0.020650	0.979350	794160	16399	16.28	786083	59
60	0.021640	0.978360	777761	16831	15.61	769488	60
61	0.026050	0.973950	760930	19822	14.94	751126	61
62	0.026180	0.973820	741108	19402	14.33	731485	62
63	0.030070	0.969930	721706	21702	13.73	711026	63
64	0.033590	0.966410	700004	23513	13.11	688406	64
65	0.037710	0.962290	676491	25511	12.55	663916	65
66	0.042760	0.957240	650980	27836	12.02	637035	66
67	0.039880	0.960120	623144	24851	11.54	610786	67
68	0.049220	0.950780	598293	29448	11.00	583691	68
69	0.048830	0.951170	568845	27776	10.54	555062	69
70	0.059100	0.940900	541069	31977	10.05	525208	70
71	0.060570	0.939430	509092	30836	9.65	493694	71
72	0.067880	0.932120	478256	32464	9.24	462088	72
73	0.072640	0.927360	445792	32382	8.88	429637	73
74	0.080650	0.919350	413410	33342	8.54	396566	74
75	0.074270	0.925730	380068	28228	8.24	365686	75
76	0.076450	0.923550	351840	26898	7.86	338352	76
77	0.083960	0.916040	324942	27282	7.47	311294	77
78	0.089780	0.910220	297660	26724	7.11	284200	78
79	0.092040	0.907960	270936	24937	6.76	258418	79
80	0.103770	0.896230	245999	25527	6.40	233155	80
81	0.104310	0.895690	220472	22998	6.08	208845	81
82	0.113710	0.886290	197474	22454	5.73	186197	82
83	0.124580	0.875420	175020	21804	5.40	163992	83
84	0.126900	0.873100	153216	19443	5.10	143366	84
85	0.140050	0.859950	133773	18735	4.77	124301	85
86	0.147200	0.852800	115038	16934	4.47	106353	86
87	0.137720	0.862280	98104	13511	4.15	91192	87
88	0.155680	0.844320	84593	13169	3.73	77939	88
89	0.165750	0.834250	71424	11839	3.33	65631	89
90	0.271790	0.728210	59585	16194	2.89	51482	90
91	0.269430	0.730570	43391	11691	2.79	37242	91
92	0.281460	0.718540	31700	8922	2.63	27064	92
93	0.328770	0.671230	22778	7489	2.46	18826	93
94	0.258820	0.741180	15289	3957	2.42	13161	94
95	0.345130	0.654870	11332	3911	2.09	9337	95
96	0.404260	0.595740	7421	3000	1.93	5821	96
97	0.340430	0.659570	4421	1505	1.91	3581	97
98	0.310890	0.689110	2916	907	1.63	2430	98
99	0.358190	0.641810	2009	719	1.14		99

4. — Vergelijkende studie van de sterftেকans per taalgebied.

a. Sterftেকans op leeftijd x .

i — Sterftецijfer bij zuigelingen (*).

Grafiek I verstrekt deze cijfers bij de vrouwelijke en mannelijke bevolking voor de drie gewesten en voor het rijk.

Het Franse en Duitse taalgebied vertoont de hoogste sterftецijfers :

25,6 ‰ bij de mannelijke bevolking;

19,1 ‰ bij de vrouwelijke bevolking.

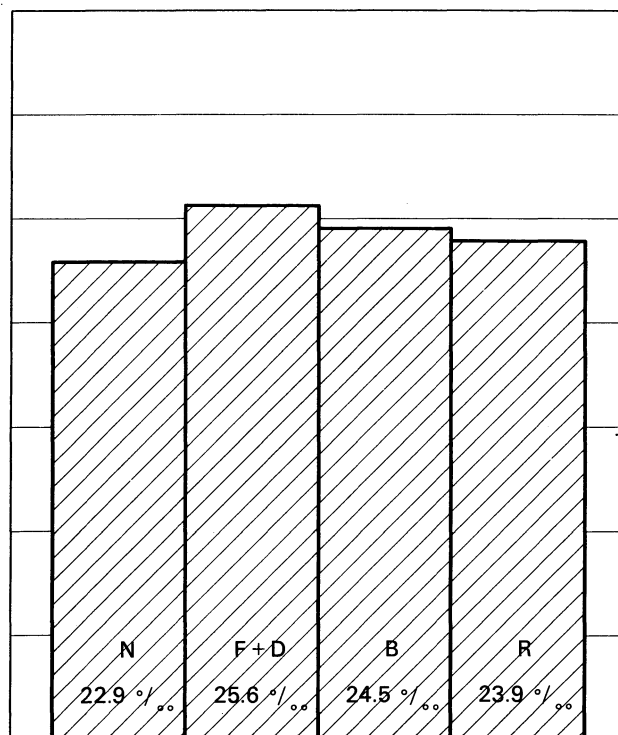
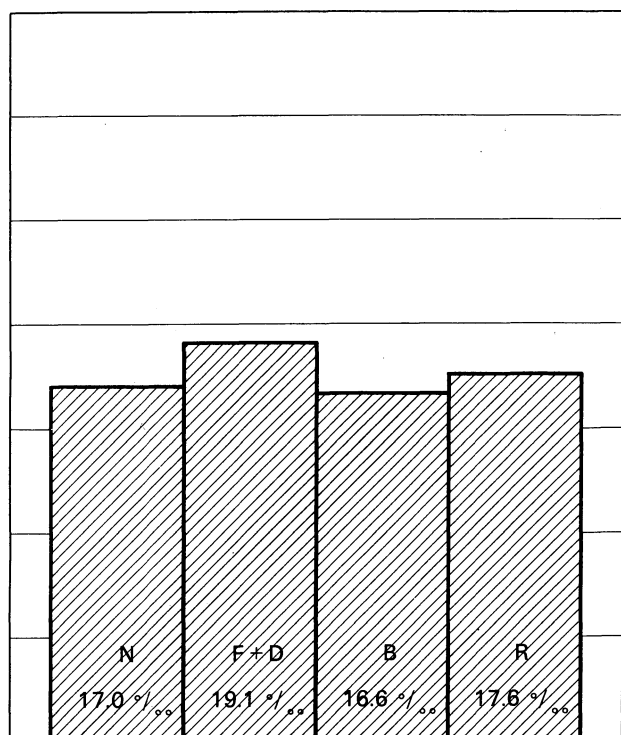
(*) Deze parameter werd berekend rekening houdend met de levenloos aangegeven kinderen, m.a.w. levend bij geboorte doch overleden bij aangifte bij de burgerlijke stand.

GRAFIEK I

Sterftецijfer bij zuigelingen

Vrouwelijke bevolking

Mannelijke bevolking

ii — Sterftেকans op leeftijd $x > 0$.

De grafieken II en III (op semi-logaritmisch papier) geven respectievelijk voor de mannelijke en de vrouwelijke bevolking de q_x ($1 \leq x \leq 99$) voor het Nederlands en het Frans taalgebied.

De tabellen I tot VI en de grafieken I tot III doen twee trends tot uiting komen :

i — het Franse en Duitse taalgebied wordt t.o.v. het Nederlandse taalgebied gekenmerkt door een oversterfte. Voor de mannelijke bevolking is dit verschijnsel algemeen, terwijl voor de vrouwelijke bevolking minder sterk is en slechts bestaat voor $x \leq 55$.

ii — de sterfte in Brussel-hoofdstad ligt doorgaans tussen de sterfte voor het Nederlandse taalgebied en die voor het Franse en Duitse taalgebied met uitzondering van :

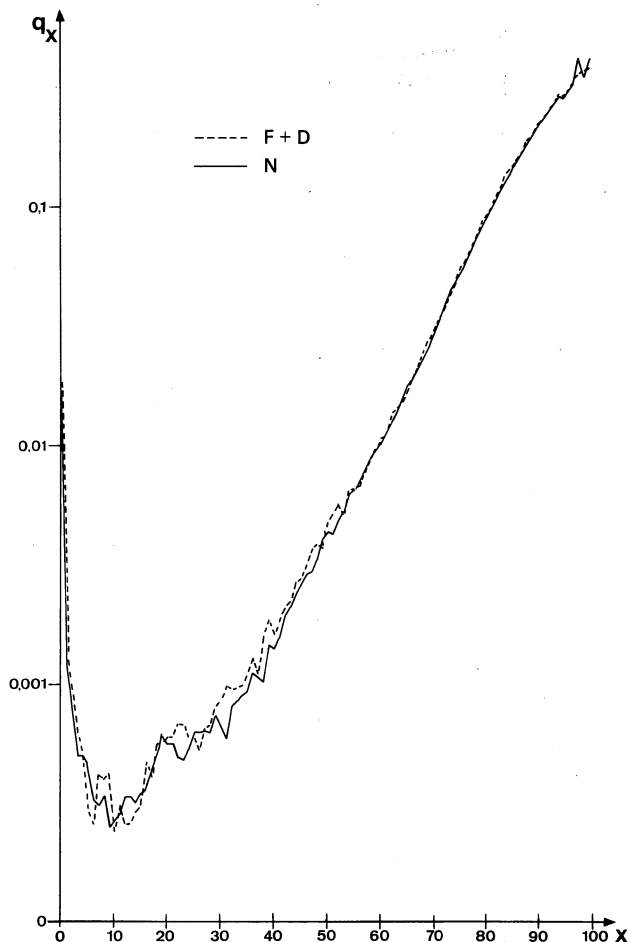
- de vrouwelijke bevolking, voor $x \geq 60$
- de mannelijke bevolking, voor $x \geq 75$,

die in het gebied Brussel-hoofdstad een lagere sterfte vertonen dan elders.

In de tabellen VII en VIII zijn de sterftেকansen per leeftijd, per geslacht en per gebied en de in percentages uitgedrukte afwijkingen tussen de q_x van de drie gebieden en de overeenkomstige q_x van het rijk, gegroepeerd.

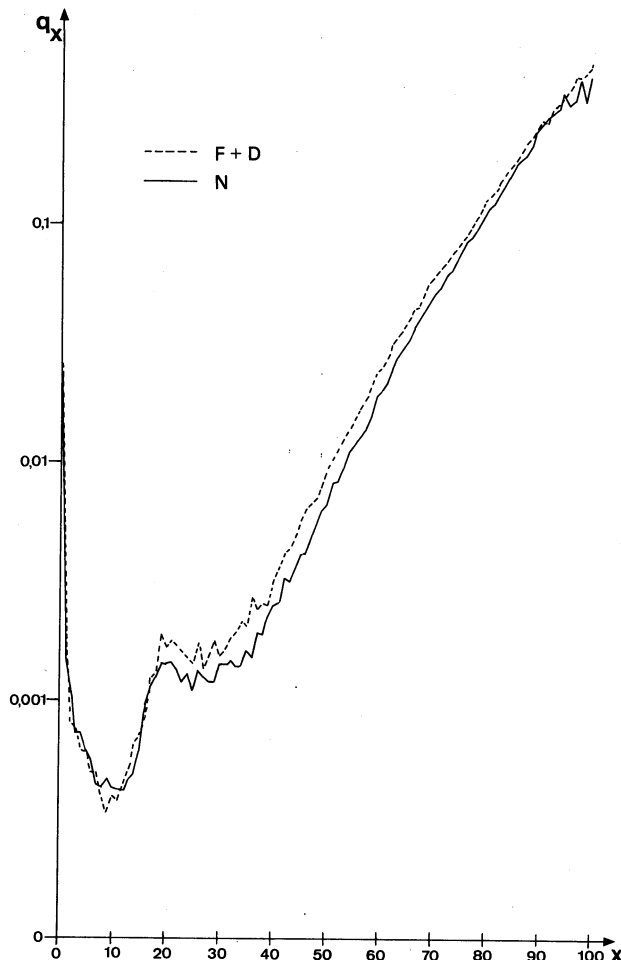
GRAFIEK II

q_x - vrouwen
 $0 \leq x \leq 99$

GRAFIEK III

q_x - mannen
 $0 \leq x \leq 99$

De tabellen VII bevat 10 kolommen, met achtereenvolgens :

x :			kolom 1
q_x	rijk	Mannen :	kolom 2
		Vrouwen :	kolom 3
q_x	Nederlands taalgeb.	Mannen :	kolom 4
		Vrouwen :	kolom 5
q_x	Frans en Duits taalg.	Mannen :	kolom 6
		Vrouwen :	kolom 7
q_x	Brussel-hoofdstad	Mannen :	kolom 8
		Vrouwen :	kolom 9
x :			kolom 10

Tabel VIII bevat 8 kolommen, met achtereenvolgens :

x : leeftijd : kolom 1

de in percentages uitgedrukte afwijkingen :

$$\frac{q_x(\text{rijk}) - q_x(\text{gebied})}{q_x(\text{rijk})} 100, \text{ voor het}$$

— Nederlands taalgebied	Mannen :	kolom 2
	Vrouwen :	kolom 5
— Frans en Duits taalgebied	Mannen :	kolom 3
	Vrouwen :	kolom 6
— Brussel-hoofdstad	Mannen :	kolom 4
	Vrouwen :	kolom 7

x : leeftijd : kolom 8

Tabel VIII. — Relatieve afwijking in %, tussen de gewesten en het Rijk, voor de sterftেকans op leeftijd x.

x	Nederlands taalgebied	Frans + Duits taalgebied	Brussel-hoofdstad	Nederlands taalgebied	Frans + Duits taalgebied	Brussel-hoofdstad	x
	Mannen	Mannen	Mannen	Vrouwen	Vrouwen	Vrouwen	
0	4.10	-7.06	-2.38	3.36	-8.27	5.74	0
1	5.78	-2.39	-22.49	7.10	-10.27	1.81	1
2	-4.84	18.35	-19.96	5.15	-5.39	-10.07	2
3	3.31	-0.66	-12.58	7.27	-14.55	12.73	3
4	-7.67	8.55	4.13	-1.59	0.40	-15.54	4
5	-2.99	-1.33	8.64	-11.11	27.54	29.95	5
6	0.18	10.87	-6.95	-0.61	20.73	-25.00	6
7	5.26	-5.26	-3.16	8.55	-23.89	23.30	7
8	-0.23	9.09	-21.21	5.03	-11.73	-3.35	8
9	-10.85	19.81	0.94	15.54	-41.89	-25.00	9
10	0.23	7.19	-22.97	-6.30	5.51	-29.92	10
11	-4.48	5.47	-2.99	2.03	-4.73	-11.49	11
12	0.47	-4.27	-1.90	-9.32	16.40	16.40	12
13	4.37	-3.95	-6.03	-10.03	15.86	25.57	13
14	10.42	-20.66	-2.38	-2.24	7.35	-21.41	14
15	8.30	-6.26	-14.99	-0.57	10.92	-32.18	15
16	-1.86	5.81	1.42	9.32	-18.39	11.84	16
17	3.39	-6.78	-4.24	1.15	5.75	-8.05	17
18	1.24	-1.09	19.91	4.58	-8.78	2.67	18
19	7.69	-22.44	3.35	-6.90	1.72	5.17	19
20	6.41	-9.29	16.23	7.59	0.99	-7.26	20
21	5.38	-16.66	25.47	-0.90	-8.11	26.13	21
22	10.54	-11.99	-0.73	11.71	-24.32	24.32	22
23	10.06	-19.66	15.40	10.28	-27.10	-2.80	23
24	5.11	-9.49	10.22	3.11	-9.69	4.94	24
25	6.74	-20.73	20.07	5.12	8.13	-14.46	25
26	7.17	-18.09	11.95	0.79	16.54	-27.56	26
27	8.43	-0.29	-4.65	5.74	4.27	-17.82	27
28	6.01	-18.64	13.71	7.08	-0.29	-16.52	28
29	14.12	-27.75	8.45	6.57	-1.01	-7.32	29
30	3.77	-3.63	-5.65	9.34	-16.76	-9.89	30
31	2.34	-12.79	17.47	20.49	-33.42	-30.73	31
32	3.00	-17.20	8.63	6.57	-10.73	-21.11	32
33	8.85	-25.55	14.06	5.76	-7.54	-16.41	33
34	17.79	-26.25	0.18	7.12	-3.20	-13.52	34
35	7.54	-17.41	10.38	4.71	-12.70	1.64	35
36	21.80	-39.75	-2.42	10.03	-4.30	-13.85	36
37	6.92	-15.99	5.97	5.39	1.86	-5.22	37
38	11.10	-19.30	-2.72	19.75	-25.00	-9.57	38
39	7.56	-2.89	-32.64	11.69	-12.77	-16.95	39
40	9.57	-15.60	-3.55	8.09	-5.50	-16.50	40
41	13.29	-22.20	8.27	6.43	-10.79	-2.18	41
42	3.38	-17.40	15.66	3.75	-3.65	-11.06	42
43	12.79	-19.74	-0.05	5.23	0.31	-18.91	43
44	11.48	-19.16	1.02	4.23	-9.34	5.03	44
45	14.05	-19.36	-4.77	7.98	-6.53	-14.93	45
46	17.61	-26.52	-0.63	3.61	-6.76	2.95	46
47	13.11	-19.23	-0.52	8.02	-13.89	-0.31	47
48	9.17	-16.69	4.42	6.21	-9.24	-0.53	48
49	9.34	-20.39	4.84	-3.05	4.06	3.81	49
50	13.92	-19.62	-10.00	3.10	-5.53	3.10	50
51	9.80	-12.55	-4.59	7.14	-12.39	1.50	51
52	12.97	-21.61	5.91	5.41	-8.40	0.04	52
53	12.29	-17.44	-8.36	0.09	1.04	-0.47	53
54	8.43	-13.45	0.65	-0.79	-3.79	10.09	54
55	11.21	-13.60	-13.08	1.97	-1.51	-3.18	55
56	11.28	-16.58	-3.16	-2.16	-0.27	12.31	56
57	14.12	-15.81	4.72	-0.43	1.09	-3.95	57
58	7.86	-20.86	1.07	-1.33	-1.57	3.00	58
59	10.30	-16.93	-1.50	-2.17	-2.81	4.67	59
60	8.86	-14.53	2.12	0.61	-3.76	8.18	60
61	10.26	-14.47	-6.31	-2.74	-0.43	12.23	61
62	8.12	-15.82	4.89	-1.20	-2.91	13.57	62
63	8.46	-12.95	1.41	0.20	-3.82	8.93	63
64	9.35	-13.04	-2.87	-3.36	0.73	12.07	64
65	8.88	-12.35	-4.48	-2.33	0.40	8.25	65
66	7.99	-10.69	-5.56	-0.44	-2.14	8.93	66
67	5.45	-0.52	5.85	-0.15	-3.05	7.97	67
68	8.42	-11.11	-4.03	-1.09	-4.71	16.41	68
69	7.95	-13.53	4.35	-1.65	-2.58	12.86	69
70	7.81	-9.84	-5.51	-0.84	-3.91	12.65	70
71	8.06	-12.04	-0.85	-1.98	-1.46	9.80	71
72	5.85	-7.97	-3.51	-1.26	-2.42	11.01	72
73	7.65	-10.05	-4.71	-4.76	2.04	10.82	73
74	6.68	-7.53	-6.68	-2.41	-2.73	15.70	74
75	5.58	-6.63	9.17	-2.90	-3.29	18.57	75
76	2.15	-4.07	13.30	-1.58	-3.46	13.33	76
77	4.98	-6.65	11.40	-3.81	-1.20	14.85	77
78	4.20	-5.47	12.59	-0.49	-4.92	13.72	78
79	5.58	-9.76	18.32	-1.06	-4.98	14.99	79
80	4.10	-6.73	14.72	-1.93	-0.68	7.14	80
81	3.73	-6.23	18.85	-1.85	-3.54	14.96	81
82	3.72	-6.58	19.09	-12.92	-13.31	7.07	82
83	4.34	-7.08	18.79	1.01	-5.26	8.30	83
84	2.89	-4.92	23.21	-0.57	-3.34	9.34	84
85	0.93	-0.79	22.52	-1.96	-1.38	8.83	85
86	2.97	-3.39	23.87	-1.13	-1.58	6.39	86
87	3.75	-8.21	33.30	-2.62	-1.49	9.17	87
88	1.56	-3.76	30.87	-1.00	-2.58	1.32	88
89	1.12	-2.37	33.53	0.64	-4.68	8.69	89
90	2.37	-3.45	-1.18	-0.98	-0.82	5.25	90
91	-2.35	3.30	3.18	0.72	-0.97	1.30	91
92	1.62	-3.26	5.38	-1.42	-1.91	7.95	92
93	3.07	-3.20	-5.32	-1.68	3.61	-1.10	93
94	-4.07	0.73	26.02	-1.46	-3.43	13.51	94
95	6.20	-8.07	-0.99	1.72	0.26	-3.63	95
96	9.95	-12.18	-7.64	4.03	0.10	-5.43	96
97	-13.47	-15.24	6.12	-19.13	-2.74	17.85	97
98	-3.42	-34.43	2.93	0.80	-4.58	22.85	98
99	-13.94	-27.19	3.39	-15.86	-5.70	16.45	99

b. *Verwachte levensduur op leeftijd x.*

i – *Verwachte levensduur op leeftijd 0.*

Tabel IX geeft ten aanzien van de drie gebieden en voor het rijk de verwachte levensduur bij de geboorte voor de vrouwelijke en mannelijke bevolking.

Het Franse en Duitse taalgebied heeft de laagste verwachte levensduur bij de geboorte.

Zoals uit tabel X blijkt, heeft dit gebied eveneens de maximale afwijking tussen de verwachte levensduur bij de geboorte per geslacht.

In tabel XI wordt de verwachte levensduur op leeftijd x , voor $x = 0$ en $5 \leq x \leq 90$, $\Delta x = 5$, voor het rijk en de drie taalgebieden verstrekt.

Tabel IX.

	Vrouwen	Mannen
Rijk	74.21	67.79
N	74.24	68.78
F + D	73.75	66.35
Brussel-hoofdstad	75.01	68.05

Tabel X.

	e_0 (Vrouwen) – e_0 (Mannen)
Rijk	6.42
N	5.46
F + D	7.40
Brussel-hoofdstad	6.96

Tabel XI.

x	Rijk		Nederlands taalgebied		Frans + Duits taalgebied		Brussel-hoofdstad		x
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	
0	74.21	67.79	74.24	68.78	73.75	66.35	75.01	68.05	0
5	70.77	64.71	70.75	65.65	70.43	63.34	71.51	65.06	5
10	65.88	59.86	65.86	60.81	65.55	58.48	66.63	60.22	10
15	60.98	54.99	60.96	55.94	60.63	53.61	61.73	55.36	15
20	56.11	50.29	56.09	51.23	55.77	48.92	56.87	50.65	20
25	51.26	45.64	51.23	46.56	50.96	44.30	52.01	45.96	25
30	46.43	40.93	46.39	41.83	46.10	39.64	47.21	41.22	30
35	41.61	36.23	41.56	37.11	41.30	34.97	42.43	36.50	35
40	36.86	31.58	36.78	32.44	36.58	30.38	37.70	31.88	40
45	32.21	27.08	32.11	27.89	31.94	25.95	33.09	27.36	45
50	27.69	22.79	27.57	23.54	27.45	21.77	28.60	23.07	50
55	23.35	18.82	23.21	19.48	23.14	17.92	24.26	19.15	55
60	19.19	15.22	19.04	15.76	18.98	14.47	20.11	15.61	60
65	15.29	12.10	15.15	12.53	15.08	11.51	16.13	12.55	65
70	11.77	9.47	11.63	9.80	11.58	9.03	12.53	10.05	70
75	8.76	7.26	8.64	7.46	8.57	6.97	9.40	8.24	75
80	6.33	5.41	6.23	5.55	6.18	5.20	6.72	6.40	80
85	4.46	3.92	4.41	3.99	4.39	3.81	4.70	4.77	85
90	3.18	2.82	3.15	2.84	3.16	2.75	3.31	2.89	90

Tabel XII geeft het verschil in verwachte levensduur op leeftijd x , per geslacht, voor :

- het Nederlandse taalgebied en
- het Franse en Duitse taalgebied

In tabel XII wordt een globaal beeld verstrekt van het verschijnsel van de oversterfte in het Franse en Duitse taalgebied t.o.v. het Nederlandse. Het genoemde verschijnsel is vooral significant (zoals men het reeds zag t.a.v. de sterftekansen op leeftijd x) voor de

Tabel XII.

x	Vrouwen	Mannen
0	0.49	2.43
5	0.32	2.31
10	0.31	2.33
15	0.36	2.33
20	0.32	2.31
25	0.27	2.26
30	0.29	2.19
35	0.26	2.14
40	0.20	2.06
45	0.17	1.94
50	0.12	1.77
55	0.07	1.56
60	0.06	1.29
65	0.07	1.02
70	0.05	0.77
75	0.07	0.49
80	0.05	0.35
85	0.02	0.18
90	0.01	0.09

mannelijke bevolking; men neemt een verschil waar van :

2 jaar en 5 maand bij de geboorte,

2 jaar tot 40 jaar,

1 jaar tot 65 jaar,

6 maand tot 75 jaar, ten gunste van het Nederlandse taalgebied.

5. — Bijlage.

Tabel A1 geeft het rekenkundig gemiddelde der sterftেকansen op leeftijd x voor intervallen van 5 jaar, voor de 3 gewesten alsook per geslacht.

Tabel A2 geeft een afronding der sterftেকansen op leeftijd x . Deze afronding wordt bekomen door een voortschrijdend gemiddelde met periode gelijk aan 5 en voor $x > 2$, gevolgd door een grafische afronding. Deze afgeronde tafels dienen tot het opstellen van demografische vooruitzichten op niveau der taalgebieden.

Tabel A1. — Rekenkundig gemiddelde der sterftেকansen op leeftijd x voor intervallen van 5 jaar.

Leeftijds-interval	Nederlands taalgebied		Frans taalgebied		Brussel-hoofdstad		Leeftijds-interval
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	
0	0.01704	0.02293	0.01909	0.02560	0.01662	0.02448	0
1-4	0.00077	0.00100	0.00087	0.00096	0.00083	0.00116	1-4
5-9	0.00034	0.00051	0.00036	0.00047	0.00034	0.00052	5-9
10-14	0.00031	0.00044	0.00027	0.00048	0.00031	0.00048	10-14
15-19	0.00045	0.00108	0.00047	0.00121	0.00047	0.00109	15-19
20-24	0.00052	0.00134	0.00063	0.00165	0.00051	0.00126	20-24
25-29	0.00065	0.00123	0.00065	0.00158	0.00080	0.00122	25-29
30-34	0.00076	0.00142	0.00095	0.00182	0.00099	0.00145	30-34
35-39	0.00113	0.00187	0.00141	0.00248	0.00139	0.00222	35-39
40-44	0.00190	0.00305	0.00213	0.00408	0.00217	0.00328	40-44
45-49	0.00313	0.00502	0.00347	0.00687	0.00331	0.00565	45-49
50-54	0.00417	0.00882	0.00548	0.01161	0.00503	0.01023	50-54
55-59	0.00793	0.01464	0.00795	0.01921	0.00766	0.01675	55-59
60-64	0.01298	0.02499	0.01305	0.03132	0.01138	0.02751	60-64
65-69	0.02220	0.04016	0.02252	0.04852	0.01949	0.04368	65-69
70-74	0.03967	0.06064	0.03936	0.07145	0.03404	0.06817	70-74
75-79	0.06861	0.09166	0.06884	0.10241	0.05728	0.08330	75-79
80-84	0.11500	0.13659	0.11754	0.15077	0.09930	0.11465	80-84
85-89	0.18296	0.20673	0.18541	0.21888	0.16858	0.14928	85-89
90-94	0.26600	0.30127	0.26506	0.30472	0.24902	0.28205	90-94
95-99	0.36613	0.36479	0.35468	0.42213	0.31065	0.35178	95-99

Tabel A2. — Afgeronde tafels.

x	Nederlands taalgebied		Frans taalgebied		Brussel-hoofdstad		x
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	
0	0.01704	0.02293	0.01909	0.02560	0.01662	0.02448	0
1	0.00123	0.00150	0.00146	0.00163	0.00130	0.00195	1
2	0.00081	0.00104	0.00090	0.00081	0.00094	0.00119	2
3	0.00070	0.00092	0.00076	0.00069	1.00072	0.00104	3
4	0.00052	0.00074	0.00052	0.00065	0.00054	0.00077	4
5	0.00042	0.00062	0.00042	0.00060	0.00040	0.00063	5
6	0.00039	0.00056	0.00038	0.00052	0.00036	0.00056	6
7	0.00034	0.00051	0.00036	0.00047	0.00034	0.00052	7
8	0.00030	0.00047	0.00035	0.00043	0.00032	0.00050	8
9	0.00029	0.00044	0.00035	0.00041	0.00031	0.00047	9
10	0.00030	0.00043	0.00035	0.00039	0.00030	0.00046	10
11	0.00030	0.00044	0.00036	0.00041	0.00030	0.00046	11
12	0.00031	0.00044	0.00037	0.00048	0.00031	0.00048	12
13	0.00033	0.00048	0.00038	0.00054	0.00033	0.00054	13
14	0.00034	0.00059	0.00039	0.00064	0.00034	0.00064	14
15	0.00036	0.00073	0.00040	0.00080	0.00038	0.00080	15
16	0.00039	0.00089	0.00043	0.00096	0.00043	0.00090	16
17	0.00045	0.00108	0.00047	0.00121	0.00047	0.00109	17
18	0.00049	0.00124	0.00052	0.00140	0.00051	0.00119	18
19	0.00053	0.00135	0.00055	0.00159	0.00052	0.00124	19
20	0.00055	0.00139	0.00061	0.00167	0.00051	0.00130	20
21	0.00054	0.00137	0.00063	0.00173	0.00052	0.00131	21
22	0.00052	0.00134	0.00063	0.00165	0.00051	0.00126	22
23	0.00054	0.00128	0.00064	0.00160	0.00053	0.00119	23
24	0.00055	0.00126	0.00062	0.00159	0.00061	0.00122	24
25	0.00058	0.00124	0.00061	0.00153	0.00069	0.00121	25
26	0.00061	0.00125	0.00061	0.00152	0.00074	0.00121	26
27	0.00065	0.00123	0.00065	0.00158	0.00080	0.00122	27
28	0.00066	0.00130	0.00070	0.00160	0.00081	0.00126	28
29	0.00065	0.00131	0.00079	0.00158	0.00084	0.00130	29
30	0.00069	0.00135	0.00086	0.00168	0.00089	0.00132	30
31	0.00073	0.00138	0.00091	0.00175	0.00094	0.00137	31
32	0.00076	0.00142	0.00095	0.00182	0.00099	0.00145	32
33	0.00082	0.00146	0.00100	0.00193	0.00103	0.00150	33
34	0.00092	0.00149	0.00107	0.00215	0.00112	0.00162	34
35	0.00098	0.00159	0.00110	0.00227	0.00115	0.00172	35
36	0.00101	0.00169	0.00123	0.00240	0.00122	0.00190	36
37	0.00113	0.00187	0.00141	0.00248	0.00139	0.00222	37
38	0.00123	0.00206	0.00151	0.00272	0.00156	0.00249	38
39	0.00133	0.00226	0.00164	0.00290	0.00163	0.00263	39
40	0.00150	0.00253	0.00183	0.00325	0.00184	0.00284	40
41	0.00172	0.00278	0.00196	0.00381	0.00209	0.00313	41
42	0.00190	0.00305	0.00213	0.00408	0.00217	0.00328	42
43	0.00210	0.00336	0.00236	0.00456	0.00242	0.00370	43
44	0.00235	0.00368	0.00261	0.00512	0.00264	0.00418	44
45	0.00256	0.00402	0.00293	0.00564	0.00284	0.00472	45
46	0.00280	0.00449	0.00326	0.00619	0.00302	0.00516	46
47	0.00313	0.00502	0.00347	0.00687	0.00331	0.00566	47
48	0.00352	0.00555	0.00386	0.00763	0.00358	0.00639	48
49	0.00381	0.00637	0.00426	0.00840	0.00391	0.00729	49
50	0.00420	0.00705	0.00465	0.00938	0.00430	0.00795	50
51	0.00458	0.00783	0.00492	0.01049	0.00464	0.00912	51
52	0.00505	0.00882	0.00548	0.01161	0.00503	0.01023	52
53	0.00547	0.00988	0.00587	0.01282	0.00551	0.01158	53
54	0.00603	0.01082	0.00622	0.01416	0.00582	0.01267	54
55	0.00662	0.01192	0.00664	0.01556	0.00641	0.01394	55
56	0.00730	0.01323	0.00734	0.01723	0.00701	0.01504	56
57	0.00793	0.01464	0.00795	0.01921	0.00766	0.01675	57

x	Nederlands taalgebied		Frans taalgebied		Brussel-hoofdstad		x
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	
58	0.00869	0.01625	0.00874	0.02117	0.00818	0.01799	58
59	0.00958	0.01806	0.00961	0.02338	0.00894	0.02019	59
60	0.01060	0.02034	0.01070	0.02601	0.00953	0.02234	60
61	0.01171	0.02272	0.01191	0.02870	0.01046	0.02492	61
62	0.01298	0.02499	0.01305	0.03132	0.01138	0.02751	62
63	0.01453	0.02754	0.01442	0.03437	0.01272	0.03072	63
64	0.01613	0.03059	0.01613	0.03773	0.01429	0.03406	64
65	0.01787	0.03355	0.01795	0.04063	0.01605	0.03680	65
66	0.01990	0.03663	0.02004	0.04425	0.01749	0.04063	66
67	0.02220	0.04016	0.02252	0.04852	0.01949	0.04368	67
68	0.02479	0.04391	0.02539	0.05272	0.02104	0.04796	68
69	0.02787	0.04750	0.02837	0.05721	0.02425	0.05152	69
70	0.03126	0.05183	0.03172	0.06209	0.02706	0.05712	70
71	0.03542	0.05598	0.03512	0.06685	0.03072	0.06180	71
72	0.03967	0.06064	0.03936	0.07025	0.03404	0.06817	72
73	0.04447	0.06576	0.04406	0.07658	0.03737	0.07120	73
74	0.04946	0.07197	0.04926	0.08028	0.04141	0.07438	74
75	0.05559	0.07763	0.05495	0.08633	0.04598	0.07959	75
76	0.06131	0.08450	0.06191	0.09394	0.05096	0.08502	76
77	0.06861	0.09166	0.06984	0.10241	0.05728	0.09030	77
78	0.07637	0.09956	0.07733	0.11094	0.06566	0.09520	78
79	0.08507	0.10705	0.08615	0.11990	0.07270	0.09977	79
80	0.09415	0.11611	0.09565	0.12964	0.08021	0.11072	80
81	0.10454	0.12578	0.10698	0.14083	0.09084	0.10768	81
82	0.11500	0.13659	0.11754	0.15077	0.10130	0.12065	82
83	0.12732	0.14907	0.12991	0.16123	0.11200	0.13101	83
84	0.14003	0.16184	0.14244	0.17390	0.12564	0.14049	84
85	0.15436	0.17545	0.15627	0.18863	0.13974	0.16029	85
86	0.16800	0.18952	0.16893	0.20251	0.15435	0.17051	86
87	0.18296	0.20673	0.18541	0.21888	0.16858	0.18028	87
88	0.19812	0.22337	0.20067	0.23803	0.18417	0.20063	88
89	0.21365	0.24282	0.21688	0.25187	0.20190	0.21007	89
90	0.23003	0.26159	0.23393	0.26862	0.21760	0.22882	90
91	0.25051	0.27777	0.25072	0.28632	0.23864	0.26344	91
92	0.26600	0.30127	0.26506	0.30472	0.24902	0.28205	92
93	0.28109	0.31293	0.28112	0.32301	0.27029	0.29672	93
94	0.29791	0.32361	0.29981	0.35225	0.29388	0.32369	94
95	0.32838	0.34738	0.31844	0.37559	0.30320	0.33548	95
96	0.34035	0.35312	0.33737	0.39728	0.31967	0.34191	96
97	0.36613	0.36479	0.35468	0.42213	0.33065	0.36178	97
98	0.36621	0.37125	0.37555	0.43056	0.34703	0.38089	98
99	0.38871	0.38245	0.38197	0.47157	0.36192	0.39819	99

Enkele basisgegevens over de demografische ontwikkeling van België en zijn regio's

Dit artikel verstrekt enkele recente basisgegevens omtrent de demografische toestand van België en zijn regio's. Hierbij wordt de ontwikkeling van o.a. de vruchtbaarheid, sterfte en migraties weergegeven tot en met het jaar 1974.

Ook bij het opstellen van bevolkingsvooruitzichten is het belangrijk over zo recent mogelijke gegevens i.v.m. vruchtbaarheid, sterfte en migratie te beschikken.

1. — Enkele gegevens uit de volkstelling van 1970.

Deze telling maakt het mogelijk om, voor het Rijk en voor de drie taalgebieden, de bevolking in te delen volgens leeftijdsgroepen en geslacht. Uit tabel 1 blijkt dat de hiermee overeenstemmende leeftijdspiramides nagenoeg dezelfde vorm hebben (grafieken 1, 2 en 3) voor wat het Rijk, het Nederlandse en het Franse taalgebied betreft, een vorm die vrij sterk afwijkt van de piramide - opbouw.

Tabel 1. — BEVOLKING NAAR LEEFTIJDGROEPEN EN GESLACHT OP 31 DECEMBER 1970.

LEEFTIJDGROEPEN	Nederlands taalgebied		Frans + Duits taalgebied		Brussel-Hoofdstad		Het Rijk			
	Absol.	%	Absol.	%	Absol.	%	M Absol.	V Absol.	M + V Absol.	%
0-4	418 795	7,7	224 095	7,1	68 545	6,4	363 945	347 490	711 435	7,4
5-9	471 595	8,7	246 982	7,8	70 238	6,5	403 254	385 561	788 815	8,2
10-14	457 413	8,5	246 700	7,8	68 396	6,4	394 508	378 001	772 509	8,0
15-19	423 985	7,8	237 280	7,5	66 488	6,2	371 025	356 728	727 753	7,5
20-24	404 298	7,5	239 207	7,6	79 440	7,4	369 148	353 797	722 945	7,5
25-29	340 035	6,3	165 981	5,3	70 388	6,5	293 822	282 582	576 404	5,0
30-34	348 771	6,5	175 901	5,6	66 961	6,2	298 698	292 935	591 633	6,1
35-39	364 396	6,7	195 955	6,2	69 351	6,5	316 130	313 572	629 702	6,5
40-44	357 813	6,6	217 777	6,9	73 462	6,8	323 775	325 277	649 052	6,7
45-49	348 363	6,4	227 569	7,2	78 998	7,4	324 392	330 538	654 930	6,8
50-54	240 086	4,4	154 451	4,9	57 238	5,3	221 470	230 305	451 775	4,7
55-59	293 038	5,4	182 333	5,8	67 481	6,3	261 068	281 784	542 852	5,6
60-64	285 979	5,3	183 679	5,8	65 773	6,1	249 036	286 395	535 431	5,6
65-69	252 540	4,7	169 177	5,3	60 318	5,6	213 799	268 236	482 035	5,0
70-74	189 461	3,5	131 791	4,2	48 636	4,5	152 515	217 373	369 888	3,8
75-79	119 914	2,2	86 683	2,7	33 363	3,1	91 625	148 335	239 960	2,5
80-84	65 135	1,2	47 696	1,5	19 454	1,8	48 696	83 589	132 285	1,4
85-89	27 161	0,5	20 112	0,6	8 122	0,8	19 745	35 650	55 395	0,6
90-94	6 779	0,1	5 129	0,2	2 135	0,2	4 625	9 418	14 043	0,1
95-99	934	0,0	659	0,0	316	0,0	536	1 373	1 909	0,0
100 en +	92	0,0	68	0,0	33	0,0	54	139	193	0,0
<i>Totaal:</i>	5 416 583	100,0	3 159 225	100,0	1 075 136	100,0	4 721 866	4 929 078	9 650 944	100,0
0-19	1 771 788	32,7	955 057	30,2	273 667	25,5	1 532 732	1 467 780	3 000 512	31,1
20-49	2 163 676	40,0	1 222 390	38,7	438 600	40,8	1 925 965	1 898 701	3 824 666	39,6
50-64	819 103	15,1	520 463	16,5	190 492	17,7	731 574	798 484	1 530 058	15,9
65 en +	662 016	12,2	461 315	14,6	172 377	16,0	531 595	764 113	1 295 708	13,4
<i>Totaal:</i>	5 416 583	100,0	3 159 225	100,0	1 075 136	100,0	4 721 866	4 929 078	9 650 944	100,0

Verschillende factoren, o.a. de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945, alsook de regressie van de nataliteit, zijn er oorzaak van, dat de piramides afwijken van de gewone driehoeksstructuur.

Wat Brussel-Hoofdstad betreft (grafiek 4) vertoont de bevolkingspiramide een rechthoekige structuur tot ongeveer 60 jaar. Vanaf deze leeftijd wordt een driehoeksstructuur gevormd. De geboortetekorten tijdens de oorlogsjaren zijn minder

uitgesproken. De inkrimping aan de basis wegens de terugloop van de nataliteit is minder merkbaar.

De volkstelling verstrekt eveneens betrouwbare gegevens nopens de vreemdelingen die op het tijdstip van de telling in het land en in de onderscheiden regio's verblijven. Tabel 2 geeft, voor de volkstellingen van 1961 en 1970, het aantal vreemdelingen in het Rijk en in de onderscheiden taalgebieden aan.

Tabel 2. — AANTAL VREEMDELINGEN IN HET RIJK EN DE TAALGEBIEDEN EINDE 1961 EN 1970.

	1961			1970		
	Totale bevolking	Vreemdelingen	Vreemdelingen per 1000 inwoners	Totale bevolking	Vreemdelingen	Vreemdelingen per 1000 inwoners
Rijk	9 189 741	453 486	4,9	9 650 944	696 944	7,2
Nederlands taalgebied	5 063 974	101 799	2,0	5 416 583	164 029	3,0
Frans + Duits taalgebied	3 102 972	282 698	9,1	3 159 225	358 746	11,4
Brussel-Hoofdstad	1 022 795	68 989	6,7	1 075 136	173 507	16,1

Uit deze tabel blijkt dat de helft van de vreemdelingen zich in het Franse taalgebied bevindt en dat 16 % van de Brusselse bevolking bestaat uit vreemdelingen. De vreemde bevolking in het Franse taalgebied bedraagt 11 %, terwijl ze in het Nederlandse taalgebied slechts 3 % van de bevolking vertegenwoordigt.

In vergelijking met 1961 is er een sterke relatieve toename van de vreemdelingen, vooral in Brussel-Hoofdstad (140 %).

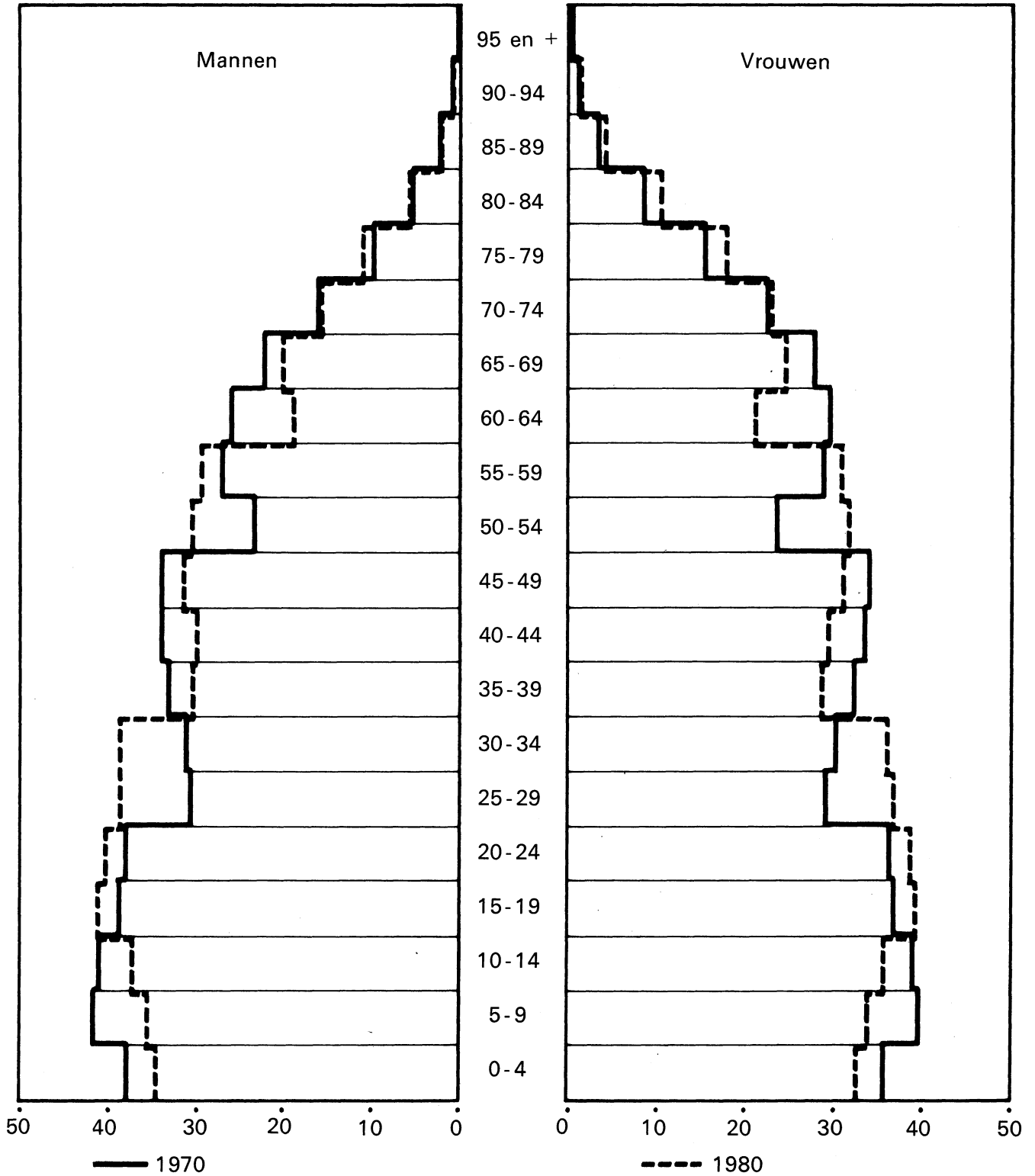
II. — Loop van de bevolking.

In verband met de statistieken over de loop van de bevolking wordt ieder jaar per gemeente een tabel opgesteld waarin de opnemingen (geboorten, immigratie) alsook de afvoeringen (sterfgevallen, emigratie) in de registers van de bevolking en van de vreemdelingen voorkomen. Aldus kan men, uitgaande van de overeenkomstige cijfers van de telling of van het voorgaande jaar, de bevolking van jaar tot jaar berekenen.

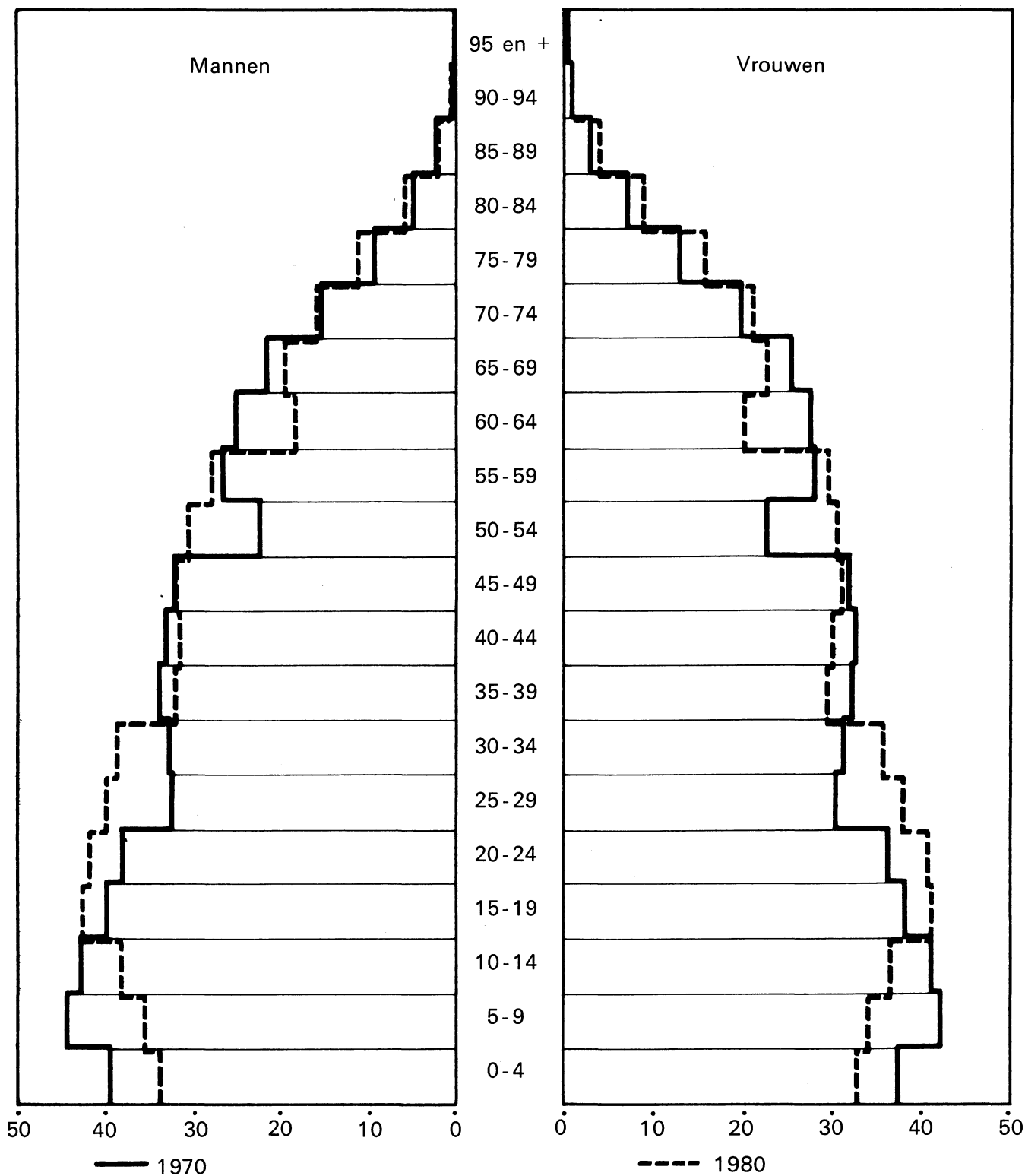
Tabel 3. — EVOLUTIE VAN DE TOTALE BEVOLKING 1965-1974.

	Nederlands taalgebied	Frans + Duits taalgebied	Brussel-Hoofdstad	Het Rijk
1965	5 264 558	3 168 755	1 065 921	9 499 284
1966	5 308 299	3 173 495	1 074 586	9 556 380
1967	5 348 039	3 178 381	1 079 181	9 605 601
1968	5 373 578	3 181 297	1 077 035	9 631 910
1969	5 403 277	3 183 666	1 073 111	9 660 154
1970 (telling)	5 416 583	3 159 225	1 075 136	9 650 944
1971	5 451 329	3 169 324	1 074 726	9 695 379
1972	5 477 727	3 180 118	1 069 005	9 726 850
1973	5 501 306	3 192 010	1 063 274	9 756 590
1974	5 527 094	3 206 184	1 054 970	9 788 248

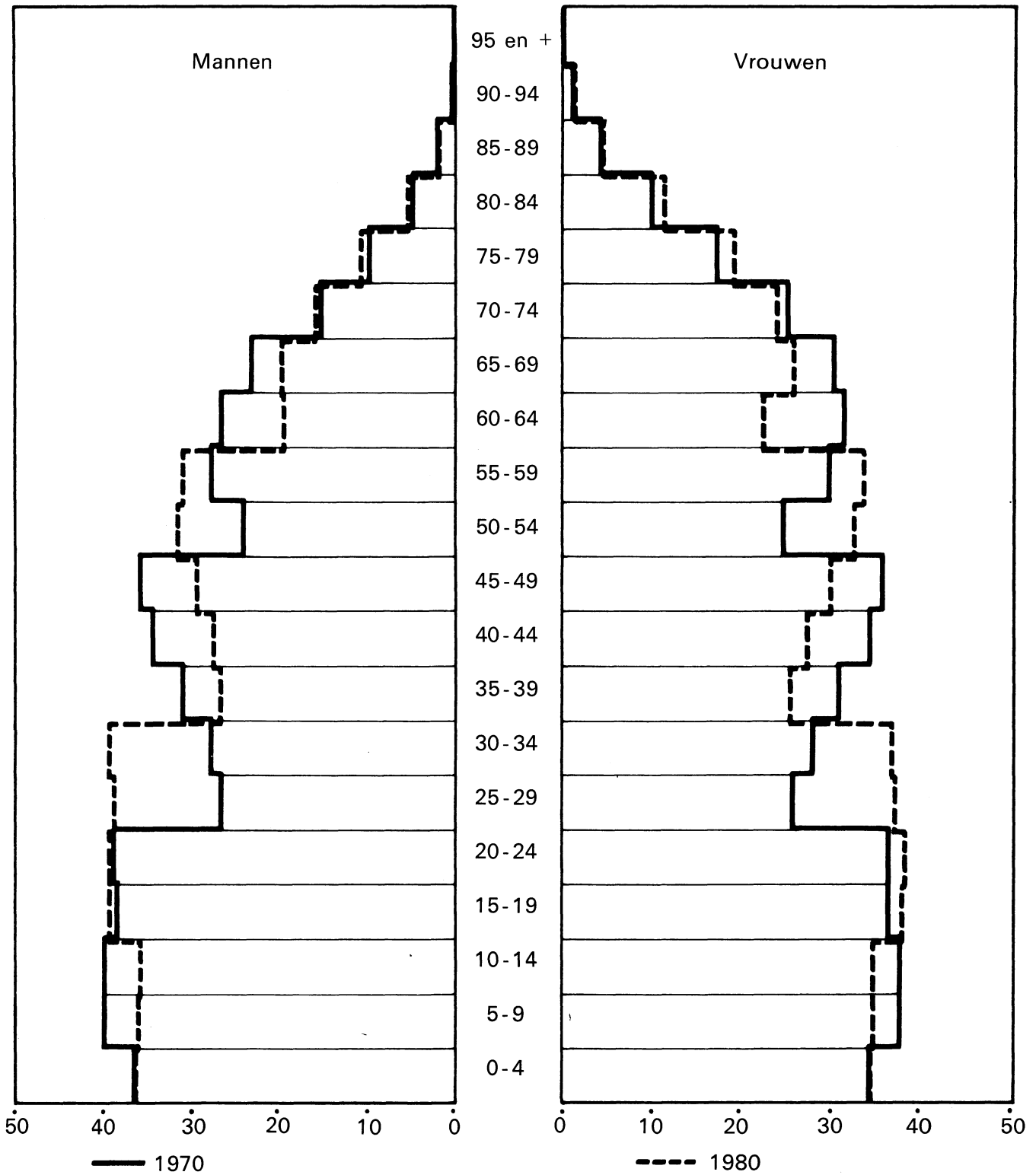
Grafiek 1. — HET RIJK
INDELING VAN DE BEVOLKING NAAR GESLACHT EN LEEFTIJDGROEPEN
Telling 1970 — Raming 1980
(Verhoudingen per 1000 inwoners)

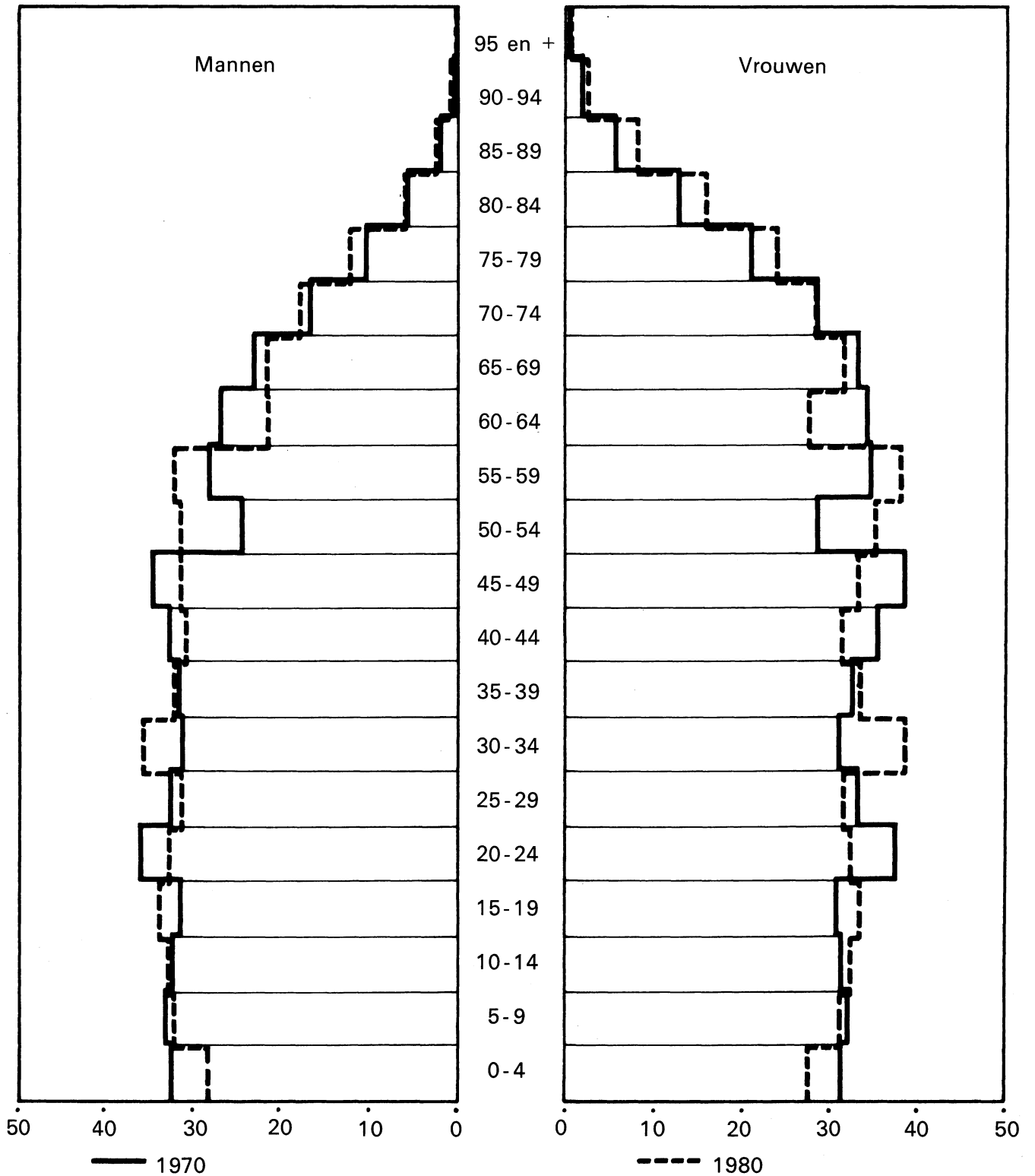
Grafiek 2. — NEDERLANDS TAALGEBIED
INDELING VAN DE BEVOLKING NAAR GESLACHT EN LEEFTIJDSGROEPEN
Telling 1970 — Raming 1980
(Verhoudingen per 1000 inwoners)

Grafiek 3. — FRANS TAALGEBIED
INDELING VAN DE BEVOLKING NAAR GESLACHT EN LEEFTIJDGROEPEN
Telling 1970 — Raming 1980
(Verhoudingen per 1000 inwoners)

Grafiek 4. — BRUSSEL-HOOFDSTAD
INDELING VAN DE BEVOLKING NAAR GESLACHT EN LEEFTIJDGROEPEN
Telling 1970 — Raming 1980
(Verhoudingen per 1000 inwoners)

Tabel 4a. — LOOP VAN DE BEVOLKING : RIJK EN TAALGEBIED 1970-1974.

	Het Rijk		Nederlands taalgebied		Frans + Duits taalgebied		Brussel-Hoofdstad	
	Absolute cijfers	‰	Absolute cijfers	‰	Absolute cijfers	‰	Absolute cijfers	‰
Geboorten.								
1970	141 119	14,62	81 807	15,10	44 848	14,20	14 464	13,45
1971	139 104	14,35	79 819	14,64	45 132	14,24	14 153	13,17
1972	134 437	13,82	76 168	13,91	44 231	13,91	14 038	13,13
1973	129 425	13,27	73 056	13,28	43 196	13,53	13 173	12,39
1974	123 155	12,58	69 706	12,61	41 010	12,79	12 439	11,79
Sterfgevallen.								
1970	118 888	12,32	59 767	11,03	44 483	14,08	14 638	13,62
1971	118 853	12,26	59 569	10,93	44 708	14,11	14 576	13,56
1972	116 743	12,00	58 728	10,72	43 650	13,73	14 365	13,44
1973	118 313	12,13	59 236	10,77	44 494	13,94	14 583	13,72
1974	116 039	11,85	58 548	10,59	43 252	13,49	14 239	13,50
Nat. accres.								
1970	22 231	2,30	22 040	4,07	365	0,12	— 174	— 0,16
1971	20 251	2,09	20 250	3,71	424	0,13	— 423	— 0,39
1972	17 694	1,82	17 440	3,18	581	0,18	— 327	— 0,31
1973	11 112	1,14	13 820	2,51	— 1 298	— 0,41	— 1 410	— 1,33
1974	7 116	0,73	11 158	2,02	— 2 242	— 0,70	— 1 800	— 1,71
Immigratie.								
1970	601 070	62,02	265 531	49,02	221 447	70,10	114 092	106,12
1971	571 984	59,00	249 523	45,77	214 280	67,61	108 181	100,66
1972	565 704	58,16	243 681	44,49	216 226	67,99	105 797	98,97
1973	574 647	58,89	250 362	45,51	218 052	68,31	106 233	99,91
1974	595 904	60,88	265 675	48,07	222 123	69,28	108 106	102,47
Emigratie.								
1970	592 464	61,14	258 158	47,66	218 471	69,15	115 835	107,74
1971	547 800	56,50	235 027	43,11	204 605	64,56	108 168	100,65
1972	551 927	56,74	234 723	42,85	206 013	64,78	111 191	104,01
1973	556 019	56,99	240 603	43,74	204 862	64,18	110 554	103,98
1974	571 362	58,37	251 045	45,42	205 707	64,16	114 610	108,64
Migratie saldo.								
1970	8 606	0,89	7 373	1,36	2 976	0,94	— 1 743	— 1,62
1971	24 184	2,49	14 496	2,66	9 675	3,05	+ 13	+ 0,01
1972	13 777	1,42	8 958	1,64	10 213	3,21	— 5 394	— 5,05
1973	18 628	1,91	9 759	1,77	13 190	4,13	— 4 321	— 4,06
1974	24 542	2,51	14 630	2,65	16 416	5,12	— 6 504	— 6,17
Totaal accres.								
1970	30 837	3,20	29 413	5,43	3 341	1,06	— 1 917	— 1,78
1971	44 435	4,58	34 746	6,37	10 099	3,19	— 410	— 0,38
1972	31 471	3,24	26 398	4,82	10 794	3,39	— 5 721	— 5,35
1973	29 740	3,05	23 579	4,29	11 892	3,73	— 5 731	— 5,39
1974	31 658	3,23	25 788	4,67	14 174	4,42	— 8 304	— 7,87

Tabel 4b. — LOOP VAN DE BEVOLKING: PER PROVINCIE 1970-1974.

	Antwerpen		Brabant		Henegouwen		Luik		Limburg		Luxemburg		Namur		Oost-Vlaanderen		West-Vlaanderen		
	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	
Geboorten.																			
1970.....	22 520	14,69	29 467	13,54	19 134	14,62	13 810	13,69	11 465	17,57	3 146	14,48	5 771	15,16	19 534	14,91	16 272	15,43	
1971.....	21 924	14,23	29 130	13,30	19 368	14,68	13 860	13,71	10 929	16,55	3 146	14,48	5 634	14,75	19 107	14,53	16 006	15,11	
1972.....	20 633	13,94	28 674	13,04	19 019	14,41	13 384	13,20	10 606	15,92	3 051	14,02	5 664	14,75	18 178	13,79	15 228	14,33	
1973.....	19 398	12,51	27 775	12,59	18 513	14,01	13 144	12,93	10 092	15,02	3 014	13,81	5 429	14,08	17 563	13,30	14 407	13,59	
1974.....	18 339	11,79	26 120	11,81	17 286	13,07	12 585	12,34	10 035	14,79	2 977	13,59	5 228	13,46	16 685	12,61	13 900	12,99	
Sterfgevallen.																			
1970.....	17 247	11,25	27 098	12,45	18 493	14,04	14 826	14,70	5 276	8,09	2 880	13,25	5 266	13,84	16 215	12,38	11 587	10,99	
1971.....	17 090	11,09	27 229	12,43	18 810	14,25	14 518	14,36	5 181	7,84	2 876	13,24	5 377	14,08	16 132	12,27	11 634	10,99	
1972.....	16 770	10,84	26 717	12,15	18 334	13,80	14 261	14,07	5 191	7,79	2 841	13,05	5 153	13,43	16 028	12,16	11 443	10,77	
1973.....	16 857	10,87	27 157	12,31	18 954	14,35	14 369	14,14	5 057	7,53	2 839	13,01	5 250	13,61	16 459	12,47	11 371	10,66	
1974.....	16 615	10,68	26 746	12,09	18 153	13,72	14 232	13,98	5 001	7,50	2 821	12,87	4 913	12,65	16 215	12,25	11 233	10,50	
Natuurlijk accres.																			
1970.....	5 273	3,44	2 369	1,09	641	0,49	— 1 016	— 1,01	6 189	9,48	266	1,22	505	1,33	3 319	2,53	4 685	4,44	
1971.....	4 828	3,13	1 901	0,87	558	0,42	— 653	— 0,65	5 748	8,70	270	1,24	257	0,67	2 975	2,26	4 372	4,13	
1972.....	3 863	2,50	1 957	0,89	685	0,52	— 877	— 0,87	5 415	8,13	210	0,96	506	1,32	2 150	1,63	3 785	3,56	
1973.....	2 441	1,64	618	0,28	— 441	— 0,33	— 1 225	— 1,21	5 035	7,49	175	0,80	179	0,46	1 104	0,84	3 126	2,93	
1974.....	1 724	1,11	— 626	— 0,28	— 867	— 0,66	— 1 667	— 1,64	4 944	7,29	156	0,71	315	0,81	470	0,36	2 697	2,49	
Immigratie.																			
1970.....	84 280	54,97	186 199	85,55	95 121	72,20	69 462	68,85	29 069	44,55	10 424	47,97	26 787	70,39	55 154	42,10	44 574	42,27	
1971.....	81 608	52,96	177 857	81,20	92 845	70,36	66 577	65,84	27 461	41,88	10 575	48,69	25 273	66,17	52 335	39,81	37 463	35,37	
1972.....	79 695	51,54	170 932	80,49	90 755	68,75	67 794	66,68	25 545	38,35	10 811	48,11	26 156	68,11	50 119	38,03	37 897	35,66	
1973.....	80 580	51,97	179 511	81,37	89 575	67,80	69 274	68,16	27 389	40,76	11 275	51,68	26 195	67,91	51 923	39,33	38 925	36,50	
1974.....	85 168	54,76	186 520	84,34	90 188	68,10	69 120	67,80	29 029	42,78	12 095	55,20	27 744	71,42	56 182	42,45	39 858	37,26	
Emigratie.																			
1970.....	83 699	54,50	176 965	81,31	96 783	73,46	69 268	68,66	29 119	44,62	10 873	50,03	26 221	68,90	55 080	42,04	44 456	42,16	
1971.....	78 707	51,08	165 804	75,70	91 227	69,13	63 586	62,88	25 258	38,24	10 944	50,38	24 156	63,25	50 875	38,70	37 243	35,17	
1972.....	78 177	50,56	170 907	77,74	90 832	68,88	64 564	63,70	25 359	38,07	10 553	48,48	24 568	63,97	48 944	37,14	37 923	35,68	
1973.....	78 986	50,94	172 384	78,14	88 013	66,61	65 309	64,26	26 499	39,43	10 946	50,17	24 698	64,03	50 871	38,54	38 313	35,92	
1974.....	82 200	52,86	180 483	81,61	87 953	66,50	64 261	63,03	27 485	40,51	11 323	51,68	25 287	65,09	53 181	40,18	39 189	36,63	
Migratiesaldo.																			
1970.....	581	0,38	9 294	4,24	— 1 662	— 1,26	194	0,19	— 50	— 0,08	— 449	— 2,07	566	1,49	74	0,06	118	0,11	
1971.....	2 901	1,88	12 053	5,50	— 1 618	— 1,23	2 991	2,96	2 203	3,34	— 309	— 1,70	1 117	2,92	1 460	1,11	210	0,20	
1972.....	1 518	0,98	6 035	2,74	— 1 777	— 1,33	3 230	3,19	1 86	0,28	329	1,19	1 638	4,14	1 175	0,89	— 26	— 0,02	
1973.....	1 594	1,03	7 127	3,23	— 1 562	— 1,18	3 965	3,90	890	1,32	329	1,51	1 407	3,88	1 052	0,80	612	0,57	
1974.....	2 968	1,91	6 037	2,73	2 225	1,69	4 859	4,77	1 544	2,28	772	3,52	2 457	6,32	3 001	2,27	669	0,63	
Totaal accres.																			
1970.....	5 854	3,82	11 603	5,33	— 1 021	— 0,77	— 822	— 0,81	6 139	9,31	— 183	— 0,84	1 071	2,81	3 303	2,59	4 803	4,56	
1971.....	7 729	5,02	13 954	6,37	2 176	1,65	2 333	2,31	7 951	12,02	— 99	— 0,46	1 374	3,60	4 435	3,37	4 582	4,33	
1972.....	5 381	3,48	7 982	3,63	508	0,38	2 353	2,32	5 601	8,41	468	2,15	2 094	5,45	3 325	2,52	3 759	3,54	
1973.....	4 135	2,67	7 745	3,51	1 121	0,85	2 740	2,70	5 925	8,82	504	2,31	1 876	4,95	2 156	1,63	3 788	3,50	
1974.....	4 692	3,02	5 411	2,45	1 368	1,03	3 192	3,13	6 488	9,56	928	4,24	2 772	7,14	3 471	2,62	3 336	3,12	

Uit tabel 3 volgt dat voor de periode 1965 tot 1974 de totale bevolking van het Rijk toegenomen is met 3,0 %. De toename bedraagt voor het Vlaamse land 5,0 %, voor het Franse landsgedeelte 1,2 %. Brussel-Hoofdstad daarentegen kende een merkwaardige evolutie. Van 1965 tot 1970 nam de bevolking nog lichtjes toe; vanaf 1970 kan echter in een tijdspanne van 5 jaar een daling van 1,9 % worden waargenomen.

Uit de analyse van de loop van de bevolking, waarvan de resultaten zijn opgenomen in tabel 4, blijkt dat het migratiesaldo van jaar tot jaar aan sterke schommelingen onderhevig is. Zo heeft bijvoorbeeld het Franse taalgebied een migratiesaldo van 2 976 (0,9 ‰) in 1970 tegen 16 416 (5,1 ‰) in 1974. Op het niveau van het Rijk, is het migratiesaldo voor de beschouwde periode (1970-1974) steeds positief. Het saldo voor het Nederlandse en Franse taalgebied is eveneens positief. Brussel-Hoofdstad vertoont doorgaans een negatief saldo dat in 1974 oploopt tot 6 504 of 6,2 per 1 000 inwoners.

Het natuurlijk accres, dit is het verschil tussen geboorten en sterfgevallen, daalt monotoon in de beschouwde periode. Voor het Rijk bedraagt het in 1974 nog 0,7 ‰. Enkel het Nederlandse taalgebied vertoont in 1974 nog een positief natuurlijk accres, namelijk 2,0 ‰. (— 0,7 ‰ in het Franse taalgebied en — 1,7 ‰ in Brussel-Hoofdstad).

De totale bevolkingsaanwas, dit is de som van het migratiesaldo en het natuurlijk accres, is voor wat het Rijk betreft positief namelijk 3,2 ‰ in 1974. Voor hetzelfde jaar bedraagt het totaal accres 4,7 ‰ in het Nederlandse taalgebied en 4,4 ‰ in het Franse taalgebied. Voor het Franse taalgebied is dit accres uitsluitend te wijten aan het hoge positieve migratiesaldo. Tenslotte dient hier

te worden gewezen op het feit dat, sinds 1970 een belangrijke bevolkingsafname in Brussel-Hoofdstad waar te nemen is. Voor 1974 werd hier een afname van 7,9 per 1 000 inwoners geboekt.

Op het provinciale vlak is het natuurlijk accres in 1974 negatief voor Brabant, Henegouwen en Luik. De totale aanwas daarentegen is overal positief, waarbij de kleinste toename werd vastgesteld in Henegouwen (1,0 ‰ in 1974) en de grootste in Limburg (9,6 ‰ in 1974).

In de loop van de bevolking (tabel 4) wordt ondermeer het bruto geboortencijfer weergegeven; dit cijfer stelt het aantal levend geboren kinderen per 1 000 inwoners voor. Op het niveau van het Rijk is het bruto geboortencijfer gedaald van 14,6 ‰ in 1970 tot 12,6 ‰ in 1974 (grafiek 5). Op het niveau van de taalgebieden is over deze periode de daling van het geboortencijfer groter in het Nederlandse dan in het Franse taalgebied. In 1973 en 1974 overtreft het geboortencijfer van het Franse taalgebied lichtjes dat van het Nederlandse. Provinciaal gezien vertoont Antwerpen in 1974 het laagste geboortencijfer namelijk 11,8 ‰. Limburg kent met 14,8 ‰ in 1974, nog steeds het hoogste geboortencijfer. Bovendien vertonen deze beide provincies, over de periode 1970-1974, de grootste relatieve daling van dit cijfer, respectievelijk 19,7 ‰ en 15,8 ‰ (grafiek 5).

Hierbij valt op te merken dat er zich ook in de andere Europese landen een daling van het bruto geboortencijfer voordoet, met uitzondering nochtans van Denemarken en Ierland, waar het nagenoeg constant blijft. Duitsland en Nederland kennen de grootste procentuele daling met ongeveer 24 %, tegen 14 % in België voor dezelfde periode. In Frankrijk en Italië bedraagt deze daling nog geen 10 %.

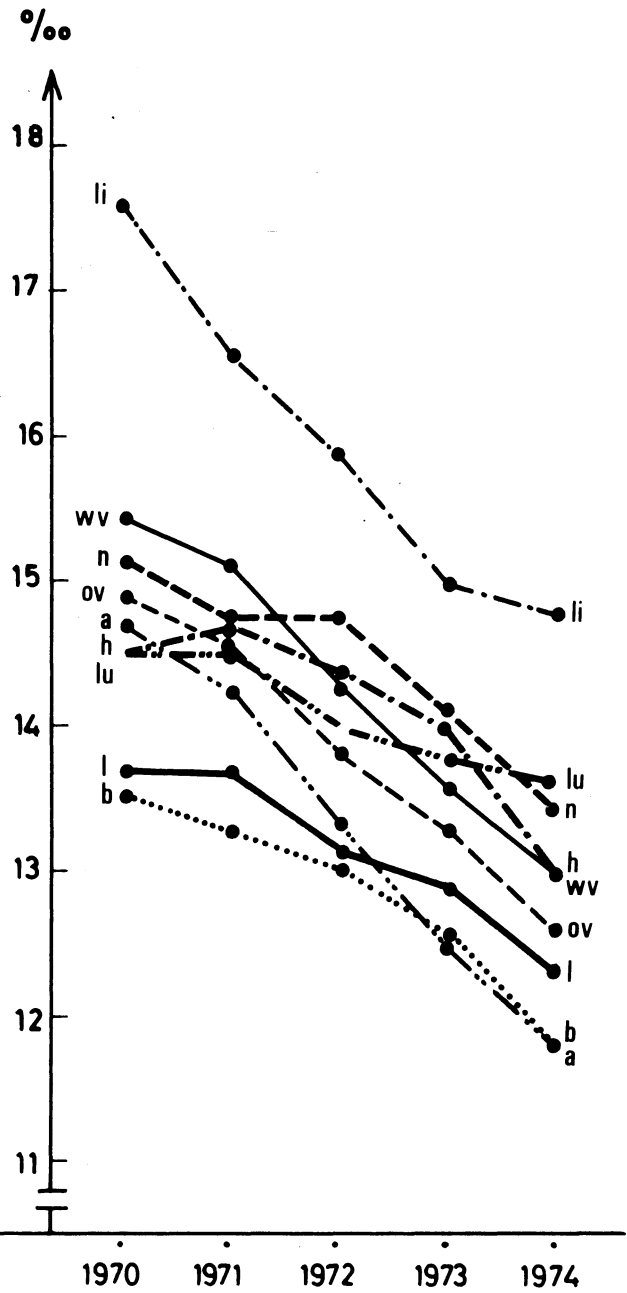
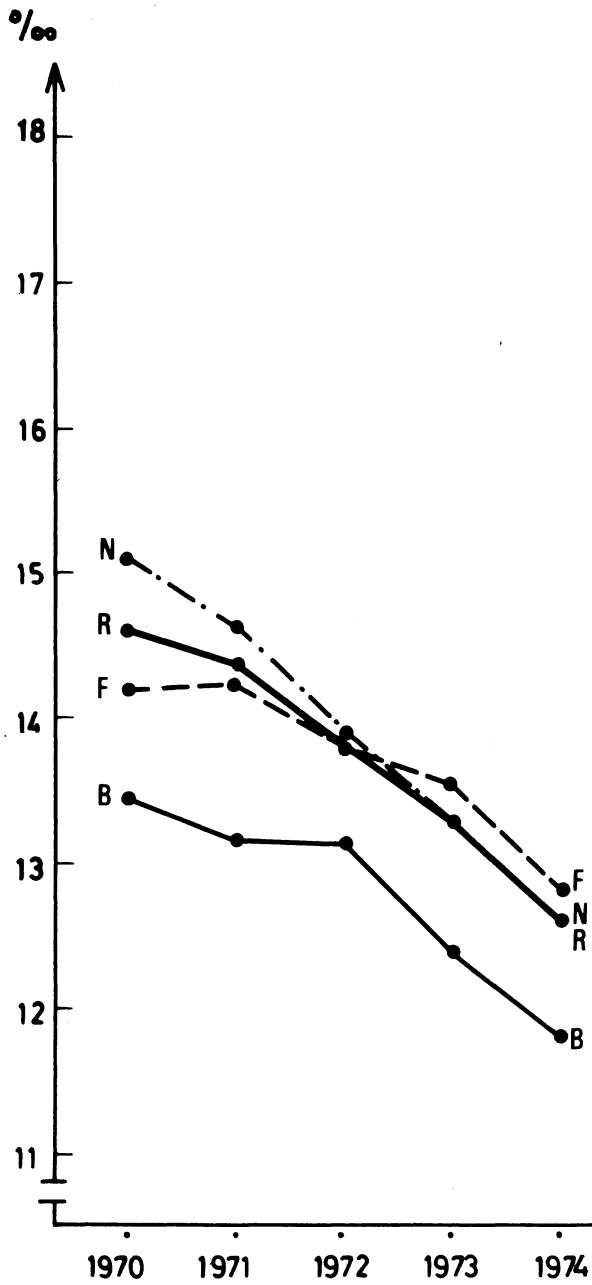
Tabel 5. — BRUTO GEBORTENCIJFERS PER 1000 INWONERS IN DE E.E.G.-LANDEN.

	1970	1971	1972	1973	1974
België.....	14,6	14,3	13,8	13,3	12,6
Duitsland.....	13,4	12,7	11,4	10,2	10,1
Frankrijk.....	16,8	17,2	17,0	16,5	15,2
Italië.....	16,8	16,8	16,3	16,0	15,7
Luxemburg.....	13,2	13,2	11,9	11,0	11,5
Nederland.....	18,3	17,2	16,1	14,5	13,8
Denemarken.....	14,4	15,1	15,2	14,3	—
Ierland.....	21,8	22,7	22,7	22,5	22,3
Verenigd Koninkrijk.....	16,3	16,2	14,9	13,9	—

Grafiek 5. — GEBOORTENCIJFERS

RIJK EN TAALGEBIEDEN

PROVINCIES

R: RIJK
 N: NEDERLANDS TAALGEBIED
 F: FRANS + DUIJS TAALGEBIED
 B: BRUSSEL-HOOFDSTAD

a: Antwerpen
 b: Brabant
 h: Henegouwen
 l: Luik
 li: Limburg
 lu: Luxemburg
 n: Namen
 ov: Oost-Vlaanderen
 wv: West-Vlaanderen

III. — Vruchtbaarheids- en vervangingscijfers.

Het bevolkingscijfer dat in de noemer van het bruto geboortencijfer wordt gebruikt bevat eenheden die, gezien hun leeftijd, geen rechtstreekse invloed hebben op het aantal geboorten. Een betere maat voor de vruchtbaarheid wordt gegeven door de vruchtbaarheidscijfers naar leeftijd van de moeder. Deze worden gedefinieerd als de verhouding van het aantal geboorten in het beschouwde jaar uit moeders met een leeftijd tussen x en $x + 1$ jaar, en het aantal vrouwen die in dat jaar tussen x en $x + 1$ jaar oud waren. In tabel 6 worden, voor de periode 1964-1972 en op het niveau van het Rijk, de vruchtbaarheidscijfers naar leeftijd van de moeder opgenomen. Respectievelijk voor 1964

en 1972 worden deze cijfers uitgebeeld in grafiek 6. Door vergelijking van deze twee vruchtbaarheidscurven stelt men vast dat :

1) tot de leeftijd van 20 jaar er geen noemenswaardig verschil is tussen beide vruchtbaarheidscurven;

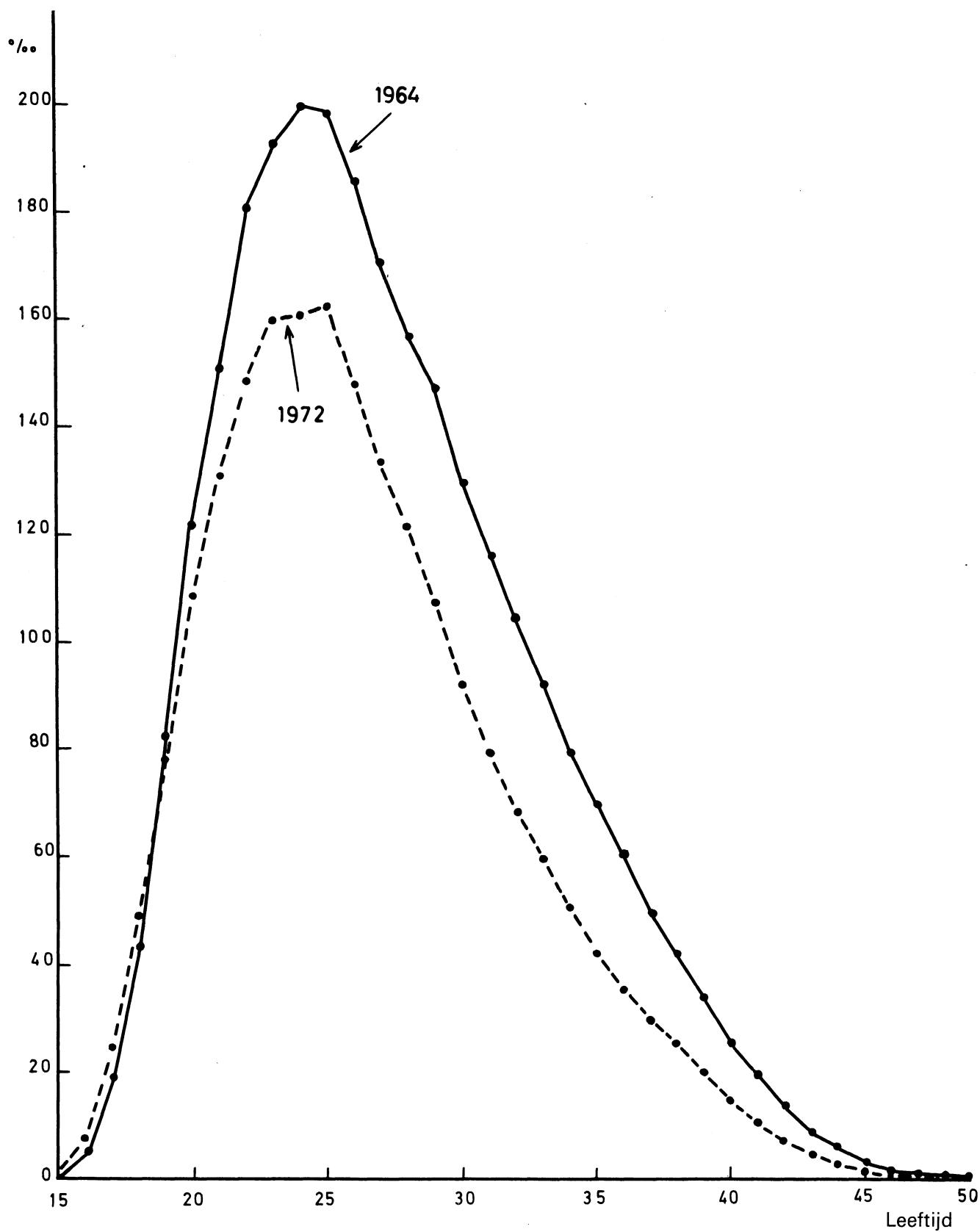
2) het relatieve verschil tussen de twee vruchtbaarheidscurven al maar groter wordt naarmate de leeftijd van de vrouw toeneemt. Zo stelt men vast dat bij de leeftijd van 24 jaar, waar de vruchtbaarheid het grootst is, de procentuele daling van 1972 t.o.v. 1964 ongeveer 20 % bedraagt; bij 30 jaar loopt dit verschil reeds op tot 32 %, bij 35 jaar tot 38 %, en bij 40 jaar bereikt het ongeveer 40 %.

Tabel 6. — VRUCHTBAARHEIDSCIJFERS NAAR DE LEEFTIJD VAN DE VROUWEN (1964-1972) (inclusief de levend geboren maar levenloos aangegeven kinderen, exclusief de doodgeborenen).

LEEFTIJD VAN DE VROUWEN	1964	1966	1968	1970	1972
15 jaar	0,0012	0,0013	0,0010	0,0017	0,0016
16 jaar	0,0058	0,0065	0,0064	0,0077	0,0079
17 jaar	0,0195	0,0200	0,0205	0,0228	0,0249
18 jaar	0,0432	0,0462	0,0449	0,0468	0,0492
19 jaar	0,0822	0,0818	0,0769	0,0794	0,0784
20 jaar	0,1218	0,1149	0,1107	0,1108	0,1085
21 jaar	0,1506	0,1503	0,1412	0,1393	0,1308
22 jaar	0,1804	0,1783	0,1606	0,1606	0,1483
23 jaar	0,1926	0,1844	0,1728	0,1725	0,1596
24 jaar	0,1992	0,1881	0,1752	0,1732	0,1609
25 jaar	0,1987	0,1827	0,1726	0,1682	0,1621
26 jaar	0,1853	0,1776	0,1623	0,1604	0,1479
27 jaar	0,1707	0,1625	0,1465	0,1440	0,1331
28 jaar	0,1567	0,1441	0,1356	0,1301	0,1214
29 jaar	0,1476	0,1290	0,1184	0,1145	0,1073
30 jaar	0,1297	0,1148	0,1074	0,1039	0,0923
31 jaar	0,1165	0,1056	0,0905	0,0861	0,0795
32 jaar	0,1041	0,0904	0,0853	0,0761	0,0684
33 jaar	0,0924	0,0806	0,0725	0,0657	0,0596
34 jaar	0,0791	0,0712	0,0611	0,0564	0,0504
35 jaar	0,0695	0,0684	0,0521	0,0490	0,0424
36 jaar	0,0608	0,0533	0,0449	0,0433	0,0357
37 jaar	0,0496	0,0450	0,0382	0,0361	0,0295
38 jaar	0,0423	0,0359	0,0315	0,0290	0,0257
39 jaar	0,0340	0,0292	0,0257	0,0241	0,0199
40 jaar	0,0254	0,0226	0,0200	0,0181	0,0149
41 jaar	0,0198	0,0172	0,0149	0,0139	0,0108
42 jaar	0,0136	0,0115	0,0097	0,0088	0,0075
43 jaar	0,0086	0,0074	0,0064	0,0055	0,0048
44 jaar	0,0059	0,0043	0,0035	0,0034	0,0031
45 jaar	0,0027	0,0020	0,0019	0,0018	0,0016
46 jaar	0,0011	0,0015	0,0007	0,0007	0,0007
47 jaar	0,0008	0,0006	0,0005	0,0005	0,0004
48 jaar	0,0002	0,0002	0,0002	0,0001	0,0002
49 jaar	0,0001	0,0001	0,0002	0,0000	0,0001

Grafiek 6. — ALGEMEEN VRUCHTBAARHEIDSCIJFER PER LEEFTIJD

(Aantal levende geboorten voor 1000 al dan niet gehuwde vrouwen van de beschouwde leeftijd)

Het bruto- vervangingscijfer van Kuczynski geeft het aantal vrouwelijke geboorten weer per 1 000 vrouwen, indien deze vrouwen gedurende hun hele vruchtbare periode onderworpen zijn aan de vruchtbaarheidsintensiteit zoals ze naar de leeftijd is gedifferentieerd overeenkomstig de vruchtbaarheid in het beschouwde jaar. Het bruto-vervangingscijfer houdt geen rekening met de eventuele mortaliteit van de pasgeborenen tot hun 15de levensjaar en evenmin met de mortaliteit van de vrouwen tussen 15 en 49 jaar.

Bij de netto-vervangingscoëfficiënt wordt de invloed van de mortaliteit wel ingecalculleerd. Concreet komt het erop neer dat deze fictief gecreëerde generatie onderworpen wordt aan de sterftekans zoals ze voorkomt in de aangenomen sterftetafel. De netto-vervangingscoëfficiënt is dus het totale aantal geboorten van meisjes binnen een fictieve generatie van vrouwen die alle vruchtbaarheidsjaren doorlopen (15 tot 49 jaar) en die gedurende die hele periode onderworpen zijn aan de mortaliteit.

Wanneer de netto-vervangingscoëfficiënt 1 bedraagt, betekent dit dat elke vrouw gemiddeld één meisje ter wereld zal brengen en dat de populatie wordt vervangen zonder dat enige bevolkingsaanwas zal optreden. Wanneer de netto-vervangingscoëfficiënt lager ligt dan 1 zal de bevolking niet volledig worden vervangen.

Een netto-vervangingscoëfficiënt beneden de eenheid betekent natuurlijk nog niet dat die be-

volking onomkeerbaar met uitsterven is bedreigd. Het is mogelijk dat een land gedurende een bepaalde periode een netto-vervangingscoëfficiënt beneden de eenheid heeft zonder dat zich in zijn bestaan onherstelbare moeilijkheden voordoen.

Tabel 7 geeft voor het Rijk en de taalgebieden zowel het bruto als het netto-vervangingscijfer van Kuczynski. Bij de berekening der cijfers van 1973 en 1974 heeft men, voor wat de vruchtbaarheid naar leeftijd van de vrouw betreft, een zelfde differentiatie naar de leeftijd aangenomen als die van 1972.

Tabel 7a. — VERVANGINGSCIJFERS VAN KUCZYNSKI VOOR HET RIJK.

	Bruto	Netto
1964	1,319	1,266
1965	1,268	1,218
1966	1,227	1,179
1967	1,173	1,131
1968	1,122	1,082
1969	1,091	1,052
1970	1,094	1,060
1971	1,074	1,042
1972	1,016	0,986
1973	0,965	0,936
1974	0,905	0,878

Tabel 7b. — VERVANGINGSCIJFERS VAN KUCZYNSKI VOOR DE TAALGEBIEDEN.

	Nederlands taalgebied		Frans + Duits taalgebied		Brussel-Hoofdstad	
	Bruto	Netto	Bruto	Netto	Bruto	Netto
1970	1,097	1,064	1,108	1,075	0,967	0,938
1971	1,076	1,044	1,111	1,078	0,964	0,935
1972	1,008	0,978	1,054	1,022	0,953	0,925
1973	0,953	0,924	1,011	0,980	0,896	0,869
1974	0,895	0,868	0,943	0,915	0,853	0,827

Voor het Rijk stelt men sinds 1964 een aanhoudende daling vast, vanaf 1972 ligt het netto-vervangingscijfer onder de eenheid. In 1974 zullen, op grond van de vruchtbaarheid in dat jaar en de

aangenomen sterftekans, 1 000 vrouwelijke inwoners slechts door 878 vrouwelijke inwoners worden vervangen.

Voor 1973 en 1974 ligt het netto-vervangingscijfer ook voor alle taalgebieden onder de eenheid. Er dient opgemerkt dat het vervangingscijfer lager ligt in het Nederlands taalgebied dan in het Franse, zodat in het eerstgenoemde taalgebied op grond van de nataliteit in de beschouwde jaren de vervanging van haar bevolking minder is verzekerd.

Uit enkele door het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen meegedeelde bruto vervangingscijfers voor 1973 blijkt dat het bruto vervangingscijfer in Duitsland nog heel wat lager ligt (0,78) dan in België, Nederland onge-

veer hetzelfde peil bereikt (0,93), terwijl Frankrijk met een bruto vervangingscijfer van 1,12 nog ruim in de vervanging van zijn bevolking voorziet.

IV. — Mortaliteit.

Uit tabel 4 blijkt dat de bruto sterftecijfers van jaar tot jaar en binnen een bepaald gebied weinig variëren. Tabel 8 geeft de bruto sterftecijfers weer van de verschillende E.E.G.-landen. Hier stelt men eveneens, voor ieder land afzonderlijk, weinig variatie vast in de cijfers voor de beschouwde periode.

Tabel 8. — BRUTO STERFTECIJFERS PER 1000 INWONERS IN DE LANDEN VAN DE E.E.G. VOOR 1970-1974.

LANDEN	1970	1971	1972	1973	1974
België.....	12,3	12,3	12,0	12,1	11,8
Duitsland.....	12,1	11,9	11,9	11,8	11,7
Frankrijk.....	10,7	10,8	10,6	10,7	10,4
Italië.....	9,7	9,7	9,6	9,9	9,6
Luxemburg.....	12,3	12,9	11,9	11,9	12,6
Nederland.....	8,4	8,4	8,5	8,2	8,0
Denemarken.....	9,7	9,9	10,0	10,1	—
Ierland.....	11,4	10,7	11,4	11,0	11,2
Verenigd Koninkrijk.....	11,8	11,6	12,1	12,0	—

De bruto sterftecijfers vormen een zeer algemene en weinig nauwkeurige maatstaf voor de reële sterfte-intensiteit. De leeftijdsstructuur van de beschouwde bevolking oefent hierop immers een grote invloed uit. Betere maatstaven zijn :

- 1) de sterftekans (q_x) op iedere leeftijd x ;
- 2) de verwachte levensduur (e_x) op iedere leeftijd x

Tabel 9 verstrekt respectievelijk voor de vrouwelijke en de mannelijke bevolking de evolutie van de sterftekans op leeftijd x voor de periode 1959-1972. Volgende vaststellingen kunnen hierbij worden gedaan :

- globaal gezien is de sterftekans tussen 1959 en 1972, zij het evenwel in lichte mate, gedaald : men kan dus spreken van een zekere stagnatie van de mortaliteit;
- Voor de mannelijke bevolking is de sterftekans tussen 65 en 80 jaar zelfs toegenomen;
- bij de geboorte is de sterftekans tussen 0 en 1 jaar voor beide geslachten sterk afgenomen. Voor de meisjes werd een daling van 29,4 % vastgesteld, voor de jongens bedroeg ze iets minder, nl. 26,2 %.

Tabel 10 geeft, op het niveau van het Rijk, voor de mannelijke en de vrouwelijke bevolking, de verwachte levensduur op leeftijd x , berekend over de periodes 1959-1963 en 1968-1972, alsook de verandering welke daaruit blijkt. Men stelt vast dat :

- a) voor de vrouwelijke bevolking :
 - de verwachte levensduur bij de geboorte met 1,17 jaar of ongeveer 14 maanden is gestegen;
 - bij de leeftijden van 1 tot 65 jaar de verwachte levensduur met ongeveer 0,5 jaar is gestegen;
 - er over het geheel een vrij geringe vooruitgang geboekt werd.
- b) voor de mannelijke bevolking :
 - de verwachte levensduur bij de geboorte met 0,63 jaar of ongeveer 7,5 maanden is gestegen;
 - bij de leeftijden verschillend van 0 er bijna geen toename van de verwachte levensduur is; voor het interval 30-75 jaar zelfs een achteruitgang wordt vastgesteld die een maximum van ongeveer 4 maanden bereikt bij het interval 60-65 jaar;
 - globaal gezien de verwachte levensduur van de mannelijke bevolking enigszins achteruitgegaan is.

Tabel 9. — EVOLUTIE VAN DE STERFTEKANS OP LEEFTIJD X VOOR HET RIJK.

x	Vrouwelijke sterftekans, q_x			Mannelijke sterftekans, q_x		
	1959-1963	1968-1972	Procentueel verschil	1959-1963	1968-1972	Procentueel verschil
0	0,024970	0,017632	— 29,39	0,032430	0,023911	— 26,27
5	0,000510	0,000414	— 18,82	0,000630	0,000602	— 4,44
10	0,000330	0,000254	— 23,03	0,000520	0,000431	— 17,12
15	0,000340	0,000348	2,35	0,000690	0,000687	— 0,43
20	0,000550	0,000606	10,18	0,001400	0,001528	9,14
25	0,000620	0,000664	7,10	0,001430	0,001201	— 16,01
30	0,000830	0,000728	— 12,29	0,001610	0,001486	— 7,70
35	0,001220	0,000976	— 20,00	0,001840	0,001763	— 4,18
40	0,001840	0,001545	— 16,03	0,002850	0,002820	— 1,05
45	0,002810	0,002619	— 6,80	0,004910	0,004782	— 2,61
50	0,004210	0,004520	7,36	0,008180	0,007900	— 3,42
55	0,006680	0,006610	— 1,05	0,013740	0,013627	— 0,82
60	0,011010	0,010303	— 6,42	0,023040	0,022108	— 4,05
65	0,018590	0,017591	— 5,37	0,034740	0,036094	3,90
70	0,031530	0,030691	— 2,66	0,051200	0,056016	9,41
75	0,057070	0,053373	— 6,48	0,077350	0,081771	5,72
80	0,098320	0,091933	— 6,50	0,118280	0,121685	2,88
85	0,159230	0,152317	— 4,34	0,190220	0,180748	— 4,98
90	0,238270	0,228843	— 3,96	0,273990	0,268623	— 1,96
95	0,314660	0,311861	— 0,89	0,390280	0,341749	— 12,43

Tabel 10. — EVOLUTIE VAN DE VERWACHTE LEVENSDUUR IN JAREN e_x , OP LEEFTIJD X VOOR HET RIJK.

x	e_x vrouwen 1959-1963	e_x vrouwen 1968-1972	Vershil	e_x mannen 1959-1963	e_x mannen 1968-1972	Vershil
0	73,04	74,21	1,17	67,16	67,79	0,63
5	70,18	70,77	0,59	64,70	64,71	0,01
10	65,32	65,88	0,56	59,87	59,86	— 0,01
15	60,41	60,98	0,57	55,01	54,99	— 0,02
20	55,53	56,11	0,58	50,26	50,29	0,03
25	50,69	51,26	0,57	45,63	45,64	0,01
30	45,86	46,43	0,57	40,94	40,93	— 0,01
35	41,06	41,61	0,55	36,27	36,23	— 0,04
40	36,34	36,86	0,52	31,66	31,58	— 0,08
45	31,70	32,21	0,51	27,18	27,08	— 0,10
50	27,20	27,69	0,49	22,93	22,79	— 0,14
55	22,84	23,35	0,51	19,01	18,82	— 0,19
60	18,69	19,19	0,50	15,52	15,22	— 0,30
65	14,83	15,29	0,46	12,44	12,10	— 0,34
70	11,36	11,77	0,41	9,70	9,47	— 0,23
75	8,41	8,76	0,35	7,27	7,26	— 0,01
80	6,07	6,33	0,26	5,29	5,41	0,12
85	4,30	4,46	0,16	3,75	3,92	0,17
90	3,08	3,18	0,10	2,70	2,82	0,12
95	2,25	2,24	— 0,01	1,92	2,12	0,20

Tabel 11. — VERWACHTE LEVENSDUUR IN JAREN, OP LEEFTIJD X VOOR HET RIJK EN TAALGEBIEDEN (PERIODE 1968-1972).

x	Het Rijk		Nederlands taalgebied		Frans + Duits taalgebied		Brussel-Hoofdstad	
	V	M	V	M	V	M	V	M
0	74,21	67,79	74,24	68,78	73,75	66,35	75,01	68,05
5	70,77	64,71	70,75	65,65	70,43	63,34	71,51	65,06
10	65,88	59,86	65,86	60,81	65,55	58,48	66,63	60,22
15	60,98	54,99	60,96	55,94	60,63	53,61	61,73	55,36
20	56,11	50,29	56,09	51,23	55,77	48,92	56,87	50,65
25	51,26	45,64	51,23	46,56	50,96	44,30	52,01	45,96
30	46,32	40,93	46,39	41,83	46,10	39,64	47,21	41,22
35	41,61	36,23	41,56	37,11	41,30	34,97	42,43	36,50
40	36,86	31,58	36,78	32,44	36,58	30,38	37,70	31,88
45	32,21	27,08	32,11	27,89	31,94	25,95	33,09	27,36
50	27,69	22,79	27,57	23,54	27,45	21,77	28,60	23,07
55	23,35	18,82	23,21	19,48	23,14	17,92	24,26	19,15
60	19,19	15,22	19,04	15,76	18,98	14,47	20,11	15,61
65	15,29	12,10	15,15	12,53	15,08	11,51	16,13	12,55
70	11,77	9,47	11,63	9,80	11,58	9,03	12,53	10,05
75	8,76	7,26	8,64	7,46	8,57	6,97	9,40	8,24
80	6,33	5,41	6,23	5,55	6,18	5,20	6,72	6,40
85	4,46	3,92	4,41	3,99	4,39	3,81	4,70	4,77
90	3,18	2,82	3,15	2,84	3,16	2,75	3,31	2,89

Tabel 11 geeft de verwachte levensduur op leeftijd x op het niveau van de taalgebieden, berekend voor de periode 1968-1972. Men stelt hier vast dat :

- de verwachte levensduur bij de geboorte voor de mannelijke bevolking ongeveer 2,4 jaar hoger is in het Nederlandse taalgebied dan in het Franse taalgebied en dat voor de vrouwelijke bevolking dit verschil geringer is nl. ongeveer 0,5 jaar;
- het verschil in verwachte levensduur tussen het Nederlandse en het Franse taalgebied zich gedurende de ganse levensduur voordoet. Bij hogere leeftijden wordt het echter kleiner.

V. — Bevolkingsvooruitzichten.

1. Vooruitzichten van het N.I.S.

Beschikt men voor het Rijk, de taalstreken, de provincies of de arrondissementen over een goede leeftijdsstructuur (afkomstig van de volkstelling) dan kan men de bevolkingsvooruitzichten als volgt maken :

Uit het aantal personen tL_x van de leeftijd x op 31 december van het jaar t kan het aantal personen ${}^{t+n}L_{x+n}$ van de leeftijd $x+n$ op 31 december van het jaar $t+n$ afgeleid worden door de formule :

$${}^{t+n}L_{x+n} = {}^tL_x \cdot \frac{{}_n p_x + {}_n p_{x+1}}{2}$$

waarin ${}_n p_x$ en ${}_n p_{x+1}$ de kansen zijn van een persoon op de exacte leeftijd x , respectievelijk $x+1$, om nog minstens n jaren te leven.

De overlevingskansen ${}_n p_x$ en ${}_n p_{x+1}$ kunnen ontleend worden aan de laatst beschikbare sterfte-tafel. Wanneer n tamelijk groot wordt is het evenwel wenselijk geëxtrapoleerde overlevingskansen te gebruiken. Deze extrapolatie, die meteen een hypothese inhoudt, kan steunen op de waargenomen evolutie van de overlevingskans in het recente verleden.

De generaties beneden n jaar op 31 december van het jaar $t+n$ zijn op 31 december van het jaar t nog niet geboren. Er moet dus een veronderstelling gemaakt worden nopens de verwachte nataliteit in

Tabel 12. — HET RIJK.
Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht.
Vergelijking tussen de telling van 1970 en de vooruitzichten voor 1980.

LEEFTIJDGROEP	Mannen				Vrouwen			
	Volkstelling 1970	N.I.S. 1980	Vershil tussen N.I.S. 1980 en Volkstelling 1970	Relatief verschil (%) (*)	Volkstelling 1970	N.I.S. 1980	Vershil tussen N.I.S. 1980 en Volkstelling 1970	Relatief verschil (%) (*)
0- 4	363 945	339 390	— 24 555	— 6,75	347 490	324 517	— 22 973	— 6,61
5- 9	403 254	349 711	— 53 543	— 13,28	385 561	337 001	— 48 560	— 12,59
10-14	394 508	365 538	— 28 970	— 7,34	378 001	353 043	— 24 958	— 6,60
15-19	371 025	404 627	33 602	9,06	356 728	391 190	34 462	9,66
20-24	369 148	397 839	28 691	7,77	353 797	386 228	32 431	9,17
25-29	293 822	381 674	87 852	29,90	282 582	366 705	84 123	29,77
30-34	298 698	380 821	82 123	27,49	292 935	360 875	67 940	23,19
35-39	316 130	298 421	— 17 709	— 5,60	313 572	285 628	— 27 944	— 8,91
40-44	323 775	295 557	— 28 218	— 8,72	325 277	291 672	— 33 605	— 10,33
45-49	324 392	306 092	— 18 300	— 5,64	330 538	308 356	— 22 182	— 6,71
50-54	221 470	305 114	83 644	37,77	230 305	314 893	84 588	36,73
55-59	261 068	292 725	31 657	12,13	281 784	313 650	31 866	11,31
60-64	249 036	186 952	— 62 084	— 24,93	286 395	212 704	— 73 691	— 25,73
65-69	213 799	195 597	— 18 202	— 8,51	268 236	245 776	— 22 460	— 8,37
70-74	152 515	158 448	5 933	3,89	217 373	226 125	8 752	4,03
75-79	91 625	108 175	16 550	18,06	148 335	176 971	28 636	19,30
80-84	48 696	54 998	6 302	12,94	83 589	105 247	21 658	25,91
85-89	19 745	19 607	— 138	— 0,70	35 650	44 307	8 657	24,28
90-94	4 625	4 608	— 17	— 0,37	9 418	11 714	2 296	24,38
95 en +	590	596	6	1,02	1 512	1 787	275	18,19
<i>Totaal:</i>	4 721 866	4 846 490	124 624	2,64	4 929 078	5 058 389	129 311	2,62
0-19	1 532 732	1 459 266	— 73 466	— 4,79	1 467 780	1 405 751	— 62 029	— 4,23
20-49	1 925 965	2 060 404	134 439	6,98	1 898 701	1 999 464	100 763	5,31
50-64	731 574	784 791	53 217	7,27	798 484	841 247	42 763	5,36
65 en +	531 595	542 029	10 434	1,96	764 113	811 927	47 814	6,26

(*) Relatief verschil = $\frac{(N.I.S. 1980 - Volkst. 1970)}{Volkst. 1970} \times 100$

de eerstvolgende n jaren. Hiervoor kan men zich steunen op de vaststellingen der laatstgekende jaren. De geschatte geboortencijfers worden dan vermenigvuldigd met de waarschijnlijkheid om in leven te blijven tot 31 december van het jaar $t + n$.

Houdt men verder geen rekening met een migratiesaldo dan spreekt men van vooruitzichten voor een gesloten bevolking. Indien een migratiesaldo in aanmerking wordt genomen dan bekomt men vooruitzichten voor een open bevolking.

Uit de loop van de bevolking (tabel 4) blijkt dat het migratiesaldo sterk varieert van jaar tot

jaar, derhalve is het extrapoleren van het migratiesaldo voor de toekomst vrij moeilijk. Meer nog als men vooruitzichten maakt voor onderdelen van het land zoals bijvoorbeeld de arrondissementen, dan kan bij het aannemen van een open bevolking de raming van de verhuizingsbeweging aanleiding geven tot vooruitzichten die achteraf vrij sterk blijken af te wijken van de werkelijkheid. Immers in dat geval spelen zowel de binnenlandse als de buitenlandse migraties een rol. De binnenlandse migraties zijn sterk afhankelijk van lokale factoren zodat derhalve het aantal migrerendeen alsook hun leeftijdsstructuur vrij sterk kan schommelen.

Tabel 13. — NEDERLANDS TAALGEBIED.
Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht.
Vergelijking tussen de telling van 1970 en de vooruitzichten voor 1980.

LEEFTIJDGROEP	Mannen				Vrouwen			
	Volkstelling 1970	N.I.S. 1980	Vershil tussen N.I.S. 1980 en Volkstelling 1970	Relatief verschil (%) (*)	Volkstelling 1970	N.I.S. 1980	Vershil tussen N.I.S. 1980 en Volkstelling 1970	Relatief verschil (%) (*)
0- 4	214 463	193 166	— 21 297	— 9,93	204 332	184 157	— 20 175	— 9,87
5- 9	241 283	200 267	— 41 016	— 17,00	230 312	192 355	— 37 957	— 16,48
10-14	233 704	215 741	— 17 963	— 7,69	223 709	207 371	— 16 338	— 7,30
15-19	216 158	242 495	26 337	12,18	207 827	233 424	25 597	12,32
20-24	206 983	236 704	29 721	14,36	197 315	228 259	30 944	15,68
25-29	174 632	224 389	49 757	28,49	165 403	213 278	47 875	28,94
30-34	177 215	216 438	39 223	22,13	171 556	201 620	30 064	17,52
35-39	184 085	179 301	— 4 784	— 2,60	180 311	167 442	— 12 869	— 7,14
40-44	179 627	176 554	— 3 073	— 1,71	178 186	171 091	— 7 095	— 3,98
45-49	173 926	179 298	5 372	3,09	174 437	177 630	3 193	1,83
50-54	118 897	170 614	51 717	43,50	121 189	172 760	51 571	42,55
55-59	142 600	158 783	16 183	11,35	150 438	165 728	15 290	10,16
60-64	135 824	102 065	— 33 759	— 24,85	150 155	111 864	— 38 291	— 25,50
65-69	115 677	109 499	— 6 178	— 5,34	136 863	130 875	— 5 988	— 4,38
70-74	82 336	89 391	7 055	8,57	107 125	118 003	10 878	10,15
75-79	49 407	60 914	11 507	23,29	70 507	89 331	18 824	26,70
80-84	26 683	31 078	4 395	16,47	38 452	50 928	12 476	32,45
85-89	10 936	11 095	159	1,45	16 225	20 306	4 081	25,15
90-94	2 587	2 615	28	1,08	4 192	5 115	923	22,02
95 en +	363	349	— 14	— 3,86	663	774	111	16,74
<i>Totaal:</i>	2 687 386	2 800 756	113 370	4,92	2 729 197	2 842 311	113 114	4,14
0-19	905 608	851 669	— 53 939	— 5,96	866 180	817 307	— 48 873	— 5,64
20-49	1 096 468	1 212 684	116 216	10,60	1 067 208	1 159 320	92 112	8,63
50-64	397 321	431 462	34 141	8,59	421 782	450 352	28 570	6,77
65 en +	287 989	304 941	16 952	5,89	374 027	415 332	41 305	11,04

(*) Relatief verschil = $\frac{(N.I.S. 1980 - Volkst. 1970)}{Volkst. 1970} \times 100$

Zowel voor het Rijk als voor de taalgebieden werden door het N.I.S. vooruitzichten gemaakt voor de periode 1971-1981. Als vertrekbasis werd de bevolking op 31.12.1971, berekend uitgaande van de gegevens der volkstelling van 1970. De aangenomen hypothesen zijn de volgende :

a) vruchtbaarheid

- gedifferentieerd per leeftijdjaar
- constante afname van de vruchtbaarheid gedurende de periode 1971-1981, steunende op waarnemingen van 1965 tot 1971.

b) overlevingskansen

- constant verondersteld en overeenstemmend met deze van de jaren 1968-1972.

c) migratie

- migratiesaldo gelijkgesteld aan het gemiddelde van de jaren 1966 tot 1971.

De resultaten zijn weergegeven in de tabellen 12, 13, 14, 15 en in de grafieken 1, 2, 3, 4. Hieruit volgt dat voor het Rijk tussen 1970 en 1980 er een afname is van 6,7 % in de leeftijdsgroep van 0-4 jaar; 13,3 % in de leeftijdsgroep van 5-9 jaar en 7,3 % in de leeftijdsgroep van 10-14 jaar. Daarentegen is het opvallend dat de leeftijdsgroep 25-35 jaar ongeveer 30 % talrijker zal zijn in 1980 dan in 1970, wat toe te schrijven is enerzijds aan het geboortetekort tijdens de oorlogsjaren 1940-1945 en anderzijds aan een toename van de geboorten vanaf 1945 tot 1960. Het lage geboortecijfer

Tabel 14. — FRANS TAALGEBIED.
Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht.
Vergelijking tussen de telling van 1970 en de vooruitzichten voor 1980.

LEEFTIJDGROEP	Mannen				Vrouwen			
	Volkstelling 1970	N.I.S. 1980	Verschil tussen N.I.S. 1980 en Volkstelling 1970	Relatief verschil (% (*)	Volkstelling 1970	N.I.S. 1980	Verschil tussen N.I.S. 1980 en Volkstelling 1970	Relatief verschil (% (*)
0- 4	114 573	116 274	1 701	1,48	109 522	111 787	2 265	2,07
5- 9	126 152	115 649	— 10 503	— 8,33	120 830	112 291	— 8 539	— 7,07
10-14	125 927	115 226	— 10 701	— 8,50	120 773	112 105	— 8 668	— 7,18
15-19	121 311	126 663	5 352	4,41	115 969	123 400	7 431	6,41
20-24	123 125	126 879	3 754	3,05	116 082	124 400	8 318	7,17
25-29	84 136	124 594	40 458	48,09	81 845	120 412	38 567	47,12
30-34	87 846	126 764	38 918	44,30	88 055	119 404	31 349	35,60
35-39	97 831	85 658	— 12 173	— 12,44	98 124	83 498	— 14 626	— 14,91
40-44	108 790	86 770	— 22 020	— 20,24	108 987	87 989	— 20 998	— 19,27
45-49	113 179	94 120	— 19 059	— 16,84	114 390	96 535	— 17 855	— 15,61
50-54	76 044	101 434	25 390	33,39	78 407	105 401	26 994	34,43
55-59	88 014	100 457	12 443	14,14	94 319	108 281	13 962	14,80
60-64	84 255	62 475	— 21 780	— 25,85	99 424	72 335	— 27 089	— 27,25
65-69	73 351	63 310	— 10 041	— 13,69	95 826	82 148	— 13 678	— 14,27
70-74	52 235	50 783	— 1 452	— 2,78	79 556	78 206	— 1 350	— 1,70
75-79	31 265	34 839	3 574	11,43	55 418	62 652	7 234	13,05
80-84	16 226	17 446	1 220	7,52	31 470	37 843	6 373	20,25
85-89	6 643	6 130	— 513	— 7,72	13 469	15 709	2 240	16,63
90-94	1 531	1 419	— 112	— 7,32	3 598	4 199	601	16,70
95 en +	177	187	10	5,65	550	664	114	20,73
<i>Totaal:</i>	1 532 611	1 557 077	24 466	1,60	1 626 614	1 659 259	32 645	2,01
0-19	487 963	473 812	— 14 151	— 2,90	467 094	459 583	— 7 511	— 1,61
20-49	614 907	644 785	29 878	4,86	607 483	632 238	24 755	4,08
50-64	248 313	264 366	16 053	6,46	272 150	286 017	13 867	5,10
65 en +	181 428	174 114	— 7 314	— 4,03	279 887	281 421	1 534	0,55

(*) Relatief verschil = $\frac{(N.I.S. 1980 - Volkst. 1970)}{Volkst. 1970} \times 100$

tijdens de eerste wereldoorlog heeft voor gevolg dat er in 1980 ongeveer 25 % minder 60-64 jarigen en 8 % minder 65-69 jarigen zullen zijn.

Een vergelijking van de vooruitzichten met de reeds gekende bevolkingsgegevens tot 1974 (tabel 4) laat toe vast te stellen dat voor het Rijk :

- de daling van de vruchtbaarheid van 1972 tot 1974 onderschat werd : voor 1972, 1973, 1974 lag het werkelijk geboortecijfer respectievelijk 3 495, 7 696 en 13 294 eenheden lager dan het geschatte;
- het migratiesaldo daarentegen lag voor 1972, 1973, 1974 respectievelijk 1 027, 5 878 en 11 792 eenheden hoger dan het geraamde;

— de totale bevolking in 1974 met 8 959 (0,09 %) eenheden werd onderschat : de overschatte vruchtbaarheid werd gecompenseerd door een onderschat migratiesaldo.

2. Vooruitzichten van het « Centrum voor Bevolking- en Gezinsstudiën, Brussel » en van het « Departement voor Demografie van de U.C.L., Leuven ».

Voor het Rijk en de provincies werden vooruitzichten gemaakt voor 1980 door het « Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën » en door het « Departement voor Demografie van U.C.L. », verschenen in « Population et Famille » nr 30 1973-3.

Tabel 15. — BRUSSEL-HOOFDSTAD.
Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht.
Vergelijking tussen de telling van 1970 en de vooruitzichten voor 1980.

LEEFTIJDGROEP	Mannen				Vrouwen			
	Volkstelling 1970	N.I.S. 1980	Vershil tussen N.I.S. 1980 en Volkstelling 1970	Relatief verschil (%) (*)	Volkstelling 1970	N.I.S. 1980	Vershil tussen N.I.S. 1980 en Volkstelling 1970	Relatief verschil (%) (*)
0- 4	34 909	29 950	— 4 959	— 14,21	33 636	28 573	— 5 063	— 15,05
5- 9	35 819	33 795	— 2 024	— 5,65	34 419	32 355	— 2 064	— 6,00
10-14	34 877	34 571	— 306	— 0,88	33 519	33 567	48	0,14
15-19	33 556	35 469	1 913	5,70	32 932	34 366	1 434	4,35
20-24	39 040	34 256	— 4 784	— 12,25	40 400	33 569	— 6 831	— 16,91
25-29	35 054	32 691	— 2 363	— 6,74	35 334	33 015	— 2 319	— 6,56
30-34	33 637	37 619	3 982	11,84	33 324	39 851	6 527	19,59
35-39	34 214	33 462	— 752	— 2,20	35 137	34 688	— 449	— 1,28
40-44	35 358	32 233	— 3 125	— 8,34	38 104	32 592	— 5 512	— 14,47
45-49	37 287	32 674	— 4 613	— 12,37	41 711	34 191	— 7 520	— 18,03
50-54	26 529	33 066	6 537	24,64	30 709	36 732	6 023	19,61
55-59	30 454	33 485	3 031	9,85	37 027	39 641	2 614	7,06
60-64	28 957	22 412	— 6 545	— 22,60	36 816	28 505	— 8 311	— 22,57
65-69	24 771	22 788	— 1 983	— 8,01	35 547	32 753	— 2 794	— 7,86
70-74	17 944	18 274	330	1,84	30 692	29 916	— 776	— 2,53
75-79	10 953	12 422	1 469	13,41	22 410	24 988	2 578	11,50
80-84	5 787	6 474	687	11,87	13 667	16 476	2 809	20,55
85-89	2 166	2 382	216	9,97	5 956	8 292	2 336	39,22
90-94	507	574	67	13,21	1 628	2 400	772	47,42
95 en +	50	60	10	20,00	299	349	50	16,72
<i>Totaal:</i>	501 869	488 657	— 13 212	— 2,63	573 267	556 819	— 16 448	— 2,87
0-19	139 161	133 785	— 5 376	— 3,86	134 506	128 861	— 5 645	— 4,20
20-49	214 590	202 935	— 11 655	— 5,43	224 010	207 906	— 16 104	— 7,19
50-64	85 940	88 963	3 023	3,52	104 552	104 878	326	0,31
65 en +	62 178	62 974	796	1,28	110 199	115 174	4 975	4,51

(*) Relatief verschil = $\frac{(N.I.S. 1980 - Volkst. 1970)}{Volkst. 1970} \times 100$

Als vertrekbasis werden de voorlopige bevolkingcijfers van de telling 1970 aangenomen. Hun hypothesen waren de volgende :

a) vruchtbaarheid

De algemene vruchtbaarheid voor het Rijk in de provincies wordt benaderd door een gamma-functie, die volledig bepaald is door de drie klassieke demografische parameters, te weten :

- D : het gemiddeld aantal kinderen per vrouw
- X : gemiddelde leeftijd van de moeder
- V : variantie van de leeftijd van de moeder.

Door extrapolatie van de drie parameters (berekend uit de gegevens van de tellingen van 1961 en

1970) worden vruchtbaarheidscurven opgesteld voor de komende jaren.

b) overlevingskansen

Voor het Rijk, alsook per provincie, werden sterftetafels opgemaakt op basis van de overlijdens per 5 generatiejaren in 1970 en 1971. Verder werd een constante sterfte aangenomen over de hele projectieperiode.

c) migratie

Men heeft verondersteld dat er noch externe noch interne migratiebewegingen zijn. De vooruitzichten slaan bijgevolg op een gesloten bevolking.

Tabel 16. — BEVOLKINGSVOORUITZICHTEN OP HET NIVEAU VAN HET RIJK VOOR 31.12.1980.
VERGELIJKING TUSSEN DE VOORUITZICHTEN VAN HET N.I.S. EN DEZE VAN HET
CENTRUM VOOR BEVOLKINGS- EN GEZINSSTUDIËN (*)

LEEFTIJDGROEP	Mannen				Vrouwen			
	N.I.S. open bevolking	C.B.G. gesloten bevolking	N.I.S.- C.B.G.	Relatief verschil % (**)	N.I.S. open bevolking	C.B.G. gesloten bevolking	N.I.S.- C.B.G.	Relatief verschil % (**)
0- 4	339 390	340 002	— 612	— 0,18	324 517	326 136	— 1 619	— 0,50
5- 9	349 711	346 750	2 961	0,85	337 001	332 983	4 018	1,19
10-14	365 538	361 143	4 395	1,20	353 043	345 770	7 273	2,06
15-19	404 627	400 538	4 089	1,01	391 190	384 386	6 804	1,74
20-24	397 839	390 382	7 457	1,87	386 228	376 546	9 682	2,51
25-29	381 674	366 054	15 620	4,09	366 705	354 679	12 026	3,28
30-34	380 821	363 524	17 297	4,54	360 875	351 136	9 739	2,70
35-39	298 421	288 725	9 696	3,25	285 628	279 717	5 911	2,07
40-44	295 557	291 739	3 818	1,29	291 672	288 578	3 094	1,06
45-49	306 092	304 770	1 322	0,43	308 356	306 708	1 648	0,53
50-54	305 114	304 870	244	0,08	314 893	314 314	579	0,18
55-59	292 725	292 939	— 214	— 0,07	313 650	313 473	177	0,06
60-64	186 952	186 092	860	0,46	212 704	211 841	863	0,41
65-69	195 597	196 349	— 752	— 0,38	245 776	245 497	279	0,11
70-74	158 448	159 672	— 1 224	— 0,77	226 125	226 378	— 253	— 0,11
75-79	108 175	109 606	— 1 431	— 1,32	176 971	178 437	— 1.466	— 0,83
80-84	54 998	56 831	— 1 833	— 3,33	105 247	108 009	— 2 762	— 2,62
85-89	19 607	21 339	— 1 732	— 8,83	44 307	46 561	— 2 254	— 5,09
90-94	4 608	5 548	— 940	— 20,40	11 714	13 515	— 1 801	— 15,37
95 en +	596	803	— 207	— 34,73	1 787	2 563	— 776	— 43,42
<i>Totaal:</i>	4 846 490	4 787 676	58 814	1,21	5 058 389	5 007 227	51 162	1,01

(*) Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën; Departement voor Demografie U.C.L.: Population et Famille n° 30 (1973-3) 133-156.
(studie op gesloten populatie).

(**) Rel. verschil (%) = $\frac{(N.I.S. - C.B.G.)}{N.I.S.} \times 100$

De twee besproken vooruitzichten laten slechts toe een vergelijking te maken voor het jaar 1980 en op het niveau van het Rijk (tabel 16). Men dient ook nog op te merken dat de vooruitzichten van het N.I.S. betrekking hebben op een open bevolking, deze van het « Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën » op een gesloten bevolking. De waargenomen verschillen kunnen dus slechts beoordeeld worden als men rekening houdt met het in rekening gebrachte migratiesaldo in de vooruitzichten van het N.I.S.

Uit tabel 16 volgt dat bij het geschatte migratiesaldo van 6 154 mannen en 6 596 vrouwen per jaar (waarvoor een leeftijdsstructuur analoog aan deze van 1965-1967 wordt aangenomen), men kan besluiten dat :

- de beide vooruitzichten globaal gezien vrij goed overeenstemmen : houdt men rekening met een geschat migratiesaldo van 61 540 mannen en 65 960 vrouwen, dan wordt het waargenomen globale verschil nl. 58 814 mannen en 51 144 vrouwen sterk gereduceerd;
- de beide vooruitzichten het geboortecijfer hebben overschat;
- de relatief grote verschillen voor de leeftijdsgroep 25-40 jaar deels kunnen verklaard worden door het migratiesaldo.

Ten einde met recente gegevens rekening te houden zullen door het N.I.S. binnen korte tijd nieuwe bevolkingsvooruitzichten worden opgesteld.

De woninghuurprijzen in 1973⁽¹⁾

Evenals in 1970 en 1971 (2) heeft het Nationaal Instituut voor de Statistiek (N.I.S.) in 1973 de vragenlijst van de sociaal-economische steekproefenquête uitgebreid door er vragen met betrekking tot de huur in te lassen. Het zijn de resultaten van deze enquête die hierna worden gepubliceerd en besproken (3).

1. — Voorstelling van de sociaal-economische enquête en van de vragenlijst met betrekking tot de huur.

De sociaal-economische enquêtes van 1970, 1971 en 1973 werden alle drie in de maand mei gehouden. Die van 1973 werd uitgevoerd op basis van een steekproef die 120 000 gezinnen omvatte. Voor de twee voorgaande enquêtes waren er slechts 50 000.

De vragenlijst betreffende de huurgelden was alleen bestemd voor de huurders. Zij was zo opgevat dat men de woningen in verschillende categorieën kon onderbrengen, waarbij terzelfdertijd rekening werd gehouden met het geboden comfort (badkamer en centrale verwarming) de ligging van de woning (gemeenten die deel uitmaken van een agglomeratie, gemeenten met minder dan 5 000 inwoners en de andere gemeenten) en met de sociale status van hun bewoner (arbeider, bediende, zelfstandige, gepensioneerde of andere).

Bovendien kon men zich aan de hand van de vragenlijst nauwkeurig rekenschap geven van de elementen die in het betaalde huurgeld begrepen zijn. Daar het doel van de enquête was de gemiddelde huur van een woning vast te stellen, moest ervoor worden gezorgd dat alle bijkomende kosten en lasten werden geëlimineerd. Zo dienden de gebouwen en de woningen met bedrijfslokalen te worden gescheiden van de andere woningen; men heeft zich eveneens beijverd om te weten of de aangegeven huur lasten inhield zoals een aandeel

in de onderhoudskosten van de gemeenschappelijke delen van een appartementsgebouw, kosten voor elektriciteit, gas of verwarming, enz.

Dank zij de opgedane ondervinding bij voorgaande enquêtes kon de vragenlijst en de verwerking ervan m.b.t. twee punten worden verbeterd. In de eerste plaats dient hier te worden gewezen op het probleem dat wordt gesteld door de personen die hoewel zij huurder zijn, geen huur betalen. De onduidelijkheid van een gedeelte van de vragenlijst van de voorgaande enquêtes had als gevolg dat sommige onder hen als eigenaar werden aangezien. Door een nieuwe formulering van de vragen en een bijkomende vraag te stellen, konden de huurders die geen huur betalen gemakkelijk worden geïsoleerd. In de meeste gevallen gaat het om gezinnen die een voordeel in natura genieten dat door de werkgever wordt toegekend of verleend als tegenprestatie voor bewezen diensten, of over gezinnen die een woning van de ouders bewonen en waarvoor geen huur wordt betaald, of over woningen die door de overheid of de kerkfabrieken ter beschikking van de clerus worden gesteld. Voor het opmaken van de hierna opgenomen resultaten werd geen rekening gehouden met deze woningen terwijl dit gedeeltelijk wel het geval was voor de resultaten die gepubliceerd werden naar aanleiding van de voorgaande enquêtes. Dit is nochtans niet van aard om de vergelijking van de resultaten van de verschillende enquêtes gevoelig te bemoeilijken.

Een tweede punt waarvoor bij de jongste enquête een gevoelige verbetering werd geboekt t.o.v. de vroegere onderzoeken, bestaat in de zorg die werd besteed aan de bewerking van het gedeelte van de vragenlijst m.b.t. de zelfstandigen, met het doel de gezinnen te isoleren die een huur betalen die én de huisvesting én de bedrijfslokalen dekt. Dit heeft als gevolg dat de huidige resultaten over de zelfstandigen niet mogen vergeleken worden met die van de voorgaande enquêtes.

2. — Bewerking van de resultaten.

Bij de bewerking van de resultaten werd rekening gehouden met vier criteria m.b.t. het com-

(1) Dit artikel werd opgesteld door de Heer J. Demeulenaere.

(2) Statistisch Tijdschrift nr 9/1972 of Statistische Studiën nr 29/1972.

(3) De gedetailleerde resultaten (per provincie en per arrondissement) worden gepubliceerd in het nr 8/1975 van « Statistieken over bouwnijverheid en huisvesting ».

fort : woningen met badkamer en collectieve of individuele centrale verwarming ; woningen met centrale verwarming maar zonder badkamer ; woningen zonder centrale verwarming maar met badkamer ; woningen zonder centrale verwarming en zonder badkamer.

De criteria m.b.t. de ligging van de woning zijn drievoudig : woningen die gelegen zijn in de agglomeraties Antwerpen, Brussel, Gent, Luik, Charleroi of Brugge ; woningen in gemeenten met minder dan 5 000 inwoners en andere woningen. Er zij aangestipt dat de Brusselse agglomeratie overeenstemt met het arrondissement Brussel-Hoofdstad.

Men heeft daarenboven een onderscheid gemaakt volgens het sociaal statuut van het gezinshoofd die de woning huurt, waarbij vijf sociale klassen in aanmerking werden genomen : de arbeiders, de bedienden, de zelfstandigen (inclusief de werkgevers en de helpers), de gepensioneerden en de overigen ; deze laatste groep omvat hoofdzakelijk de gezinnen waarvan het gezinshoofd werkloos, student of in militaire dienst is.

Het sociaal statuut van de bewoner is geen criterium ter zake van de kwaliteit van de woning die op zichzelf de huurprijs zou kunnen beïnvloeden. Maar dit criterium staat in nauw verband met het inkomen van de huurders en weerspiegelt als dusdanig de invloed op de huur van componenten andere dan het comfort (badkamer en/of centrale verwarming) of de gemeente waar de woning is gelegen, zoals de ouderdom van de woning, de oppervlakte ervan, de ligging in een der beschouwde categorieën van gemeenten, de uitrusting (exclusief badkamer en centrale verwarming) enz.

De resultaten werden opgemaakt voor de regio's (provincies, de voornaamste arrondissementen, Wallonië en Vlaanderen) en voor het Rijk.

Behoudens wanneer het tegengestelde is aangegeven, hebben de gepubliceerde gemiddelde huurprijzen betrekking op de huurprijzen die vrij van alle andere kosten worden opgegeven of op de huurgelden waarin de kosten voor water, gas of elektriciteit zijn inbegrepen. Bij het onderzoek der resultaten is immers gebleken dat laatstgenoemde niet van aard zijn de uitkomsten significant te beïnvloeden. Wat meer is, het gebeurt niet zelden dat gemiddelde huurprijzen kunnen worden waargenomen, waarin de lasten voor water, gas of elektriciteit zijn inbegrepen en die lager zijn dan die

welke werden aangegeven als zijnde vrij van alle kosten. De huurprijzen inclusief kosten voor verwarming, garage (als deze laatste niet tot de woning behoort) of bedrijfslokalen (winkels, stapelplaatsen, kantoren, café's, enz.) worden niet in aanmerking genomen. Zijn eveneens uitgesloten de huurgelden voor gemeubelde appartementen resp. kamers of die van huurovereenkomsten waarin de onroerende voorheffing ten laste van de huurder valt, omdat het bedrag van die voorheffing niet gekend is. Zoals reeds vroeger gezegd werden de gevallen van de huurders die geen huur betalen uitgeschakeld.

Aangezien de socio-economische enquêtes met behulp van gestratificeerde steekproeven werden uitgevoerd is voor elke waarneming een wegingscoëfficiënt bepaald. Deze coëfficiënt is dezelfde voor alle waarnemingen binnen eenzelfde cel, gedefinieerd op grond van drie criteria : het arrondissement, het geslacht van de ondervraagde persoon en de leeftijdsgroep waartoe hij behoort. Bij de berekening van de gemiddelde huur wordt de wegingscoëfficiënt van het gezinshoofd ongewijzigd toegepast. Dank zij deze techniek is iedere cel correct vertegenwoordigd in de steekproef, althans wat het aantal gezinnen betreft. Maar zoals verder wordt betoogd is dit niet noodzakelijk het geval voor de diverse categorieën gezinnen die men op grond van andere criteria kan onderscheiden in een cel.

In de gepubliceerde tabellen zijn slechts de door een steekproef van 20 eenheden of meer opgeleverde gemiddelden opgenomen. De variatiecoëfficiënt van de gemiddelde huurprijs, uitgedrukt in % (1) is er eveneens in vermeld.

In de vragenlijsten van de enquête over de huurprijzen was eveneens een vraag opgenomen m.b.t. de huurprijs die een jaar te voren werd betaald door gezinnen die het vorige jaar reeds dezelfde woning bewoonden. De bedoeling van die vraag is natuurlijk de stijging van de huurprijzen te meten. Bij de verwerking der antwoorden werd

(1) De variatiecoëfficiënt van een gemiddelde is de verhouding tussen de standaardafwijking van dit gemiddelde en het bedrag van het gemiddelde. Daar het gemiddelde van een grote steekproef bij benadering een normale verdeling heeft, kan men zich aan de hand van zijn variatiecoëfficiënt een idee vormen van de nauwkeurigheid van het verkregen resultaat. Zo kan b.v. uit een variatiecoëfficiënt van 3 %, verbonden aan een gemiddelde van 5 000 F, worden afgeleid dat er 95 % kans bestaat dat het gemiddelde van de populatie waaruit de steekproef is getrokken binnen het interval $5\,000\text{ F} \pm 2 \times (3\% \text{ van } 5\,000\text{ F})$ ligt. Hierbij wordt weliswaar aangenomen dat de keuze van de eenheden in de steekproef volledig aselekt is.

alleen rekening gehouden met die welke werden gegeven door gezinnen die hebben bevestigd dat er tijdens het afgelopen jaar aan genoemde woning geen enkele verandering of verbetering werd uitgevoerd die tot een wijziging van de huurprijs had kunnen aanleiding geven. Het gaat er immers om een woninghuurprijsindex te ramen die geenszins wordt beïnvloed door een kwalitatieve verbetering van het woningenpark.

De aldus berekende index geeft uiteraard slechts de jaarlijkse verhoging van de huurprijs weer van de woningen die gedurende minstens één jaar aan dezelfde persoon werden verhuurd. Het zou een vergissing zijn daaruit een algemene index van de stijging der huurprijzen af te leiden omdat, om geldig te zijn, men dan zou moeten rekening houden met de huurprijsveranderingen van de woningen die meer dan één huurder hadden gedurende het beschouwde jaar.

Om redenen van praktische aard werden bepaalde afkortingen gebruikt. Wanneer men bijvoorbeeld spreekt van een gemeente met minder of meer dan 5 000 inwoners, is daarbij onderverstaan « die geen deel uitmaakt van een grote agglomeratie ». Zo ook wordt met een woning « zonder comfort » een woning zonder badkamer of centrale verwarming bedoeld, terwijl een woning met « alle comfort » synoniem is met een woning voorzien van badkamer en centrale verwarming.

3. — Het huurprijsniveau van de woningen in 1973.

In de tabellen in bijlage, gepubliceerd in het nr 8/1975 van « Statistieken over bouwnijverheid en huisvesting », worden de gedetailleerde resultaten van de enquête 1973 gegeven voor zover ze zijn verkregen aan de hand van steekproeven van minimaal 20 waarnemingen. In alle gevallen hebben zij betrekking op de netto huur, eventueel vermeerderd met de lasten voor water, gas en elektriciteit wanneer deze een integrerend deel vormen van de huur en daarvan niet kunnen worden gescheiden (zie hiervoor); de tabellen m.b.t. de provincies, de regio's en het Rijk vermelden bovendien de gemiddelde huur van alle woningen, inclusief de huurprijzen die lasten omvatten zoals verwarmingskosten, de huur voor bedrijfslokalen of voor afzonderlijke garage, maar steeds met uitsluiting van die welke betrekking hebben op gemeubelde appartementen resp. kamers, op woningen die gratis ter beschikking van de huurder worden gesteld en op woningen waarvan de huurder bepaalde belastingen moet betalen, zoals bvb. de onroerende voorheffing.

Het hiernavolgende commentaar heeft bijna uitsluitend betrekking op de netto huur. De interpretatie van de andere cijfers is inderdaad veel moeilijker doordat zij minder goed gedefinieerd zijn dan de eerste; ze zijn echter niet van belang ontbloot n.l. wat de gepensioneerden betreft, voor wie de verwarmingskosten in het algemeen een belangrijk deel van de huur vertegenwoordigen en de zelfstandigen voor wie een criterium zoals het comfort van de woning bijkomstig is t.o.v. de ligging ervan.

Gezien de omvang van de steekproef was het mogelijk uiterst gedetailleerde resultaten op te stellen, tot op het niveau van de arrondissementen en rekening houdende met het comfort, de ligging van de woning en het sociaal statuut van het gezinshoofd-huurder, de grootte van het gezin (aantal personen die deel uitmaken van het gezin) of de leeftijd van het gezinshoofd.

In de totalen m.b.t. de gezinnen — afgezien van het sociaal statuut van het gezinshoofd — zijn de zelfstandigen niet begrepen.

a. *Het Rijk.*

Uitgesplitst volgens het comfort van de woning ziet de algemene gemiddelde huurprijs (mei 1973) die voor het Rijk 1 904 F bedraagt er als volgt uit (exclusief zelfstandigen) :

<i>Comfort van de woning</i>	<i>Gemiddelde maandhuur (in F)</i>
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 382
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	2 012
Zonder badkamer maar met centrale verwarming	1 956
Met badkamer en centrale verwarming	3 662
Algemeen gemiddelde	1 904

De huurprijs van de woningen die of van centrale verwarming of van een badkamer voorzien zijn vertonen weinig verschil, de huurprijs van een woning zonder comfort ligt 600 F lager en die van een woning met alle comfort is 2,6 maal die van een woning zonder comfort.

Wanneer men de huurschommelingen ontleedt op grond van het sociaal statuut van het gezinshoofd, dan stelt men vast dat de bediende het dubbele betaalt van wat een gepensioneerde verwoont.

De arbeider geeft 1 300 frank minder aan huurgeld uit dan de bediende.

<i>Sociaal statuut van het gezinshoofd</i>	<i>Gemiddelde maandhuur (in F)</i>
Arbeider	1 685
Bediende	2 974
Zelfstandige	3 629
Gepensioneerde	1 454
Andere	1 721

Zoals uit bovenstaand staatje blijkt betaalt de zelfstandige het meest. Dit huurbedrag moet echter met omzichtigheid worden geïnterpreteerd omdat het is beperkt tot de zelfstandigen en de beoefenaars van vrije beroepen die in de mogelijkheid waren de huurprijs van hun woning afzonderlijk mede te delen en dus overwegend betrekking heeft op de zelfstandigen waarvan het domicilie is gelegen in een andere plaats dan die waar zij hun beroep uitoefenen.

De marginale totalen (exclusief de zelfstandigen) die stoelen op de ligging van de woning, vermelden huurprijzen die, in de agglomeraties, 50 % hoger liggen dan in de kleine gemeenten, terwijl de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners een tussenpositie innemen.

<i>Ligging van de woning</i>	<i>Gemiddelde maandhuur (in F)</i>
Gemeenten met minder dan 5 000 inwoners	1 436
Gemeenten met meer dan 5 000 inwoners	1 812
Agglomeraties	2 142

In werkelijkheid zijn de ontleding die hier werden gedaan onvolmaakt en geven slechts grootte-orde weer. Ze zijn gesteund op gemiddelde die betrekking hebben op tamelijk heterogene groepen gezinnen binnen dewelke sub-groepen kunnen worden onderscheiden die meer homogeen zijn wat het niveau van hun huur betreft. Welnu het is niet zeker dat deze sub-groepen correct vertegenwoordigd zijn in de steekproef of in het gedeelte van de steekproef dat in aanmerking werd genomen voor de berekening van de gemiddelden. Dit zijn twee redenen die mogelijk tot een vertekening kunnen leiden op het niveau van de marginale en de globale gemiddelden.

De eerste van deze redenen vindt haar oorsprong in de moeilijkheid die het N.I.S. ondervindt om bepaalde gezinnen te bereiken bij het samenstellen van de steekproef, ofwel doordat deze gezinnen zijn verhuisd in de tijdspanne die de samenstelling van de steekproef scheidt van de uitvoering ervan, ofwel doordat deze gezinnen weigeren aan de niet-verplichte enquête mee te werken. Aangezien men mag verwachten dat zulks in bepaalde bevolkingscategorïën meer zal voorkomen dan in andere (stedelingen bv.), ontstaat er een vertekening. Het spreekt vanzelf dat het N.I.S. getracht heeft deze gevallen van niet-deelneming te vervangen door te putten uit een reserve-steekproef, maar het is weinig waarschijnlijk dat de vertekening hierdoor volledig kan worden weggevoerd. Er is blijkbaar een zekere vertekening die gekenmerkt is door een te groot aantal door de eigenaar bewoonde woningen en een wat overschatte graad van comfort van de woningen.

De tweede bron van vertekening is te wijten aan de berekeningsmethode van de gemiddelden, waarbij de vertekening voortvloeit uit het feit dat men slechts rekening houdt met de waarnemingen die betrekking hebben op netto-huurprijzen. Daar de manier waarop de huur wordt vastgesteld niet overal dezelfde is, worden meer waarnemingen verwaarloosd in bepaalde kernen, dan in andere. Daarvan kan men zich rekenschap geven als men de tabellen van bijlage I overloopt, die behalve de gemiddelde netto-huurprijzen ook de huurprijzen waarin bepaalde belangrijke lasten zijn begrepen, laten meespelen. Zo moet men, wanneer bijvoorbeeld deze laatste worden weggelaten, de basissteekproef met slechts 6 % inkrimpen, voor woningen zonder enig comfort, maar met 41 % in het geval van woningen die over badkamer en centrale verwarming beschikken. Uit alles wat hier werd uiteengezet volgt, dat de ontleding van de resultaten erop verbeterd wordt wanneer ze zo ver mogelijk worden uitgesplitst. Slaat men deze weg in dan stoot men jammer genoeg op een andere moeilijkheid — namelijk een kleinere nauwkeurigheid omdat de steekproef kleiner wordt.

Door combinatie van de criteria « woningcomfort » en « sociale klasse waartoe het gezinshoofd behoort », bekomt men tabel 1 en diagram 1. Hieruit blijkt dat men de huurprijzen van de woningen die ofwel over een badkamer, ofwel over centrale verwarming beschikken, op dezelfde voet kan stellen — vooral wanneer men rekening houdt met de variatiecoëfficiënten van de gemiddelde huurprijzen (zie bijgevoegde tabellen).

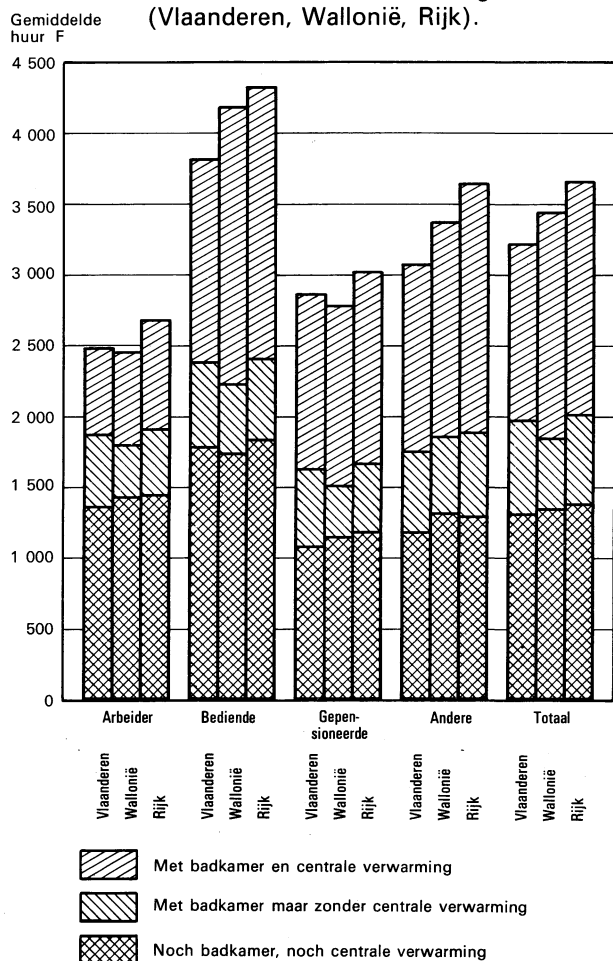
Tabel 1. — GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS HET SOCIALE STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD (UITGEZONDERD ZELFSTANDIGEN) EN HET WONINGCOMFORT (RIJK).

WONINGCOMFORT	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen van de woningen waarvan het gezinshoofd het sociaalstatuut heeft van :				
	Arbeider	Bediende	Gepensioneerde	Andere	Totaal
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 444	1 841	1 182	1 298	1 382
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 915	2 413	1 665	1 887	2 012
Zonder badkamer maar met centrale verwarming	1 906	2 701	1 688	1 847	1 956
Met badkamer en centrale verwarming	2 681	4 329	3 017	3 645	3 662
<i>Algemene gemiddelden :</i>	1 685	2 974	1 454	1 721	1 904

De gemiddelde huurprijs van een woning met badkamer, maar zonder centrale verwarming ligt 33 tot 45 % (33 % voor de arbeiders, 31 % voor de bedienden, 41 % voor de gepensioneerden en 45 % voor de « anderen ») hoger dan die van een woning zonder comfort.

Diagram 1

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens de sociale status van het gezinshoofd en het comfort van de woning (Vlaanderen, Wallonië, Rijk).

Om naar de huurprijs van de woningen die zowel over centrale verwarming als over een badkamer beschikken over te gaan moet die van de woningen zonder comfort, bij de arbeiders met 1,86 worden vermenigvuldigd, en bij de andere klassen met nog veel hogere coëfficiënten (2,35 voor de bedienden, 2,55 voor de gepensioneerden en 2,81 voor de « anderen »). Zoals bij de vorige enquêtes kan worden geconstateerd dat de afwijking tussen de gemiddelde huurprijs van een woning met een bepaalde graad van comfort en die van een woning zonder comfort minder groot is bij de arbeiders dan bij de bedienden.

Door combinatie van de criteria « ligging van de woning » en « sociaal statuut van het gezinshoofd » bekomt men tabel 2. Hieruit blijkt dat de door de arbeiders betaalde huurprijzen en die welke door de klasse « anderen » worden betaald, elkaar dicht benaderen.

Tabel 2. — GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN, UITGESPLITST VOLGENS DE LIGGING VAN DE WONING EN HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD (UITGEZONDERD ZELFSTANDIGEN) - (RIJK).

SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen in de gemeenten met :			
	minder dan 5 000 inwoners	meer dan 5 000 inwoners	agglomeraties	Totaal
Arbeider	1 346	1 614	1 917	1 685
Bediende	2 277	2 837	3 267	2 974
Gepensioneerde	1 081	1 329	1 637	1 454
Andere	1 303	1 551	1 963	1 721
<i>Algemene gemiddelden :</i>	1 436	1 812	2 142	1 904

Diagram 2

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens de ligging van de woning en de sociale status van het gezinshoofd (Vlaanderen, Wallonië, Rijk).

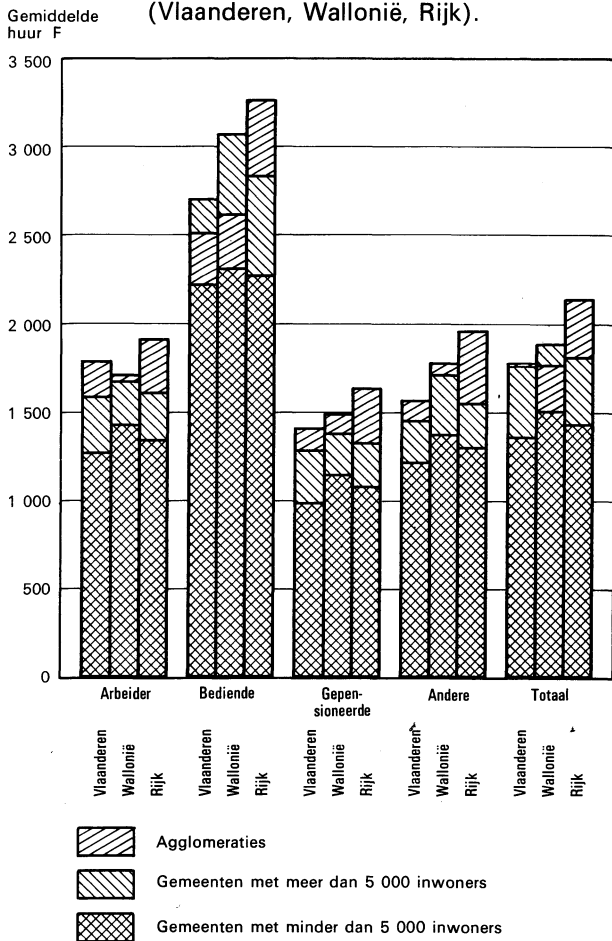
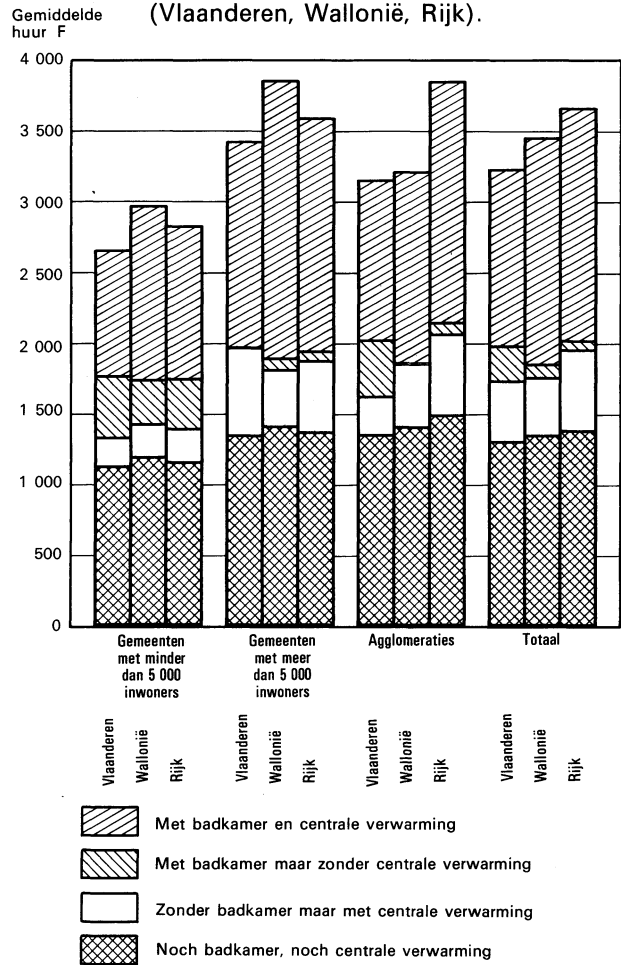

Diagram 3

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens de ligging en het comfort van de woning (Vlaanderen, Wallonië, Rijk).

De verhouding tussen de door een gezin van een bepaalde klasse betaalde huur en die welke door een gezin van een andere klasse wordt betaald, verschilt weinig wanneer men van de ene naar de andere gemeentecategorie overgaat: een arbeidergezin verwoont 20 % meer dan een gezin van gepensioneerden (25 % in de gemeenten met minder dan 5 000 inwoners, 22 % in de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners, 17 % in de agglomeraties); een bediendengezin betaalt het dubbel van een gezin van gepensioneerden.

In tabel 3 en het daarbijhorende diagram 3, legt men het verband tussen de ligging van de woning en het comfort ervan.

De huurprijs van een woning zonder badkamer, maar met centrale verwarming ligt altijd iets onder die van een woning met badkamer maar zonder centrale verwarming; het verschil is echter groter in de kleinere gemeenten.

Een woning met badkamer, maar zonder centrale verwarming wordt verhuurd voor een bedrag dat 1,45 maal hoger ligt dan hetgeen men voor een woning zonder comfort betaalt (1,5 in de kleine gemeenten, 1,4 in de overige). Bij de woningen die over alle comfort beschikken, stijgt deze verhouding tot 2,6 (2,4 in de kleine gemeenten en 2,6 elders).

Wanneer de drie criteria, namelijk het sociaal statuut van het gezinshoofd, het comfort en de ligging van de woning, samen worden beschouwd, bekomt men tabel 4 en de overeenkomstige diagrammen 4 tot 6. Gezien het beperkt aantal waarnemingen, heeft men er de voorkeur aan gegeven de strata te elimineren met betrekking tot de woningen die worden betrokken door gezinshoofden die noch arbeider, bediende of gepensioneerde zijn, alsook die met betrekking tot woningen die wel van centrale verwarming zijn voorzien, maar die geen badkamer hebben.

Tabel 3. — GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN, UITGESPLITST VOLGENS DE LIGGING EN HET COMFORT VAN DE WONING (UITGEZONDERD ZELFSTANDIGEN).
RESULTATEN VOOR HET RIJK.

WONINGCOMFORT	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen in de gemeenten met :			
	minder dan 5 000 inwoners	meer dan 5 000 inwoners	agglome- raties	Totalen
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 161	1 369	1 499	1 382
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 754	1 942	2 143	2 012
Zonder badkamer maar met centrale verwarming	1 400	1 876	2 066	1 956
Met badkamer en centrale verwarming	2 831	3 593	3 847	3 662
<i>Algemene gemiddelen :</i>	1 436	1 812	2 142	1 904

Tabel 4. — GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VAN DE WONINGEN, UITGESPLITS VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD, DE LIGGING EN HET COMFORT VAN DE WONING (RIJK).

SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD EN COMFORT VAN DE WONING	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen in de gemeenten met :			
	minder dan 5 000 inwoners	meer dan 5 000 inwoners	agglome- raties	Totalen
Arbeider.				
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 212	1 427	1 612	1 444
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 676	1 831	2 067	1 915
Met badkamer en centrale verwarming	2 018	2 472	3 003	2 681
Bediende.				
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 555	1 857	1 968	1 841
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	2 118	2 409	2 500	2 413
Met badkamer en centrale verwarming	3 682	4 295	4 453	4 329
Gepensioneerde.				
Noch badkamer, noch centrale verwarming	960	1 136	1 293	1 182
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 419	1 476	1 841	1 665
Met badkamer en centrale verwarming	2 084	2 940	3 144	3 017

Voor zover het gaat om woningen die enkel ofwel een badkamer, ofwel centrale verwarming bezitten, stelt men in elke gemeenteklasse een vrij regelmatige trapsgewijze stijging vast (meestal 300 tot 400 F), wanneer men achtereenvolgens de huur beschouwt die door een gepensioneerde, een arbeider en een bediende wordt betaald. Bij de woningen die van alle comfort zijn voorzien, liggen de huurprijzen die door arbeiders en gepensioneerden worden betaald, dicht bij elkaar; het verschil (1 400 tot 1 700 F) tussen de door arbeiders en bedienden betaalde huur is veel belangrij-

ker dan voor de woningen die niet van alle comfort zijn voorzien, welke ook de gemeentecategorie zij.

Binnen de groepen die aldus werden opgevat dat én met de sociale klasse van het gezinshoofd, én met de ligging van de woning rekening wordt gehouden, stelt men vast dat de huurprijs van een woning die wel met een badkamer, maar niet met centrale verwarming is uitgerust, in de grote gemeenten en de agglomeraties meestal 1,3 maal deze van een woning zonder comfort bedraagt (be-

halve voor de gepensioneerden uit de agglomeraties bij wie deze verhouding 1,4 bedraagt). Deze verhouding bedraagt 1,5 voor de woningen van de gepensioneerden in kleine gemeenten en 1,4 voor de gepensioneerden in de overige gemeenten. Wanneer men op dezelfde manier te werk gaat bij de vergelijking van de huurprijzen van woningen met alle comfort met de huurprijzen van woningen zonder comfort, neemt men duidelijk afgetekende verschillen waar naar gelang van de sociale klasse waartoe het gezinshoofd behoort. Terwijl arbeiders voor een woning met alle comfort niet eens het dubbele betalen van de huurprijs voor een woning zonder comfort, betalen de bedienden en de gepensioneerden een bedrag dat gevoelig boven het dubbele ligt.

Het feit dat de huurprijsschommelingen (naar gelang van het comfort van de woning) bij de bedienden en de gepensioneerden veel sterker zijn dan bij de arbeiders, wijst erop dat het criterium « sociale klasse van het gezinshoofd » een groot

deel van de kwaliteitsverschillen van de woning voor zijn rekening neemt die aan andere criteria kunnen worden toegeschreven dan die welke hier in aanmerking kwamen nl. « badkamer », « centrale verwarming », « grootte van de gemeente ».

Er kan een parallel worden getrokken tussen de spreiding van de huurprijzen in de sociale klassen en de spreiding van de inkomens in die klassen. In dit opzicht vormen de arbeiders een heel wat homogenere groep dan de gepensioneerden, terwijl de cijfers het verst uiteenlopen bij de bedienden.

Bij gelijk sociaal statuut en comfort valt bij de overgang van kleinere gemeenten naar gemeenten met meer dan 5 000 inwoners, een sterke breuk op tussen de huurprijzen; dit verschijnsel herhaalt zich bij de overgang naar de agglomeraties. Toch stelt men vast dat in de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners, de bedienden nauwelijks minder betalen dan in de agglomeraties.

Diagram 4

Arbeiders: gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens de ligging en het comfort van de woning (Vlaanderen, Wallonië Rijk).

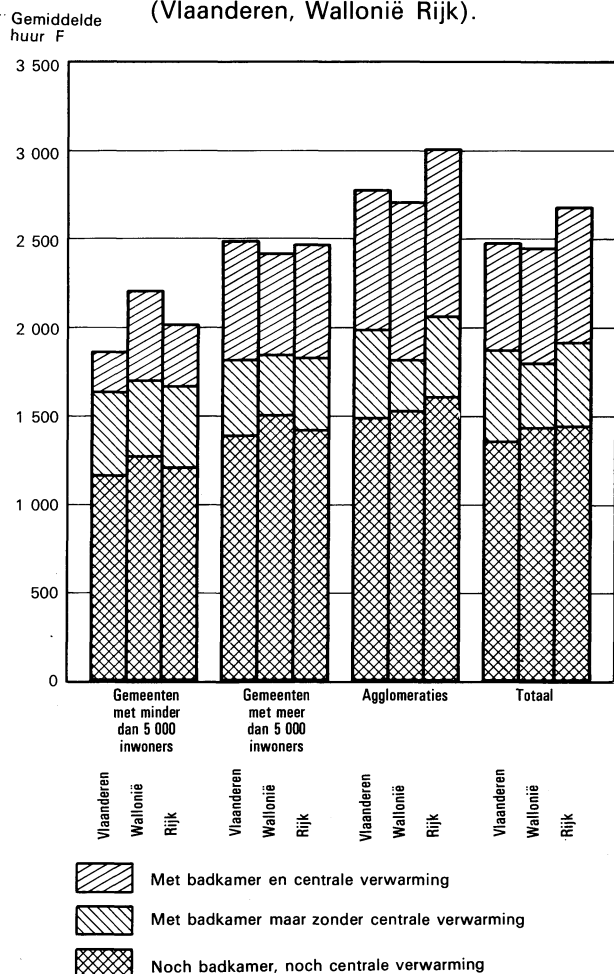

Diagram 5

Bedienden: gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens de ligging en het comfort van de woning (Vlaanderen, Wallonië Rijk).

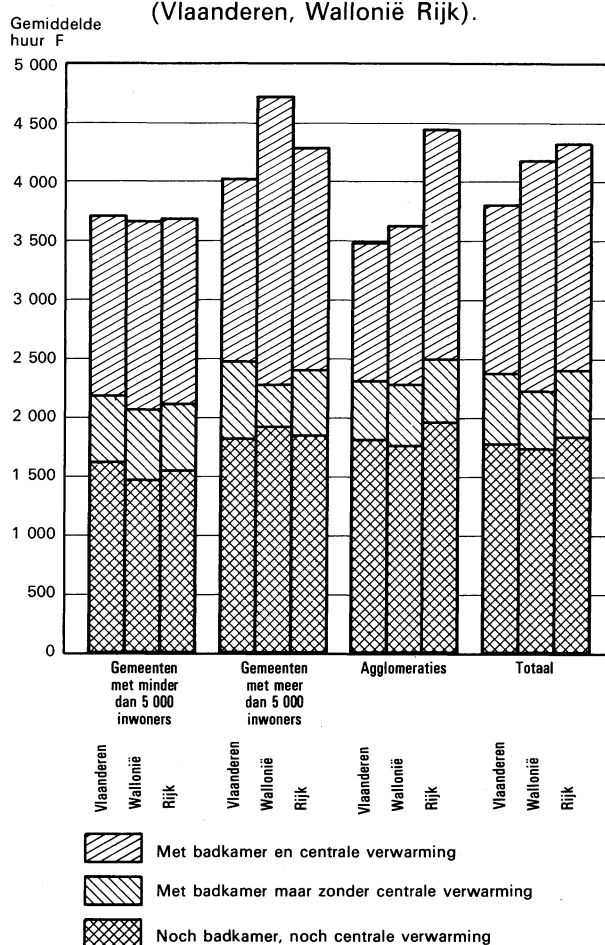
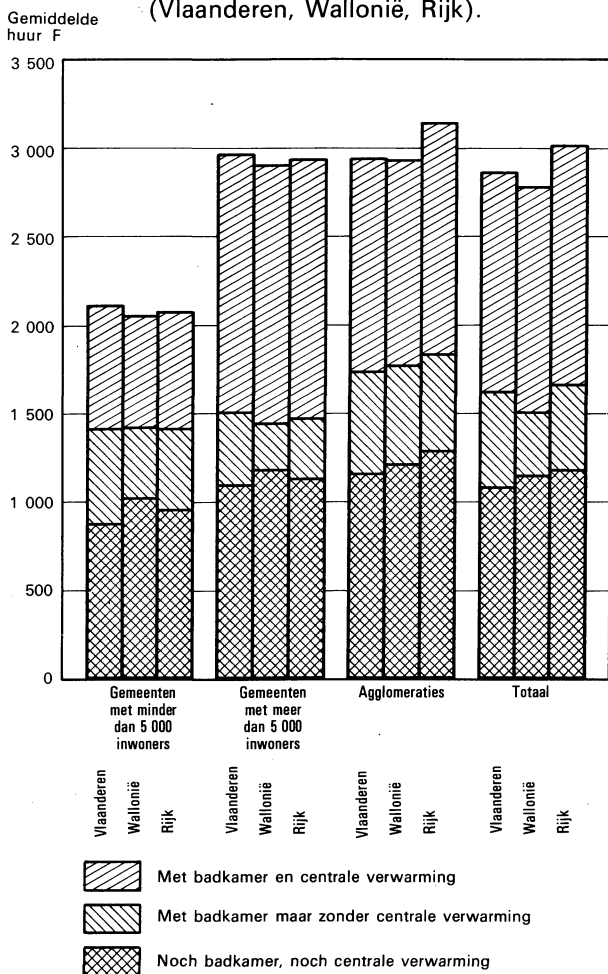

Diagram 6

Gepensioneerden:
gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens
de ligging en het comfort van de woning
(Vlaanderen, Wallonië, Rijk).

van de woning de huurprijs beïnvloedt, wordt hierna verduidelijkt :

Comfort van de woning	Gemiddelde maandelijke huurprijzen (in F) in :	
	Vlaanderen	Wallonië
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 306	1 345
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 975	1 845
Zonder badkamer maar met centrale verwarming	1 731	1 756
Met badkamer en centrale verwarming	3 223	3 444

De huurgemiddelden voor beide regio's verschillen nauwelijks en mogen als identiek worden beschouwd. De huur van een woning met badkamer en centrale verwarming is hier 2,5 maal duurder dan een woning zonder comfort.

De huurschommelingen volgens de sociale status van het gezinshoofd komt in tabel 5 tot uiting. De gemiddelde huurprijs van de woningen in Wallonië ligt steeds hoger dan in Vlaanderen. De verschillen zijn evenwel vrij onbelangrijk en men is geneigd ze toe te schrijven aan de wisselvalligheden die met de steekproefkeuze gepaard gaan. Er moet echter worden aangestipt dat bij de enquête van 1971 de balans tussen Wallonië en Vlaanderen in de andere zin overhelde, wat voortvloeit uit het feit dat — zoals we later zullen zien — de huurprijzen ogenschijnlijk vlugger zijn gestegen in Wallonië dan in Vlaanderen.

b. *Vlaanderen en Wallonië.*

In dit deel worden de resultaten voor Vlaanderen en Wallonië met elkaar vergeleken. Het is opgevat zoals de studie over de nationale uitkomsten. De vergelijking met Brussel-Hoofdstad vindt men in het volgende deel dat de resultaten per provincie behandelt. Vlaanderen omvat de vier Vlaamse provincies en de arrondissementen Leuven en Halle-Vilvoorde. Wallonië bestaat uit de vier Waalse provincies en het arrondissement Nijvel.

In 1973 bedroeg de gemiddelde huurprijs 1 700 F in Vlaanderen tegen 1 745 F in Wallonië (exclusief de zelfstandigen). Het verschil is waarschijnlijk niet significant. Hoe het comfortpeil

In de twee gebieden betalen de arbeiders gemiddeld 20 % meer aan woninghuur dan de gepensioneerden, terwijl de bedienden dubbel zoveel betalen.

Dezelfde tabel en het overeenkomstige diagram nr 1 beschouwen gelijktijdig de invloed van het woningcomfort en van de sociale status van het gezinshoofd. Daaruit blijkt dat de verhouding tussen de huurprijzen identiek is in beide gebieden, maar dat de huurprijzen doorgaans hoger liggen in Wallonië. Vermits de verschillen tussen de Vlaamse en Waalse huurprijzen over het algemeen evolueren in de tegenovergestelde zin van het aantal waarnemingen, mogen ze aan de hand van de tabel als niet significant worden beschouwd. De proportionele verschillen tussen een woning met

badkamer maar zonder centrale verwarming, en een comfortloze woning zijn grosso-modo identiek in elke sociale klasse. Wanneer men daarentegen overgaat van comfortloze woningen naar woningen

met badkamer en centrale verwarming, stelt men vast dat, zoals voor het Rijk, de verschillen relatief kleiner zijn bij de arbeiders dan in de andere bevolkingsklassen.

Tabel 5. — UITSPLITSING VOOR VLAANDEREN EN WALLONIE VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS HET SOCIALE STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD (EXCLUSIEF ZELFSTANDIGEN) EN HET COMFORT VAN DE WONING.

COMFORT VAN DE WONING	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen van de woningen waarvan het gezinshoofd de sociale status heeft van :							
	Arbeider		Bediende		Gepensioneerde		Andere	
	Vlaanderen	Wallonië	Vlaanderen	Wallonië	Vlaanderen	Wallonië	Vlaanderen	Wallonië
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 363	1 437	1 784	1 740	1 088	1 150	1 182	1 316
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 876	1 802	2 384	2 231	1 629	1 501	1 749	1 856
Met badkamer en centrale verwarming	2 481	2 457	3 816	4 182	2 866	2 784	3 069	3 371
<i>Algemene gemiddelden :</i>	1 582	1 612	2 576	2 748	1 295	1 360	1 460	1 652

Tabel 6. — UITSPLITSING VOOR VLAANDEREN EN WALLONIE, VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS DE LIGGING VAN DE WONING EN HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD (EXCLUSIEF ZELFSTANDIGEN).

SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen in de gemeenten met :					
	minder dan 5 000 inwoners		meer dan 5 000 inwoners		Agglomeraties	
	Vlaanderen	Wallonië	Vlaanderen	Wallonië	Vlaanderen	Wallonië
Arbeider	1 274	1 428	1 585	1 673	1 791	1 709
Bediende	2 232	2 315	2 709	3 072	2 511	2 620
Gepensioneerde	991	1 147	1 288	1 382	1 409	1 495
Andere	1 221	1 377	1 457	1 712	1 563	1 779
<i>Algemene gemiddelden :</i>	1 364	1 504	1 767	1 889	1 778	1 772

Wanneer de studie verder wordt doorgevoerd zoals voor het Rijk, komt men aan het criterium « ligging van de woning » (tabel 6 en diagram 2). In de agglomeraties van Vlaanderen en Wallonië staan de gemiddelde huurprijzen praktisch gelijk (1 778 F in Vlaanderen en 1 772 F in Wallonië). Voor de andere gemeenten liggen de prijzen iets hoger in Wallonië; het verschil bedraagt 140 F in de gemeenten met minder en 122 F in de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners. Het onderzoek van dezelfde resultaten volgens het sociale statuut van het gezinshoofd (tabel 6) wijst uit dat enkel

de Waalse arbeider die in een agglomeratie woont minder betaalt dan de Vlaamse arbeider. In de andere groepen, waarbij gelijktijdig het sociale statuut van de bewoner en de ligging van de woning in aanmerking werden genomen, overtreffen de Waalse huurprijzen de Vlaamse doorgaans met 100 à 150 F.

In de vorige enquêtes kwam de relatieve duurte van de Waalse woningen niet zo helder uit. Zoals verder kan worden gelezen, schijnen in Wallonië de huurprijzen vlugger gestegen te zijn dan in Vlaanderen.

Door de maatstaven « ligging » en « woningcomfort » te combineren (tabel 7 en overeenkomstig diagram 3) kan men opmaken dat de huur voor woningen zonder comfort of met alle comfort, altijd hoger ligt in Wallonië dan in Vlaanderen,

terwijl het omgekeerde geldt voor de woningen met badkamer, maar zonder centrale verwarming. De enige belangrijke verschillen treffen we aan bij de woningen met alle comfort die buiten de agglomeraties liggen.

Tabel 7. — UITSPLITSING VOOR VLAANDEREN EN WALLONIE VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS DE LIGGING EN HET COMFORT VAN DE WONING (EXCLUSIEF DE ZELFSTANDIGEN).

COMFORT VAN DE WONING	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen in de gemeenten met :					
	minder dan 5 000 inwoners		meer dan 5 000 inwoners		Agglomeraties	
	Vlaanderen	Wallonië	Vlaanderen	Wallonië	Vlaanderen	Wallonië
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 128	1 197	1 349	1 410	1 359	1 411
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 771	1 744	1 977	1 890	2 020	1 861
Met badkamer en centrale verwarming	2 659	2 975	3 427	3 862	3 150	3 208
<i>Algemene gemiddelden :</i>	1 364	1 504	1 767	1 889	1 778	1 772

Bij een meer gedetailleerde ontleding stuit men vlug op resultaten die steunen op een te gering aantal waarnemingen; daarom worden enkel

die woningcategorieën verder geanalyseerd die in tabel 8 (diagrammen 4 tot 6) voorkomen.

Tabel 8. — UITSPLITSING VOOR VLAANDEREN EN WALLONIE, VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD, DE LIGGING EN HET COMFORT VAN DE WONING.

SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD EN COMFORT VAN DE WONING	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen in de gemeenten met :					
	minder dan 5 000 inwoners		meer dan 5 000 inwoners		Agglomeraties	
	Vlaanderen	Wallonië	Vlaanderen	Wallonië	Vlaanderen	Wallonië
Arbeider.						
Noch badkamer noch centrale verwarming	1 165	1 271	1 393	1 504	1 496	1 532
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 637	1 700	1 820	1 850	1 994	1 818
Met badkamer en centrale verwarming	1 863	2 207	2 495	2 423	2 783	2 708
Bediende.						
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 623	1 477	1 827	1 932	1 818	1 769
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	2 189	2 068	2 482	2 286	2 317	2 294
Met badkamer en centrale verwarming	3 710	3 664	4 020	4 734	3 494	3 632
Gepensioneerde.						
Noch badkamer, noch centrale verwarming	880	1 025	1 101	1 188	1 163	1 215
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 413	1 422	1 507	1 448	1 739	1 775
Met badkamer en centrale verwarming	2 125	2 056	2 968	2 909	2 941	2 936
Andere.						
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 005	1 177	1 188	1 305	1 254	1 434

Totnogtoe bracht de vergelijking tussen de regionale uitkomsten aan het licht dat de huurprijzen in Wallonië die in Vlaanderen enigszins te boven gaan. Deze waarnemingen worden wel niet gelogenstraft maar dan toch sterk genuanceerd door de cijfers van tabel 8. Alhoewel tabel 8 meer groepen bevat met hogere huur in Wallonië, blijkt het toch gewaagd, gezien de wisselvalligheden waaraan de steekproefkeuze blootstaat, daaruit een vaste stelregel af te leiden. Men zou eerder geneigd zijn te beweren dat het hier gaat om twee marktgebieden van huurwoningen die, qua structuur en peil, ten zeerste vergelijkbaar zijn.

Zowel in de Vlaamse als in de Waalse gemeenten met meer dan 5 000 inwoners en agglomeraties is de speling van de huurprijzen zeer gering. Deze liggen lager in kleine gemeenten, maar het verschil tussen kleine en andere gemeenten bedraagt zeer dikwijls nauwelijks 200 F.

Indien alle andere factoren identiek zijn (d.w.z. de ligging van de woning en het sociale statuut van het gezinshoofd) bedraagt de huur van een woning met badkamer maar zonder centrale verwarming zeer dikwijls 30 tot 50 % meer dan die van een woning zonder dit comfort. Bij woningen betrokken door een arbeidersgezin wordt een woning met alle comfort 1,6 tot 1,9 maal duurder verhuurd dan een woning zonder enig comfort; voor bedienden- of gepensioneerdengezinnen ligt diezelfde verhouding slechts eenmaal lager dan 2, en schommelt ze gewoonlijk rond 2,4 - 2,5.

In het geval van woningen zonder enig comfort of enkel met badkamer, neemt de huur geleidelijk toe, als men van de gepensioneerde via de arbeider naar de bediende overgaat; de onderlinge verhouding van die prijzen staat betrekkelijk vast. Als het om een woning met alle comfort gaat, houdt de huur die de gepensioneerde betaalt het midden tussen beide andere, maar staat iets dichterbij die van de arbeider.

c. De provincies.

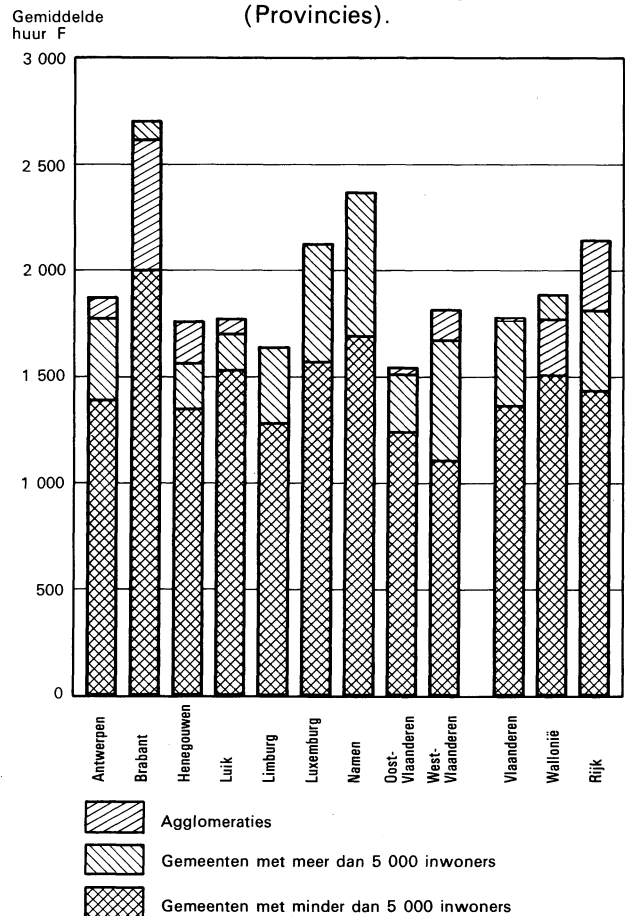
Tabel 9 en diagram 7 verstrekken de resultaten per provincie, waarbij de cijfers volgens de ligging van de woning zijn uitgesplitst. Hoe verder echter de gegevens worden ontleed, hoe groter het risico wordt vrij onnauwkeurige uitkomsten te bekomen.

Tabel 9. — UITSPLITSING, PER PROVINCIE, VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS DE LIGGING VAN DE WONING (EXCLUSIEF WONINGEN VAN DE ZELFSTANDIGEN).

REGIO'S	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen in de gemeenten met :			
	minder dan 5 000 inwoners	meer dan 5 000 inwoners	Agglomeraties	Alle gemeenten
Antwerpen	1 392	1 776	1 872	1 821
Brabant	2 000	2 701	2 614	2 590
Henegouwen	1 350	1 566	1 759	1 547
Luik	1 530	1 703	1 777	1 712
Limburg	1 287	1 642	—	1 481
Luxemburg	1 569	2 126	—	1 669
Namen	1 690	2 369	—	2 057
Oost-Vlaanderen	1 242	1 510	1 545	1 464
West-Vlaanderen	1 105	1 671	1 813	1 586
Het Rijk :	1 436	1 812	2 142	1 904
Vlaanderen	1 364	1 767	1 778	1 700
Wallonië	1 504	1 889	1 772	1 745

Diagram 7

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens de ligging van de woning (Provincies).

De hoogste huurprijzen worden in de provincie Brabant genoteerd. In alle gemeentecategorieën liggen de prijzen er merklijk hoger dan de landelijke gemiddelden. De huurgelden liggen eveneens hoger dan het nationale gemiddelde in de provincies Namen en Luxemburg (zowel de gemeenten met minder als die met meer dan 5 000 inwoners) en ook in de kleine gemeenten van de provincie Luik. Alle andere gemiddelden liggen lager dan de nationale cijfers. Vooral in de West-Vlaamse gemeenten met minder dan 5 000 inwoners is de huur bijzonder laag. Voor de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners en voor de agglomeraties worden de laagste cijfers in Oost-Vlaanderen geregistreerd.

De overgang van de kleine gemeenten naar gemeenten met meer dan 5 000 inwoners gaat in alle provincies gepaard met een gevoelige stijging van de gemiddelde huurprijzen. Als van de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners naar de agglomeraties wordt overgegaan dan is meestal nauwelijks een verschil in de huur vast te stellen; dit is het

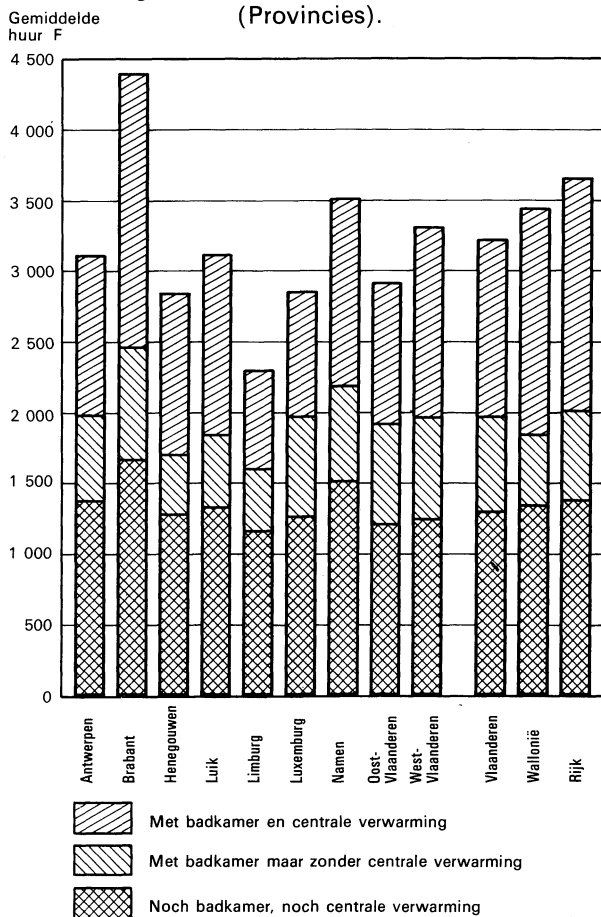
geval met Brabant, Luik en Oost-Vlaanderen waar die huurgelden praktisch gelijk staan.

Wanneer de huurprijzen enkel op basis van het woningcomfort worden uitgesplitst (tabel 10 en diagram 8), komt weer aan het licht dat de huur hoger ligt dan het landelijk gemiddelde in Brabant (met 20 % in elke comfortklasse) en in de provincie Namen, waar de huurprijzen in elke comfortklasse telkens op de tweede plaats komen te staan, na Brabant. In Limburg vindt men de laagste cijfers.

In alle provincies is het verschil tussen de huur van een woning zonder comfort en een woning met badkamer maar zonder centrale verwarming meestal ongeveer 700 F. Dit verschil is evenwel geringer in Henegouwen, Luik en Limburg.

Diagram 8

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens het comfort van de woning (Provincies).

Tabel 10. - UITSPLITSING PER PROVINCIE VAN DE GEMIDDELTE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS HET COMFORT VAN DE WONING (EXCLUSIEF WONINGEN VAN ZELFSTANDIGEN).

REGIO	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen van woningen met het volgende comfort			
	Noch badkamer, noch centrale verwarming	Met badkamer maar zonder centrale verwarming	Met badkamer en centrale verwarming	Alle comfort (*)
Antwerpen	1 384	1 996	3 119	1 821
Brabant	1 675	2 465	4 397	2 590
Henegouwen	1 286	1 706	2 847	1 547
Luik	1 338	1 842	3 117	1 712
Limburg	1 163	1 603	2 300	1 481
Luxemburg	1 267	1 975	2 858	1 669
Namen	1 521	2 193	3 501	2 057
Oost-Vlaanderen	1 214	1 922	2 919	1 464
West-Vlaanderen	1 250	1 964	3 313	1 586
Het Rijk :	1 382	2 012	3 662	1 904
Vlaanderen	1 306	1 975	3 223	1 700
Wallonië	1 345	1 845	3 444	1 745

(*) Woningen met centrale verwarming maar zonder badkamer inbegrepen.

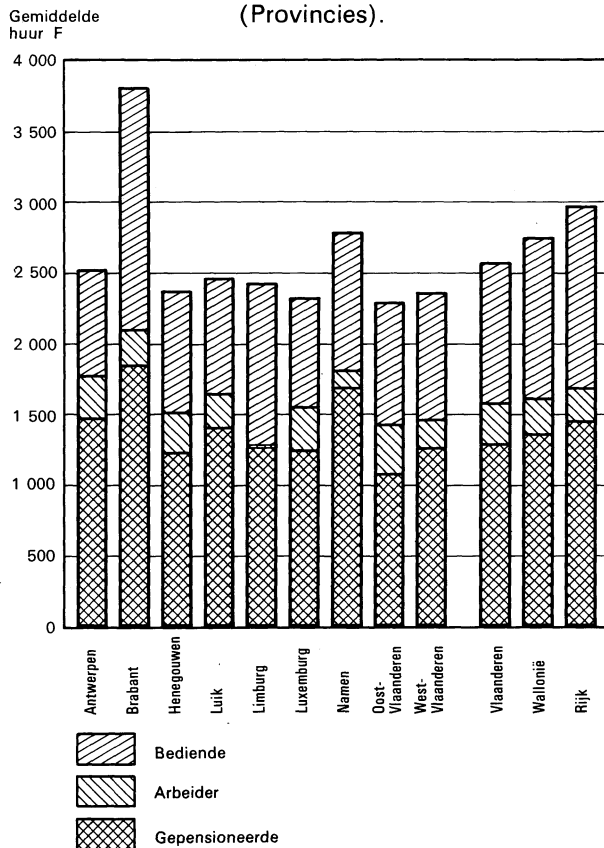
De overgang naar een hogere comfortcategorie heeft een nieuwe en nog sterkere verhoging van de huurprijzen ten gevolge; deze varieert doorgaans tussen 1 000 en 1 300 F ongeveer volgens de provincie. In de provincies Limburg en Luxemburg is genoemde verhoging minder belangrijk (respectievelijk 700 en 900 F); in Brabant daarentegen is ze bijzonder sterk (4 397 F maandhuur voor een woning met badkamer en centrale ver-

warming tegen 2 465 F voor een woning met badkamer alleen).

De uitsplitsing van de resultaten volgens het sociaal statuut van het gezinshoofd-huurder (ta-

Diagram 9

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens de sociale status van het gezinshoofd (Provincies).

bel 11 en diagram 9) doet eveneens het hoog niveau van de huurprijzen in Brabant en Namen tot uiting komen. Deze provincies zijn praktisch de enige waar de huurprijzen het nationale gemiddelde te boven gaan. Daartegenover zijn de huurprijzen bijzonder laag in Oost-Vlaanderen en voor de arbeiders van Limburg.

De huurprijzen van de klasse « anderen » vertonen tamelijk veel gelijkens met die van de arbeiders. Laatstgenoemden verwonen doorgaans 200 à 300 F meer dan de gepensioneerden. De kloof tussen de huurprijs van de arbeiders en die van bedienden is veel groter; de afwijking bedraagt vaak 800 à 900 F, behalve in Brabant waar zij 1 700 F bedraagt.

In de tabellen 12 à 14 (diagrammen 10 tot 12) worden de meest betrouwbare resultaten geselecteerd die betrekking hebben op een verdeling van de waarnemingen waarbij tegelijkertijd rekening is gehouden met de drie criteria die totnogtoe werden gehanteerd. Dit documentatiemateriaal bevestigt de voorgaande beschouwingen nl. de relatieve duurte van de huurprijzen in de provincies Brabant en Namen en hun laag niveau in Limburg. Het relatief lage peil van de huurgelden in Oost- en West-Vlaanderen komt niet zo duidelijk tot uiting als in bepaalde voorafgaande tabellen. De huurprijzen in de provincies Antwerpen en Luik liggen vaak dicht bij elkaar, meestal volgen zij onmiddellijk op die van de provincies Brabant en Namen.

Tabel 11. — UITSPLITSING PER PROVINCIE VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKSE HUURPRIJZEN VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD (ZELFSTANDIGEN UITGEZONDERD).

REGIO	Gemiddelde maandelijkse huurprijzen van de woningen bewoond door een gezin met als hoofd een				
	arbeider	bediende	gepensioneerde	andere	totaal
Antwerpen	1 775	2 520	1 478	1 536	1 821
Brabant	2 101	3 812	1 853	2 351	2 590
Henegouwen	1 509	2 379	1 233	1 405	1 547
Luik	1 645	2 467	1 409	1 712	1 712
Limburg	1 283	2 430	1 265	1 429	1 481
Luxemburgt.	1 556	2 330	1 243	1 478	1 669
Namen	1 811	2 788	1 691	1 974	2 057
Oost-Vlaanderen	1 428	2 295	1 081	1 307	1 464
West-Vlaanderen	1 465	2 365	1 260	1 420	1 586
<i>Het Rijk :</i>	1 685	2 974	1 454	1 721	1 904
Vlaanderen.....	1 582	2 576	1 295	1 460	1 700
Wallonië	1 612	2 748	1 360	1 652	1 745

Tabel 12. — UITSPLITSING VAN DE HUURPRIJZEN DER DOOR ARBEIDERS BEWOONDE WONINGEN VOLGENS HET COMFORT EN DE LIGGING ERVAN EN PER PROVINCIE.

COMFORT EN LIGGING VAN DE WONING	Antwerpen	Brabant	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Het Rijk	Vlaanderen	Walonië
Noch badkamer, noch centrale verwarming :												
gemeenten van												
— minder dan 5 000 inwoners	1 273	1 505	1 228	1 243	1 001	1 392	1 409	1 159	1 015	1 212	1 165	1 271
— meer dan 5 000 inwoners	1 495	1 729	1 411	1 447	1 254	—	1 826	1 304	1 394	1 427	1 393	1 504
— agglomeraties	1 544	1 780	1 554	1 522	—	—	—	1 416	1 476	1 612	1 496	1 532
Met badkamer maar zonder centrale verwarming :												
gemeenten van												
— minder dan 5 000 inwoners	1 390	2 014	1 537	1 710	1 550	1 659	1 953	1 625	1 727	1 676	1 637	1 700
— meer dan 5 000 inwoners	1 790	2 233	1 724	1 836	1 474	—	2 074	1 815	1 753	1 831	1 820	1 850
— agglomeraties	2 038	2 462	1 975	1 764	—	—	—	1 786	2 135	2 067	1 994	1 818
Met badkamer en centrale verwarming :												
gemeenten van												
— minder dan 5 000 inwoners	2 377	2 389	1 873	2 596	1 577	—	—	2 562	1 973	2 018	1 863	2 207
— meer dan 5 000 inwoners	2 524	3 329	2 045	2 344	2 056	—	2 817	2 143	2 729	2 472	2 495	2 423
— agglomeraties	2 842	3 212	2 377	2 914	—	—	—	2 433	2 521	3 003	2 783	2 708

Tabel 13. — UITSPLITSING VAN DE HUURPRIJZEN DER DOOR BEDIENDEN BEWOONDE WONINGEN VOLGENS HET COMFORT EN DE LIGGING ERVAN EN PER PROVINCIE.

COMFORT EN LIGGING VAN DE WONING	Antwerpen	Brabant	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Het Rijk	Vlaanderen	Walonië
Noch badkamer, noch centrale verwarming :												
gemeenten van												
— minder dan 5 000 inwoners	1 379	1 988	1 417	1 375	1 544	1 371	1 641	1 502	1 291	1 555	1 623	1 477
— meer dan 5 000 inwoners	1 793	2 246	1 767	1 871	1 669	—	1 903	1 709	1 757	1 857	1 827	1 932
— agglomeraties	1 822	2 140	1 994	1 690	—	—	—	1 780	1 931	1 968	1 818	1 769
Met badkamer maar zonder centrale verwarming :												
gemeenten van												
— minder dan 5 000 inwoners	1 791	2 533	1 908	2 013	—	2 332	2 211	2 194	1 801	2 118	2 189	2 068
— meer dan 5 000 inwoners	2 438	2 662	2 124	2 153	2 462	—	2 761	2 471	2 353	2 409	2 482	2 286
— agglomeraties	2 280	2 780	2 236	2 318	—	—	—	2 366	2 665	2 500	2 317	2 294
Met badkamer en centrale verwarming :												
gemeenten van												
— meer dan 5 000 inwoners	3 642	6 287	3 320	3 190	3 296	—	4 111	3 287	3 613	4 295	4 020	4 734
— agglomeraties	3 488	4 825	3 677	3 611	—	—	—	3 467	3 616	4 453	3 494	3 632

Tabel 14. — UITSPLITSING VAN DE HUURPRIJZEN DER DOOR GEPENSIONEERDEN BEWOONDE WONINGEN VOLGENS DE LIGGING ERVAN EN PER PROVINCIE.

COMFORT EN LIGGING VAN DE WONING	Antwerpen	Brabant	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Het Rijk	Vlaanderen	Walonië
Noch badkamer, noch centrale verwarming :												
gemeenten van												
— minder dan 5 000 inwoners	882	1 139	963	1 051	853	928	1 192	860	780	960	880	1 025
— meer dan 5 000 inwoners	1 152	1 378	1 132	1 132	1 207	—	1 467	1 007	1 066	1 136	1 101	1 188
— agglomeraties	1 232	1 469	1 259	1 197	—	—	—	1 084	1 011	1 293	1 163	1 215
Met badkamer maar zonder centrale verwarming :												
gemeenten van												
— meer dan 5 000 inwoners	1 494	1 449	1 348	1 565	1 125	—	1 744	1 334	1 811	1 476	1 507	1 448
— agglomeraties	1 847	2 276	1 492	1 661	—	—	—	1 323	1 642	1 841	1 739	1 612

Diagram 10

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, van door arbeiders betrokken woningen per provincie en volgens het comfort en de ligging.

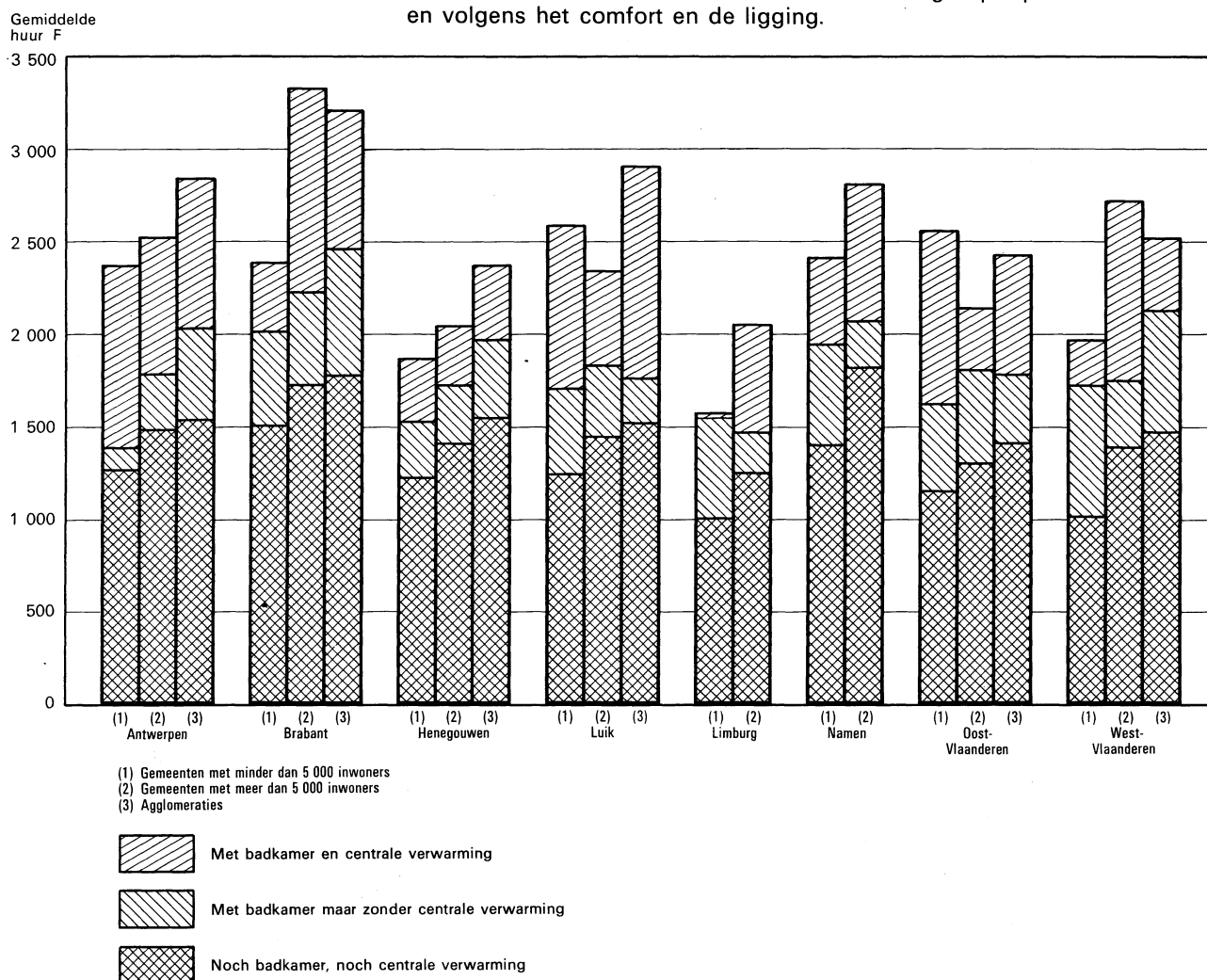
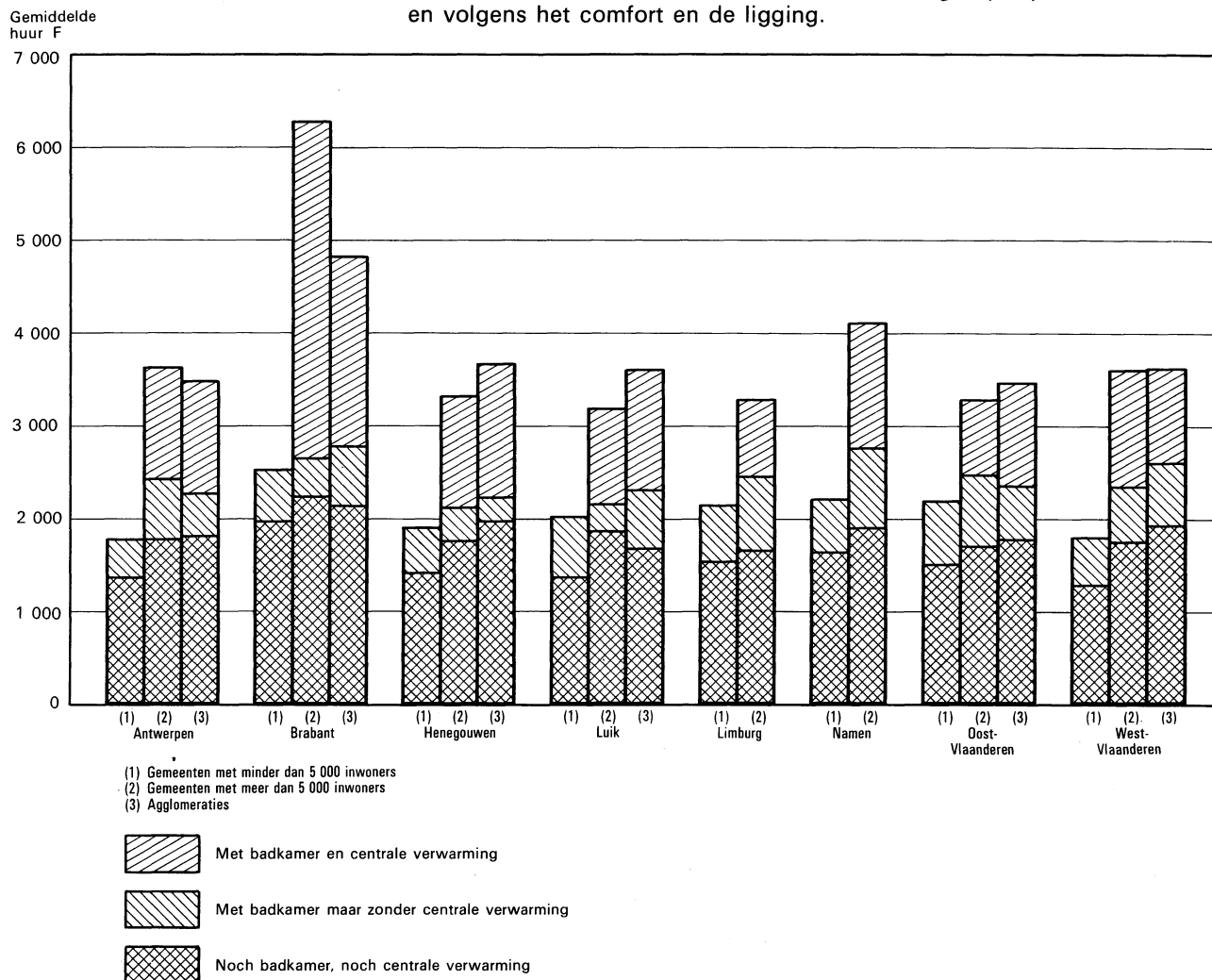

Diagram 11

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, van door bedienden betrokken woningen per provincie en volgens het comfort en de ligging.

4. — Huurprijs en grootte van het gezin.

De omvang van de steekproef maakt het mogelijk de analyse tot een bepaald detail door te drijven; zo heeft men getracht de variatie te kennen van de huurprijs naar gelang van de grootte van het gezin gemeten naar het aantal personen waaruit het is samengesteld.

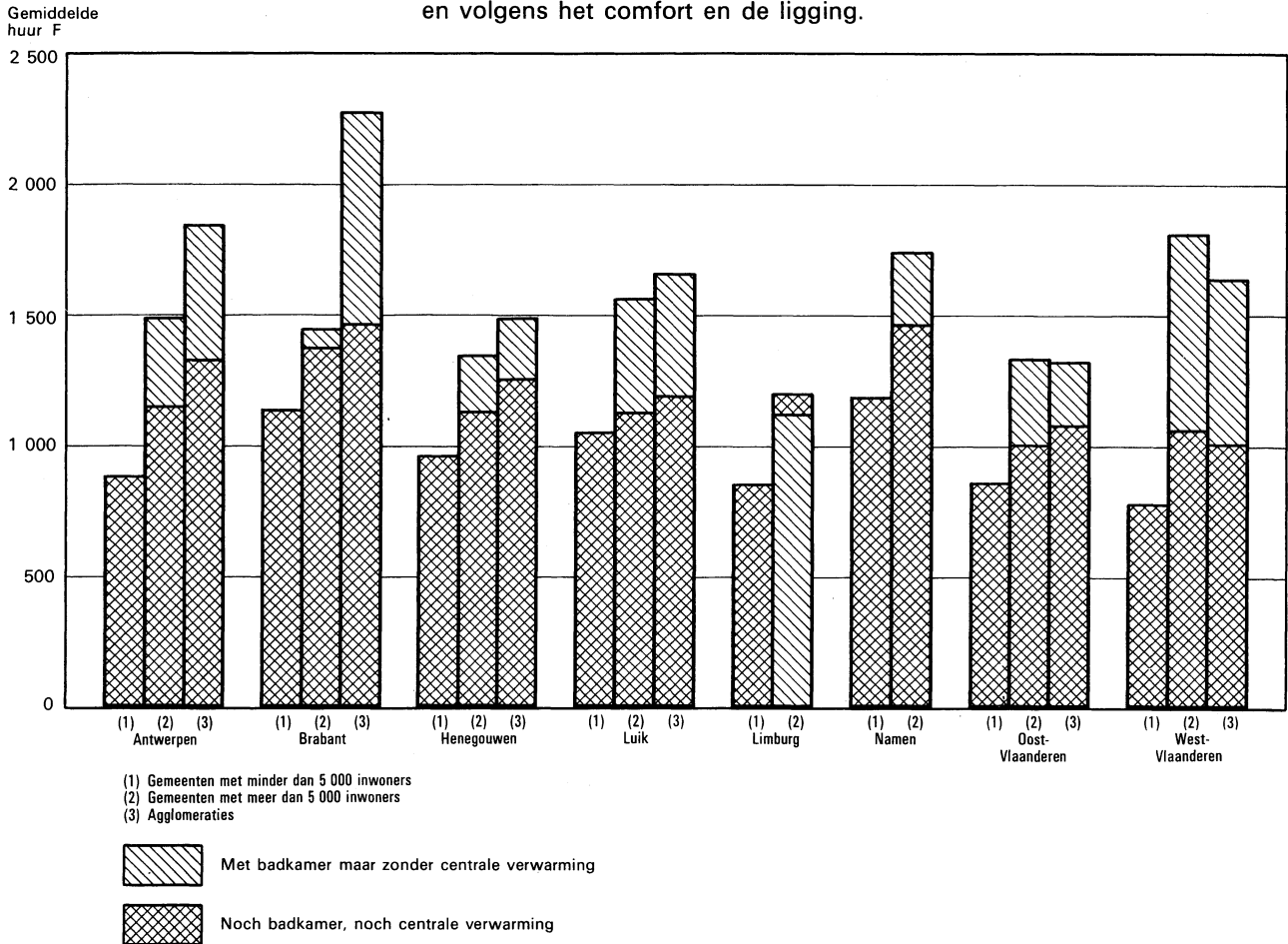
Voor het Rijk bedraagt de gemiddelde huurprijs van een gezin van een persoon 1 524 F (tabel 15 en diagram 13). Een gezin van twee personen betaalt 1 865 F of 341 F meer dan de alleenstaande persoon. Het verschil tussen de door een gezin van twee personen betaalde huurprijs en die betaald door een gezin van 3 personen is kleiner (266 F) terwijl een gezin van 4 personen of meer

praktisch dezelfde huur betaalt als een gezin van 3 personen.

De verschillen tussen de huren lopen evenwel gevoelig uiteen naargelang van het sociaal statuut van het gezinshoofd (tabel 15). Voor elk der sociale klassen stelt men een verhoging van de huurprijs vast bij de gezinnen van twee personen t.o.v. die van een persoon. Het verschil bedraagt evenwel slechts 150 à 200 F behalve bij de gezinnen van zelfstandigen waar het opklimt tot 532 F. Het gaat hier echter om een bijzondere categorie van zelfstandigen die niet representatief is voor het geheel. Gaat men over naar de gezinnen van 3 personen dan stelt men een nieuwe verhoging van de huurprijs vast die 200 F bedraagt voor de bedienden, de zelfstandigen en de categorie « overigen »,

Diagram 12

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, van door gepensioneerden betrokken woningen per provincie en volgens het comfort en de ligging.

Tabel 15. – UITSPLITSING VOOR HET RIJK VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD EN DE GROOTTE VAN HET GEZIN.

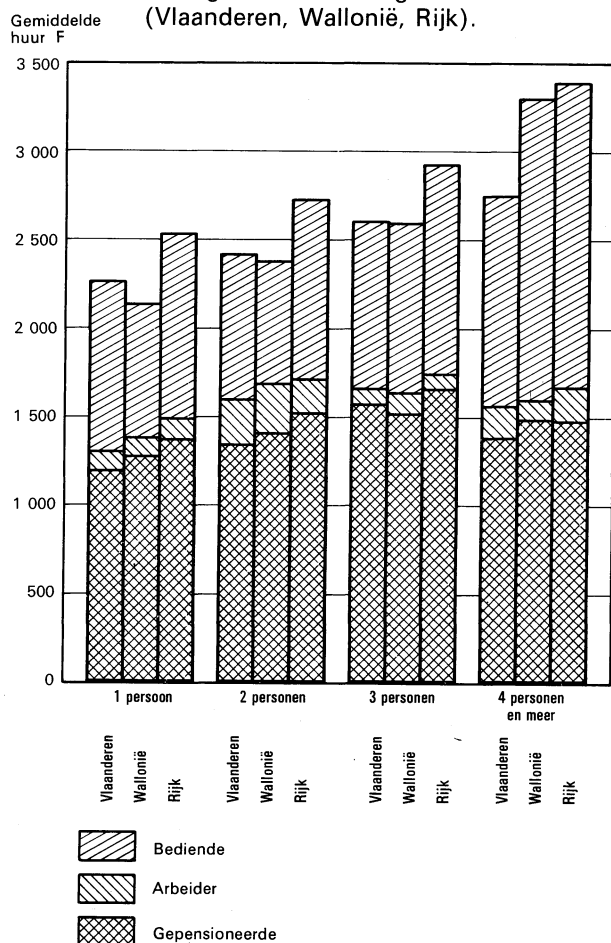
SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD	Gezin samengesteld uit				
	1 persoon	2 personen	3 personen	4 personen en meer	totaal
Arbeider	1 491	1 715	1 745	1 670	1 685
Bediende	2 537	2 729	2 929	3 393	2 974
Zelfstandige	2 766	3 298	3 535	4 173	3 629
Gepensioneerde	1 373	1 524	1 659	1 481	1 454
Overige	1 557	1 736	1 931	1 898	1 721
<i>Algemeen gemiddelde :</i>	1 524	1 865	2 131	2 145	1 904

125 F voor de gepensioneerden en slechts 30 F voor de arbeiders. De overgang naar het grootste hier in aanmerking genomen gezin brengt geen verhoging van de huurprijs teweeg tenzij bij de bedienden en de zelfstandigen; bij de andere categorieën daalt de huurprijs.

Zo men behalve het sociaal statuut van het gezinshoofd ook rekening houdt met het comfort van de woning (tabel 16), dan stelt men steeds een verhoging van de huurprijs vast als men van de gezinnen van één persoon overgaat naar die van twee personen. In tegenstelling met hetgeen waarop zoëven is gewezen stijgt de huurprijs niet alleen bij de bediendengezinnen als het gaat om een gezin van drie personen i.p.v. een gezin van twee personen. Ook in de andere categorieën stelt men hetzelfde fenomeen vast. De verhoging is hier echter zeer gering (tenzij voor de gepensioneerden die over centrale verwarming en een badkamer beschikken, een categorie die niet sterk is vertegenwoordigd en meteen ook zeer vatbaar voor steekproeffouten). Bij de gezinnen die vier of meer personen tellen komt men tot dezelfde vaststelling als hierboven nl. dat alleen de bediendenwoningen naar verhouding van de grootte van het gezin in huurprijs stijgen.

Diagram 13

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens de sociale status van het gezinshoofd en de grootte van het gezin (Vlaanderen, Wallonië, Rijk).

Door de criteria « sociaal statuut van het gezinshoofd » en « ligging van de woning » te combineren (tabel 17), komt men mutatis mutandis tot de conclusies van de vorige paragraaf. Dit is ook het geval wanneer men gelijktijdig de criteria « sociaal statuut van het gezinshoofd », « comfort en ligging van de woning » in beschouwing neemt. De verhoging van de huurprijzen is gevoelig wanneer men overgaat van woningen bewoond door een alleenstaande persoon naar die bewoond door twee personen; ze is gering of onbestaande als de grootte van het gezin nog toeneemt met een eenheid, behalve bij de bedienden (en waarschijnlijk bij de zelfstandigen).

Heeft men te maken met gezinnen van vier personen en meer, dan constateert men meestal een stagnatie, ja zelfs een daling van de huur, behalve voor de huisgezinnen van bedienden. Indien men aanneemt dat de huurprijs beïnvloed wordt door de grootte van de woningen, tonen de beschouwde cijfers een meer geprononceerd samenwonen aan bij de arbeiders en gepensioneerden dan bij de bedienden (en waarschijnlijk de zelfstandigen).

De zopas geformuleerde opmerkingen betreffende het Rijk gelden ook voor de regio's. Dit kan men afleiden uit tabel 18, waaruit blijkt dat in de drie gebieden alleen de huurprijzen betaald door bediendengezinnen verder stijgen wanneer de grootte van het gezin nog toeneemt boven de drie personen.

Tabel 16. — UITSPLITSING VOOR HET RIJK VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN, VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD, HET COMFORT VAN DE WONING EN DE GROOTTE VAN HET GEZIN.

SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD EN COMFORT VAN DE WONING	Gezin samengesteld uit				
	1 persoon	2 personen	3 personen	4 personen en meer	Totaal
Arbeider.					
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 282	1 450	1 477	1 463	1 444
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 778	1 944	2 039	1 831	1 915
Met badkamer en centrale verwarming	2 784	2 822	2 701	2 556	2 681
Bediende.					
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 641	1 745	1 907	1 963	1 841
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	2 216	2 364	2 408	2 514	2 413
Met badkamer en centrale verwarming	3 573	3 876	4 197	5 088	4 329
Gepensioneerde.					
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 129	1 230	1 292	1 292	1 182
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 576	1 746	1 768	1 566	1 665
Met badkamer en centrale verwarming	2 905	3 131	3 430 (*)	2 368 (*)	3 017
Alle sociale statuten. (inclusief « anderen » exclusief zelfstandigen)					
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 180	1 381	1 528	1 525	1 382
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	1 752	2 010	2 156	2 044	2 012
Met badkamer en centrale verwarming	3 181	3 467	3 740	4 104	3 662

*) Door zeer kleine steekproeven opgeleverde resultaten.

Tabel 17. — UITSPLITSING VOOR HET RIJK VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN, VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD, DE LIGGING VAN DE WONING EN DE GROOTTE VAN HET GEZIN.

SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD EN LIGGING VAN DE WONING	Gezin samengesteld uit				
	1 persoon	2 personen	3 personen	4 personen en meer	Totaal
Arbeider.					
Gemeenten met minder dan 5 000 inwoners	1 018	1 399	1 381	1 332	1 346
Gemeenten met meer dan 5 000 inwoners	1 329	1 633	1 655	1 610	1 614
Agglomeraties	1 615	1 922	2 053	1 953	1 917
Bediende.					
Gemeenten met minder dan 5 000 inwoners	1 511	1 919	2 292	2 564	2 277
Gemeenten met meer dan 5 000 inwoners	2 477	2 548	2 716	3 213	2 837
Agglomeraties	2 619	3 027	3 292	3 964	3 267
Gepensioneerde.					
Gemeenten met minder dan 5 000 inwoners	915	1 152	1 296	1 268	1 081
Gemeenten met meer dan 5 000 inwoners	1 238	1 357	1 526	1 460	1 329
Agglomeraties	1 521	1 777	2 086	1 766	1 637
Alle sociale statuten. (inclusief « overigen » exclusief zelfstandigen)					
Gemeenten met minder dan 5 000 inwoners	973	1 377	1 596	1 600	1 436
Gemeenten met meer dan 5 000 inwoners	1 335	1 723	1 970	2 069	1 812
Agglomeraties	1 689	2 144	2 546	2 562	2 142

5. — Huurprijs en leeftijd van het gezinshoofd.

Naast de studie van de invloed van de gezinsgrootte op de huurprijs, heeft men gepoogd de eventuele weerslag van de leeftijd van het gezinshoofd op de huurprijs te meten.

Voor het Rijk bekomt men een gemiddelde huurprijs van 2 184 F voor de gezinnen waarvan het hoofd minder dan 35 jaar oud is.

De huurprijs is nauwelijks lager (2 137 F) wanneer het gaat om gezinnen waarvan het hoofd een leeftijd bereikt tussen 35 en 50 jaar. Daarentegen is een gevoelige daling van de huurprijs waar te nemen wanneer het hogere leeftijdsgroepen betreft. Zo bedraagt de huurprijs slechts 1 802 F voor de gezinnen waarvan het hoofd 50 tot 65 jaar oud is terwijl ze voor personen van 65 jaar en ouder terugloopt tot 1 459 F.

De gedetailleerde resultaten uitgesplitst volgens het sociaal statuut van het gezinshoofd (tabel 19 en diagram 14) doen alweer het afwijkend

patroon der huurgelden bij de bedienden en zelfstandigen uitkomen. Bij deze groepen stijgt de huurprijs immers wanneer men van de minder dan 35-jarigen overgaat naar de onmiddellijke hogere leeftijdsgroep — het verschil is bijzonder sterk bij de bedienden — terwijl men het tegengestelde waarneemt voor de andere sociale statuten, althans wanneer men kernen buiten beschouwing laat waarvoor het aantal waarnemingen te klein is.

Indien men de speciale groep gepensioneerden van minder dan 50 jaar buiten beschouwing laat, daalt de huurprijs altijd wanneer men overgaat van de gezinnen waarvan het hoofd tussen 35 en 50 jaar oud is, naar die waarvan het hoofd een leeftijd bereikt tussen 50 en 65 jaar. Als men de hogere leeftijdsklassen beschouwt, zijn alleen de gepensioneerden en de groep « anderen » van belang; bij de eersten constateert men een daling van 100 F, terwijl er in het andere geval een weinig significante stijging kan waargenomen worden die slechts 31 F bedraagt.

Tabel 18. — UITSPLITSING VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD EN DE GROOTTE VAN HET GEZIN VOOR VLAANDEREN, WALLONIE EN BRUSSEL-HOOFDSTAD.

REGIO EN SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD	Gezin bestaande uit				Totaal
	1 persoon	2 personen	3 personen	4 personen en meer	
Vlaanderen :					
Arbeider	1 306	1 600	1 663	1 563	1 582
Bediende	2 269	2 422	2 603	2 754	2 576
Gepensioneerde	1 196	1 347	1 579	1 387	1 295
Andere	1 298	1 518	1 699	1 529	1 460
Alle sociale statuten (1)	1 305	1 661	1 932	1 874	1 700
Wallonië :					
Arbeider	1 383	1 691	1 640	1 595	1 612
Bediende	2 138	2 378	2 598	3 301	2 748
Gepensioneerde	1 279	1 410	1 520	1 489	1 360
Andere	1 430	1 654	1 839	1 881	1 652
Alle sociale statuten (1)	1 371	1 697	1 903	2 004	1 745
Brussel-Hoofdstad :					
Arbeider	1 856	2 175	2 320	2 238	2 174
Bediende	2 903	3 441	3 790	4 933	3 797
Gepensioneerde	1 746	2 170	2 507 (2)	2 197 (2)	1 915
Andere	2 179	2 457	2 965 (2)	3 074 (2)	2 454
Alle sociale statuten (1)	1 991	2 611	3 094	3 311	2 614

(1) Exclusief de zelfstandigen.

(2) Door zeer kleine steekproeven opgeleverde resultaten.

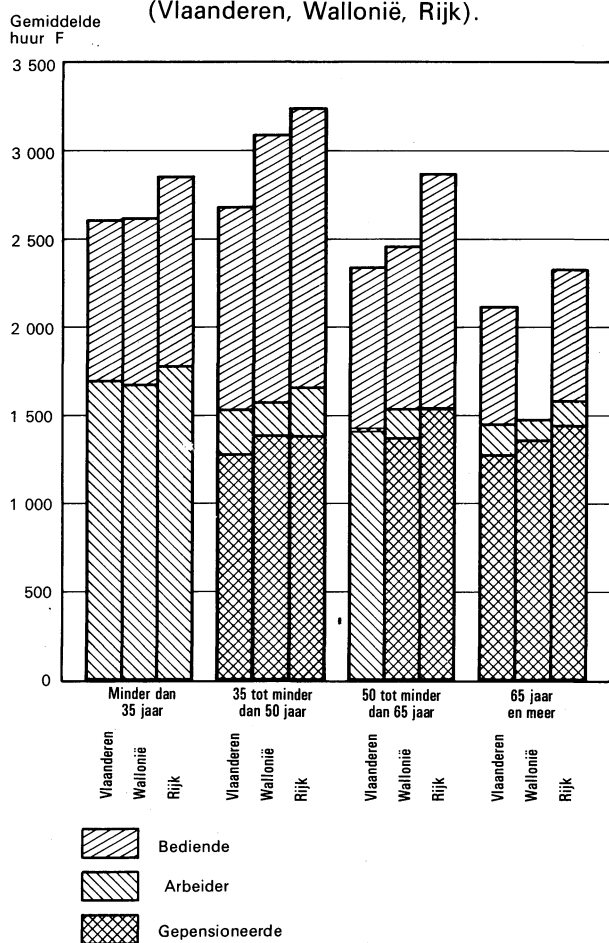
Tabel 19. — UITSPLITSING VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKSE HUURPRIJZEN VOOR HET RIJK, VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT EN DE LEEFTIJD VAN HET GEZINSHOOFD.

SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD	Gezinnen waarvan het hoofd de leeftijd bereikt heeft van				
	minder dan 35 jaar	35 tot minder dan 50 jaar	50 tot minder dan 65 jaar	65 jaar en ouder	totaal
Arbeider	1 777	1 657	1 539	1 576 (*)	1 685
Bediende	2 857	3 239	2 869	2 324 (*)	2 974
Zelfstandige	3 724	3 881	3 131	3 034 (*)	3 629
Gepensioneerde	—	1 381 (*)	1 533	1 437	1 454
Andere	2 230	1 836	1 543	1 574	1 721
<i>Algemeen gemiddelde :</i>	2 184	2 137	1 802	1 459	1 904

(*) Door zeer geringe steekproeven opgeleverde resultaten.

Diagram 14

Gemiddelde maandhuur in mei 1973, volgens de sociale status en de leeftijd van het gezinshoofd (Vlaanderen, Wallonië, Rijk).

Als nog verder wordt gedetailleerd, dan komt men tot de bevinding dat bij de bedienden, enkel zij die over een zeker comfort beschikken en waarvan de leeftijd tussen 35 en 50 jaar is gelegen, een hogere huurprijs betalen dan de jongere bedienden. De bedienden die tussen 50 en 65 jaar oud zijn betalen overigens een huur die slechts een weinig lager ligt dan die betaald door de onmiddellijk lagere leeftijdsgroep (tabel 20). De toestand voor de andere bedienden is identiek met die voor de arbeiders : praktisch gelijke of enigszins dalende huurprijs wanneer men naar een hogere leeftijdsklasse overgaat.

In tabel 21 wordt aangetoond dat de tendensen afgeleid uit de minder gedetailleerde cijfers van tabel 19 geldig blijven wat ook de grootte van de gemeente is waar de woning is gevestigd.

De regionale analyse van genoemde resultaten (tabel 22 en diagram 14) stelt de relatief hoge huurprijzen in het licht die in Wallonië en Brussel-Hoofdstad worden betaald door de bedienden van 35 tot minder dan 50 jaar. In Vlaanderen is dit niet het geval : het verschil t.o.v. de nabij liggende leeftijdsgroepen is er zeer klein. Bij het onderzoek van de meer gedetailleerde resultaten in de bijlagen, blijkt dat de door huurders tussen de 35 en 50 jaar oud betaalde huurprijzen voor woningen voorzien van alle comfort relatief minder hoog liggen in Vlaanderen dan elders. Voorts liggen de huurprijzen in Vlaanderen en Wallonië dicht bij elkaar; die bij de gepensioneerden en de « anderen » vertonen evenwel een neiging om een weinig hoger te liggen in Wallonië.

Tabel 20. — UITSPLITSING VAN DE GEMIDDELDE HUURPRIJZEN VOOR HET RIJK, VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD, HET COMFORT VAN DE WONING EN DE LEEFTIJD VAN HET GEZINSHOOFD.

SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD EN COMFORT VAN DE WONING	Gezinnen waarvan het hoofd de leeftijd bereikt heeft van				
	minder dan 35 jaar	35 tot minder dan 50 jaar	50 tot minder dan 65 jaar	65 jaar en ouder	Totaal
Arbeiders.					
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 497	1 431	1 361	1 365 (*)	1 444
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	2 075	1 832	1 758	1 694 (*)	1 915
Met badkamer en centrale verwarming	2 774	2 672	2 365	—	2 681
Bediende.					
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 862	1 877	1 777	—	1 841
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	2 531	2 343	2 279	—	2 413
Met badkamer en centrale verwarming	3 903	4 803	4 707	3 076 (*)	4 329
Gepensioneerde.					
Noch badkamer, noch centrale verwarming	—	1 250	1 249	1 165	1 182
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	—	1 441 (*)	1 702	1 672	1 665
Met badkamer en centrale verwarming	—	—	3 006	3 056	3 017
Alle sociale statuten. (inclusief « anderen », exclusief « zelfstandigen »)					
Noch badkamer, noch centrale verwarming	1 574	1 490	1 357	1 167	1 382
Met badkamer maar zonder centrale verwarming	2 277	2 008	1 886	1 686	2 012
Met badkamer en centrale verwarming	3 538	4 088	3 774	3 126	3 662

(*) Door zeer kleine steekproeven opgeleverde resultaten.

Tabel 21. — UITSPLITSING VAN DE GEMIDDELDE HUURPRIJZEN VOOR HET RIJK, VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD, DE LIGGING VAN DE WONING EN DE LEEFTIJD VAN HET GEZINSHOOFD.

SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD EN LIGGING VAN DE WONING	Gezinnen waarvan het hoofd de leeftijd bereikt heeft van				
	minder dan 35 jaar	35 tot minder dan 50 jaar	50 tot minder dan 65 jaar	65 jaar en meer	Totaal
Arbeider.					
Gemeenten met minder dan 5 000 inwoners	1 435	1 302	1 165	—	1 346
Gemeenten met meer dan 5 000 inwoners	1 735	1 551	1 423	1 441 (*)	1 614
Agglomeraties	2 054	1 898	1 749	1 714 (*)	1 917
Bediende.					
Gemeenten met minder dan 5 000 inwoners	2 185	2 641	1 923	—	2 277
Gemeenten met meer dan 5 000 inwoners	2 764	3 094	2 596	—	2 837
Agglomeraties	3 203	3 477	3 160	2 260 (*)	3 267
Gepensioneerden.					
Gemeenten met minder dan 5 000 inwoners	—	1 204 (*)	1 174	1 044	1 081
Gemeenten met meer dan 5 000 inwoners	—	1 326	1 370	1 319	1 329
Agglomeraties	—	1 641 (*)	1 772	1 608	1 637
Alle sociale statuten. (inclusief « anderen » exclusief zelfstandigen)					
Gemeenten met minder dan 5 000 inwoners	1 656	1 589	1 292	1 060	1 436
Gemeenten met meer dan 5 000 inwoners	2 124	1 987	1 599	1 329	1 812
Agglomeraties	2 524	2 452	2 100	1 633	2 142

(*) Door zeer kleine steekproeven opgeleverde resultaten.

Tabel 22. — UITSPLITSING VAN DE GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUURPRIJZEN VOLGENS HET SOCIAAL STATUUT EN DE LEEFTIJD VAN HET GEZINSHOOFD IN VLAANDEREN, WALLONIE EN BRUSSEL-HOOFDSTAD.

REGIO EN SOCIAAL STATUUT VAN HET GEZINSHOOFD	Gezinnen waarvan het hoofd de leeftijd bereikt heeft van				
	minder dan 35 jaar	35 tot minder dan 50 jaar	50 tot minder dan 65 jaar	65 jaar en ouder	Totaal
Vlaanderen :					
Arbeider	1 698	1 531	1 411	1 447 (2)	1 582
Bediende	2 605	2 681	2 337	2 115 (2)	2 576
Gepensioneerde	—	1 283 (2)	1 427	1 272	1 295
Anderen	1 955	1 542	1 345	1 342	1 460
Alle sociale statuten (1)	2 016	1 845	1 557	1 287	1 700
Wallonië :					
Arbeider	1 678	1 577	1 533	1 474 (2)	1 612
Bediende	2 619	3 089	2 456	—	2 748
Gepensioneerde	—	1 388	1 370	1 354	1 360
Anderen	2 151	1 683	1 535	1 446	1 652
Alle sociale statuten (1)	1 997	1 949	1 616	1 372	1 745
Brussel-Hoofdstad :					
Arbeider	2 349	2 130	1 984	—	2 174
Bediende	3 653	4 093	3 725	—	3 797
Gepensioneerde	—	—	2 077	1 794	1 915
Anderen	2 706 (2)	2 787 (2)	2 127	2 303 (2)	2 454
Alle sociale statuten (1)	3 002	3 018	2 608	1 845	2 614

(1) Exclusief zelfstandigen.

(2) Door zeer kleine steekproeven opgeleverde resultaten.

6. — Door de zelfstandigen betaalde huurprijzen.

In de bijlage vindt men een uitsplitsing van de resultaten betreffende de zelfstandigen die geen netto huurprijs hebben kunnen opgeven. In de meeste gevallen is in dit bedrag de huurprijs van de beroepslokalen begrepen. De uitsplitsing gebeurde op basis van de bedrijfstak waartoe het gezinshoofd behoort. Gezien het relatief kleine aantal waarnemingen werden slechts vier bedrijfs-groepen in aanmerking genomen; deze werden opgesteld aan de hand van de systematische bedrijfs-indeling in de Europese Gemeenschappen (NACE). Een eerste categorie van zelfstandigen groepeerde deze uit de landbouw, de bosbouw en de visserij (klassen 01, 02 en 03 van de NACE). Een tweede categorie omvat al hetgeen de winning en het bewerken van niet-energetische mineralen en diverse produkten betreft, de chemische industrie, de metaalverwerkende industrie, de fijnmechanische industrie, de overige be- en verwerkende industrie, de bouwnijverheid, water-, spoor- en wegenbouw (klassen 11 tot 50 van de NACE). Deze groep heeft dus hoofdzakelijk betrekking op de ambachtslieden en kleine industriëlen. Hieraan werd toegevoegd de reparatie van gebruiksgoederen en voer-

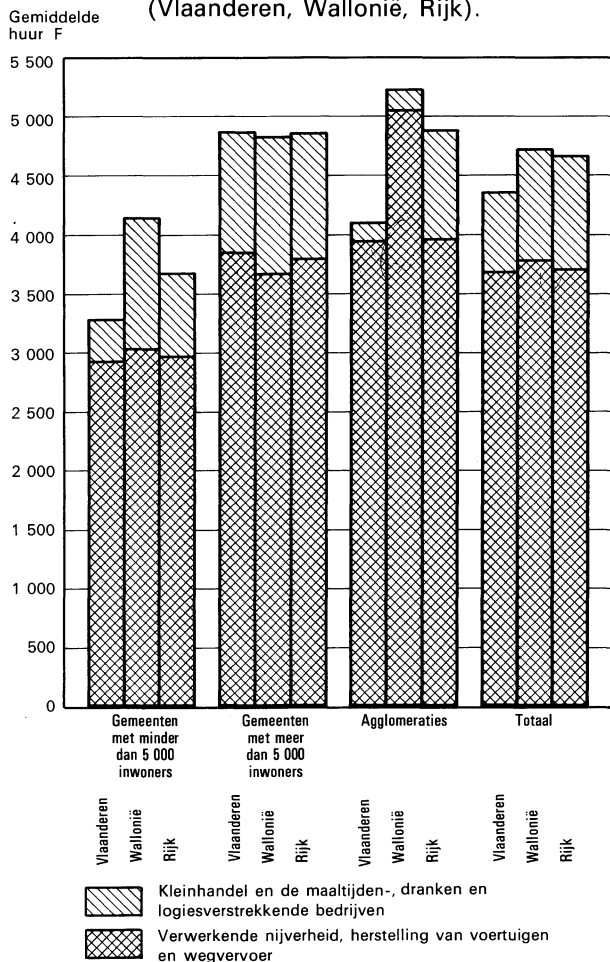
tuigen (klasse 67 van de NACE) alsook het vervoer te land (klasse 72 van de NACE) daar de beroepslokalen bezet door genoemde bedrijfsklassen door hun configuratie en localisatie meer gelijkenis vertonen met de industriële werkplaatsen dan met de beroepslokalen van de andere klassen. Een derde categorie omvat het vervoer (andere dan het vervoer te land) en de communicatie (klasse 71 en 73 tot 79), het bank- en verzekeringswezen, de dienstverlening ten behoeve van ondernemingen, de verhuur (klassen 81 tot 85 van de NACE) en de overige dienstverlening (klassen 91 tot 99 van de NACE), de groothandel, de recuperatie en de tussenpersonen in de handel (klassen 61 tot 63 van de NACE). In de laatste categorie treft men de kleinhandel en de maaltijden-, dranken- en logiesverstreckende bedrijven (klassen 64 tot 66 van de NACE) aan.

Het is normaal dat de gemiddelden die voortvloeien uit de hier gehanteerde steekproeven minder nauwkeurig zijn dan in de vorige gevallen.

Niet alleen het aantal waarnemingen is relatief klein maar de waaier van mogelijke huurprijzen is uiterst breed. Niettemin zijn de tabellen van bij-

Diagram 15

Kleinhandel, horecabedrijven, ambachten, herstelling van voertuigen en wegvervoer: gemiddelde maandhuur in mei 1973, (woning met inbegrip van bedrijfslokalen en andere eventuele lasten) volgens de ligging van de woning (Vlaanderen, Wallonië, Rijk).

lage V (diagram 15) niet van belang ontbloom en kunnen een aantal interessante beschouwingen eraan vastgeknoot worden.

A priori zou men kunnen denken dat het criterium « ligging van de woning » — waaronder niet enkel moet worden verstaan het behoren tot een der groepen van gemeenten die tot hertoe in aanmerking kwamen, maar ook de ligging in de gemeente zelf — doorslaggevend is t.o.v. alle andere criteria. Dit schijnt echter niet zo te zijn en evenals in het geval van de netto huurprijzen, kan aan de hand van de tabellen een sterke correlatie van het niveau van de huurprijs met het comfort van de woning worden vastgesteld en wel in alle categorieën van gemeenten en in alle beschouwde bedrijfspgroepen.

Zoals voor de netto huurprijzen bestaat er een merkbaar verschil tussen de huurprijzen in kleine gemeenten en die in andere gemeenten, terwijl in de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners de huurprijzen bijna het peil bereiken van die welke in de agglomeraties worden betaald.

Welke de ligging en het comfort van de woning mogen zijn, men bemerkt zowel op het nationale vlak als in Vlaanderen en in Wallonië dat de huurprijzen betaald door de kleinhandelaars (inclusief de maaltijden-, dranken- en logiesverstrekende bedrijven) hoger liggen dan die welke door de industriëlen en de ambachtslieden (inclusief garagehouders en vervoerders te land) worden betaald. Wat het algemeen gemiddelde voor het Rijk betreft geeft dit een verschil van ongeveer 1 000 F (huurprijs van de kleinhandelaars : 4 674 F; huurprijs van de ambachtslieden en industriëlen : 3 702 F). In Wallonië kent men hetzelfde verschil (kleinhandelaars : 4 726 F; ambachtslieden en industriëlen : 3 787 F); in Vlaanderen is dit gevoelig minder (kleinhandelaars : 4 365 F; ambachtslieden en industriëlen : 3 684 F).

De door de dienstenbranche (ander vervoer dan het vervoer te land, financiële diensten, groothandel en niet elders genoemde diensten) betaalde huurprijzen liggen meestal op het niveau van die welke betaald worden door de ambachtslieden en de industriëlen. Maar gezien de proportie woningen met centrale verwarming en badkamer hier gevoelig hoger ligt dan elders leidt de weging tot gemiddelde huurprijzen op het nationale en regionale vlak, die merkbaar hoger liggen dan het gemiddelde der ambachtslieden en industriëlen, maar lager dan dat der kleinhandelaars. Ook hier lijken de huurprijzen in Wallonië ietwat hoger te liggen dan in Vlaanderen.

In de Brusselse agglomeratie kunnen aan de hand van het beperkt aantal waarnemingen slechts conclusies worden getrokken voor de kleinhandelaars en de diensten. In beide gevallen werd een huurprijs geregistreerd die enigszins hoger ligt dan 6 000 F voor de woningen met alle comfort (6 033 F in de dienstenbranche; 6 081 F voor de kleinhandelaars) een bedrag dus dat de overeenkomstige nationale gemiddelden sterk benadert. In het enige andere geval waar de steekproef 20 waarnemingen overschrijdt, nl. voor de woningen van de kleinhandelaars die noch centrale verwarming noch badkamer bezitten, bekomt men een gemiddelde huurprijs van 4 152 F d.i. een bedrag dat het landelijke gemiddelde (3 597 F) ruimschoots overtreft.

De door de landbouwers betaalde huurprijzen werden volledigheidshalve vermeld. In de landbouwsector zijn de resultaten heel wat minder nauwkeurig dan in de andere sectoren, zodat er alleen een orde van grootte uit afgeleid kan worden.

7. — Stijging van de woninghuur.

Op basis van de vraag waarbij de huurders, die intussen niet zijn verhuisd werden verzocht om, behalve de huidige huurprijs, ook de één jaar tevoren betaalde huur te vermelden, wordt een verhoging van 3,89 % voor het Rijk geregistreerd.

Uit de ontleding van de gedetailleerde resultaten (bijlagen 9 en 11 en diagram 16) blijkt dat alle categorieën van woningen zonder uitzondering bij de verhoging zijn betrokken, zonder dat met zekerheid kan worden beweerd dat een bepaalde categorie (gebaseerd op de criteria comfort en ligging van de woning en sociaal statuut van het gezinshoofd) het wint van een andere met uitzondering wellicht van die der bediendenwoningen. Inderdaad, enkel voor de woningen, die zijn gelegen in de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners en die noch van een badkamer noch van centrale verwarming zijn voorzien ligt het verhogingspercentage van de huurprijs der bedienden lager dan dat van de door de arbeiders betaalde huur. Op het regionale vlak wordt hetzelfde verschijnsel waargenomen. De verschillen tussen de stijgingspercentages van de door de bedienden of door de andere sociale klassen betaalde huurprijzen zijn echter scherper in Vlaanderen en in de hoofdstad, dan in Wallonië.

Per categorie woningen, op het nationale vlak, liggen de stijgingspercentages van de door de gepensioneerden betaalde huurprijzen meestal lager dan de bij de werklieden waargenomen overeenkomstige percentages; de verschillen zijn echter over 't algemeen miniem en lijken minder vanzelfsprekend dan bij de vergelijking tussen bedienden en werklieden. Op het regionale vlak geldt dit voor Vlaanderen en Wallonië, maar voor Brussel-Hoofdstad is de toestand omgekeerd.

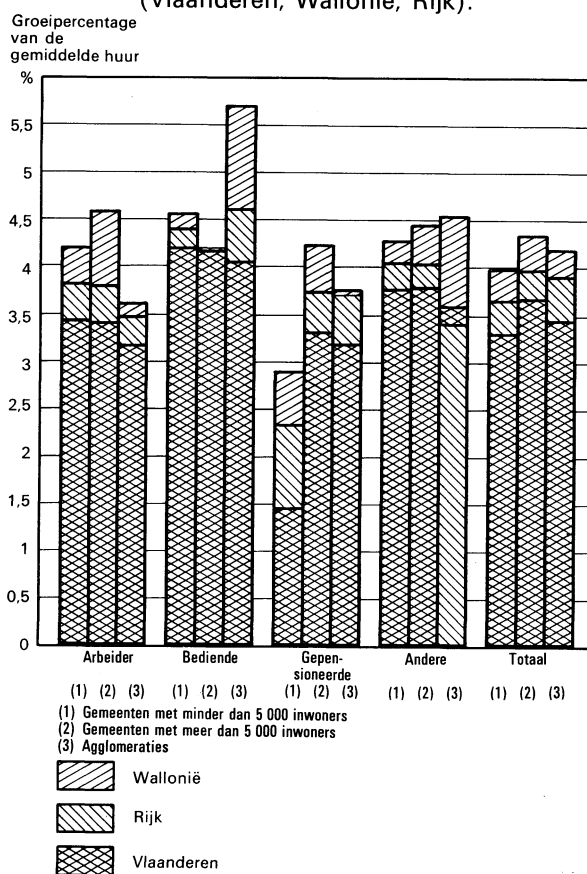
Bij vergelijking van de regionale stijgingspercentages van de huurprijzen blijkt dat, van mei 1972 tot mei 1973, de huurprijzen vlugger toenamen in Wallonië dan in Vlaanderen (Wallonië 4,21 %; Vlaanderen : 3,89 %). Dit treedt duidelijk op de voorgrond wanneer men de marginale percentages onderling vergelijkt (nl. de op de laat-

ste regels en in de laatste kolommen van de bijlagen-tabellen aangegeven percentages); die m.b.t. Wallonië zijn inderdaad steeds hoger dan die van Vlaanderen. Brussel-Hoofdstad neemt een intermediaire positie in die echter dichterbij die van Wallonië staat.

Daar de verhoging waarvan tot hiertoe sprake was, slechts slaat op huurprijzen betaald door de gezinnen die niet verhuisden binnen het jaar dat

Diagram 16

Huurstijging (in %) van mei 1972 tot mei 1973, volgens de sociale status van het gezinshoofd en de ligging van de woning (Vlaanderen, Wallonië, Rijk).

het ogenblik van de enquête is voorafgegaan stemt zij waarschijnlijk niet overeen met de reële verhoging van de huurprijzen, die slechts kan worden bepaald door alle woningen in de berekening te betrekken. Als men het nationale gemiddelde van de enquête 1973 vergelijkt met dat van de enquête 1971, bekomt men een huurprijsverhoging van 13,3 % op twee jaar (gemiddelde huurprijs 1971 : 1 681 F; gemiddelde huurprijs 1973 : 1 904 F).

Daar het onroerend patrimonium van 1971 tot 1973 evolueerde, dient ermee rekening te worden gehouden dat dit verhogingspercentage behalve een « prijseffect », ook een « kwaliteitseffect » inhoudt, dat toe te schrijven is aan de verbetering aan het onroerend patrimonium van 1971 tot 1973. Voor alle woningen samen schat de nationale boekhouding het kwalitatief verbeteringspercentage van het onroerend patrimonium op 2 % per jaar. Dit percentage ligt waarschijnlijk lager voor de verhuurde woningen, zodat, wanneer men een percentage van 1,5 % aanneemt, men een stijging bekomt, die, enkel beperkt tot het prijseffect, 9,9 % bedraagt, (11,1 % wanneer het kwaliteitseffect tot 1 % wordt gelimiteerd). Tijdens dezelfde periode steeg de index van de consumptieprijzen van 153,5 in mei 1971 tot 172,7 in mei 1973, d.i. een verhoging van 12,5 %. De woninghuurprijs zou dus minder vlug zijn toegenomen dan het algemene indexcijfer van de consumptieprijzen.

Er dient echter te worden op gewezen dat men niet voorzichtig genoeg kan zijn wanneer gepoogd wordt een prijs-indexcijfer te berekenen aan de hand van de gemiddelden opgeleverd door steekproeven, zoals dit hier het geval is. Zo heeft bijvoorbeeld de gemiddelde huur van mei 1973 (1 904 F) als variatiecoëfficiënt 0,54 %, en die van mei 1971 (1 681 F) 0,85 %. Ofschoon deze variatiecoëfficiënten laag zijn, is de probabilliteit van een fout van 1 of 2 punten bij het berekenen van het groeipcentage van de huurprijzen vrij groot. Er hoeft nauwelijks te worden op gewezen dat een dergelijke berekening steeds riskanter wordt naarmate men ze op minder nauwkeurige resultaten wil toepassen.

	Gemiddelde huurprijzen van de woningen zonder badkamer, noch centrale verwarming (*)		
	1971	1973	Verhoging (in %)
Het Rijk	1 224 (0,58)	1 382 (0,43)	12,9
Vlaanderen	1 172 (0,82)	1 306 (0,57)	11,4
Wallonië.....	1 177 (0,92)	1 345 (0,72)	14,3

(*) De variatiecoëfficiënt van de gemiddelde huur wordt tussen twee haakjes verstrekt.

In het geval van de woningen zonder badkamer noch centrale verwarming, heeft men te maken met een categorie vrij homogene woningen, waarvoor de gemiddelde huurprijs met meer nauwkeurigheid wordt verkregen dan de algemene gemiddelde huurprijs. Het lijkt derhalve interessant de prijsverhoging voor deze categorie woningen te be-

rekenen, dit te meer daar het hier gaat om een categorie waarvan de kwaliteit niet alleen vrij homogeen is in de ruimte, maar ook in de tijd. Het lijkt inderdaad logisch te veronderstellen dat deze categorie woningen van het ene op het andere jaar slechts kleine aanpassingen ondergaat die het kwalitatieve verbeteringspercentage van het onroerend patrimonium slechts in geringe mate beïnvloeden. De verhogingspercentages van de huurprijzen van deze woningen zonder comfort zouden derhalve slechts het prijseffect dekken.

Voor het Rijk was de gemiddelde huurprijs van de woningen zonder badkamer noch centrale verwarming 1 224 F in 1971 en 1 382 F in 1973, wat neerkomt op een verhoging van 12,9 %. Dit verhoudingscijfer stemt praktisch overeen met de verhoging van het algemeen indexcijfer van de consumptieprijzen in dezelfde periode. De overeenkomstige percentages belopen 11,4 % en 14,3 % respectievelijk voor Vlaanderen en Wallonië; eens te meer treft men een sterker verhogingspercentage van de huurprijzen aan in Wallonië dan elders in het land.

Alle tot hier genoemde stijgingspercentages vormen gemiddelden, waarbij zowel de ongewijzigde huurprijzen (of die welke daalden, maar dit is uitzonderlijk) als de andere in aanmerking werden genomen. Welnu een aanzienlijk deel van de huurprijzen valt in de eerste groep en het lijkt dan ook belangwekkend de onderzoeken verder door te drijven. In de tabellen van bijlage VIII zijn de cijfers m.b.t. de woningen, waarvan de huurprijzen zijn veranderd in de loop van het jaar dat de enquêtedatum is voorafgegaan, apart vermeld.

Hieruit kan een eerste interessante conclusie worden getrokken nl. dat het in de categorie van de meest comfortabele woningen is dat men de grootste proporties gewijzigde huurprijzen aantreft. Terwijl de huursom van gemiddeld 31 % van de huurders werd opgetrokken, bedroeg dit cijfer slechts 27 % voor woningen zonder comfort, maar bereikte 43 % voor de woningen die van alle comfort zijn voorzien.

Daartegenover en indien men zich beperkt tot de gewijzigde huurprijzen zijn die van de woningen zonder comfort aanzienlijker toegenomen dan de andere. Zo is de gemiddelde stijging van 9,84 % voor het Rijk teruggebracht tot 8,20 % wanneer het gaat om woningen met centrale verwarming

Tabel 23. — RELATIEF AANDEEL VAN DE TUSSEN MEI 1972 EN MEI 1973 GEWIJZIGDE HUURPRIJZEN EN BELANG VAN DE STIJGING (IN %).

COMFORT VAN DE WONING	Relatief aandeel van de gewijzigde huurprijzen				Stijging (in %)			
	Rijk	Vlaanderen	Wallonië	Brussel-Hoofdstad	Rijk	Vlaanderen	Wallonië	Brussel-Hoofdstad
Woningen zonder badkamer noch centrale verwarming	27,0	24,2	29,5	34,9	11,42	12,02	11,76	9,80
Woningen met badkamer maar zonder centrale verwarming	34,9	31,9	36,4	48,7	9,82	9,82	10,52	8,87
Woningen zonder badkamer maar met centrale verwarming	28,9	28,0	28,2	30,6	11,36	11,41	12,52	10,64
Woningen met badkamer en centrale verwarming	43,3	40,0	41,6	51,7	8,20	8,08	9,22	7,81
Alle comfortklassen	30,8	27,6	32,4	41,1	9,84	10,28	10,74	8,61

en badkamer; ze bereikt echter 11,42 % als het woningen zonder comfort betreft, terwijl de woningen met badkamer maar zonder centrale verwarming een tussenpositie innemen nl. 9,82 %.

Wanneer verder in detail wordt getreden, door o.a. het effect van de ligging van de woning en/of het behoren van het gezinshoofd tot een bepaalde sociale categorie af te zonderen, dan kan men vaststellen dat de grootteorde en de relatieve positie van de cijfers van tabel 23 op alle niveaus worden teruggevonden. Er dient nochtans op te worden gewezen dat de verhouding van de gewijzigde huurprijzen merkelijk geringer is in de kleine gemeenten dan in de agglomeraties, terwijl de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners een intermediaire, dicht bij die van de grote agglomeraties staande, positie bekleden.

Deze stijgingspercentages van de huurprijzen liggen gevoelig hoger in de kleine gemeenten. Daar een betrekkelijk hoog gemiddeld stijgingspercentage van de huurprijzen dikwijls gepaard gaat met een relatief kleine frequentie van het aantal gewijzigde huurgelden zijn er compensaties, waardoor — zoals tevoren reeds werd vastgesteld — de gemiddelde stijgingspercentages van de huurprijzen, opgemaakt op het niveau van een volledig stratum — d.i. met inbegrip van de ongewijzigde huurprijzen — praktisch alle identiek blijven.

Dit compensatiemechanisme vindt waarschijnlijk zijn oorsprong in de bij de huurprijsbepaling gevolgde gewoonten. Zo waarborgt de koppeling aan de index van de kleinhandelsprijzen automatische verhogingen van de huur, die waarschijnlijk frequenter zijn dan bij niet-indexering. Daar de cijfers met automatische indexering waar-

schijnlijk veelvuldiger voorkomen voor de woningen met alle comfort en/of de in de stad gelegen woningen, is het dan ook voor deze categorie dat de hoogste frequenties van gewijzigde huurprijzen worden waargenomen. In de andere gevallen zijn er minder wijzigingen, maar het stijgingspercentage ligt hoger.

De vrij algemene gewoonte om de huurprijsbedragen af te ronden tot de naaste honderd frank speelt waarschijnlijk ook een rol in het boven beschreven mechanisme, in die zin dat enerzijds een verhoging met dit bedrag een grotere weerslag heeft op de lage huurprijzen dan op de hogere en anderzijds, de eigenaar langer moet wachten om de huur met een tranche van 100 F te verhogen en tevens binnen de normen te blijven.

De zopas gemaakte opmerkingen verklaren wellicht ook waarom het gemiddelde van de gewijzigde huurprijzen bijna steeds hoger ligt dan dat van de ongewijzigde huurgelden. De tabellen van bijlage VIII tonen aan dat het eerste doorgaans 10 tot 20 % hoger ligt dan het algemeen gemiddelde van het stratum waaruit het werd getrokken.

8. — Conclusies.

Volgens een in mei 1973 uitgevoerde enquête verwoont de Belgische huurder gemiddeld 1 904 F per maand. Voor een woning zonder badkamer noch centrale verwarming bedraagt de huurprijs 1 382 F; hij stijgt tot 2 012 F wanneer er een badkamer voorhanden is en bereikt 3 662 F als de woning is voorzien van badkamer en centrale verwarming. In de kleine gemeenten liggen de huurprijzen gevoelig lager dan in de gemeenten met

meer dan 5 000 inwoners of die deel uitmaken van een grote agglomeratie; het verschil tussen de huurgelden in de twee laatstgenoemde categorieën gemeenten is eerder gering te noemen. De alleenstaande betaalt een merkkelijk lagere huur dan de andere gezinnen. Behalve bij de bedienden en de zelfstandigen staat de door een gezin van twee personen betaalde huur praktisch gelijk met die betaald door een groter gezin. Meestal vermindert de huurprijs met de leeftijd van het gezinshoofd. De bedienden en de zelfstandigen van 35 tot 50 jaar betalen echter hogere huren dan de jongeren. In Wallonië en Vlaanderen staat de woninghuur

ongeveer gelijk. Wat de provincies betreft liggen de huurprijzen in Brabant het hoogst terwijl de provincie Namen op de tweede plaats komt. In Limburg treft men de laagste huren aan.

Als men zich tot het prijseffect beperkt, d.i. afgezien van de verbetering van de kwaliteit van het onroerend patrimonium, dan stelt men vast dat de huurgelden van 1971 tot 1973, op weinig na, in dezelfde mate zijn gestegen als de algemene index der consumptieprijzen. De huurprijzen in Wallonië schijnen enigszins sneller te zijn toegenomen dan in Vlaanderen.

ENKELE VROEGER VERSCHENEN STUDIËN

- De Belgische input-outputrelaties 1959 (3 delen), algemene beschrijving van de berekeningsmethode, finale vraag tegen aankooprijzen en investeringen per bedrijfstak, technische coëfficiënten en de inverse matrix.

STATISTISCHE STUDIËN (1)

- N° 1 — Analyse van de vraag op grond der Belgische Gezinsbudgetenquêtes van 1948-1949 en 1956-1957.
- N° 2 — Groei van het nationaal inkomen van 1948 tot 1959 en vooruitzichten op deze basis voor de komende jaren.
— De gezinsuitgaven voor vaste brandstoffen, elektriciteit en stadsgas van 1948 tot 1959.
— De prijs- en inkomenselasticiteiten van de vraag der gezinnen naar steenkolen, gas en elektriciteit volgens de tijdreeksen 1948-1959 — Vooruitzichten inzake gezinsverbruik voor 1965.
- N° 3 — Enkele aspecten van de nauwkeurigheid van ramingen gebaseerd op de gezinsbudgetenquêtes.
— Verdeling over provincies en taalstreken van de toegevoegde waarde per bedrijfstak en het totale binnenlandse produkt.
- N° 4 — De nationale rekeningen van België 1953-1962.
- N° 5 — Gezinsbudgetonderzoek 1961 — Beschrijving van de methode — Inkomen, consumptie en besparingen voor tien sociale groepen.
- N° 6 — De toegevoegde waarde per bedrijfstak en per werknemer in de verschillende provincies en taalstreken van 1955 tot 1959.
— Evolutie van de industriële concentratie, verschillen in rendement, de bezoldigingen, de toegevoegde waarde en de investeringen volgens de dimensie van de industriële inrichtingen.
- N° 7 — Gezinsbudgetonderzoek 1961 — Structuur van het gezinsbudget volgens gezinslasten en volgens taalstreken — Onderzoek naar het representatief karakter van het gezinsbudgetonderzoek.
- N° 8 — De nationale rekeningen van België 1953-1963 — Hoofddijnen van de ontwikkeling.
- N° 9 — Gezinsbudgetonderzoek 1961 — Structuur van het budget volgens grootteklassen van de gemeenten en de bedrijfstak waarin het gezinshoofd tewerkgesteld is — Structuur van het budget voor gezinnen die spaarden enerzijds en die ontspaarden anderzijds.
- N° 10 — De herziening 1964 van de index van de industriële produktie.
— Produktie-indexcijfers van intermediaire-, consumptie- en investeringsgoederen.
— Ontbinding van tijdreeksen in hun componenten volgens diverse methoden — Toepassing op enkele Belgische reeksen.
- N° 11 — De nationale rekeningen van België 1953-1964 — Overzicht van de economische en sociale ontwikkeling.
- N° 12 — Economische groei van provincies en taalstreken 1955-1963.
- N° 13 — De nationale rekeningen van België 1953-1965.
- N° 14 — Huidige stand van de regionale statistiek.
— Exportgerichtheid van de verschillende provincies en taalstreken.
— Regionale verdeling van het nationaal inkomen in 1961.
— Economische groei van de provincies en taalstreken van 1962 tot 1964.
- N° 15 — Tewerkstelling en arbeidsvergoeding per industriële bedrijfstak in provincies en taalstreken van 1955 tot 1964.
- N° 16 — De nationale rekeningen van België 1953-1966.
- N° 17 — Typologie van de Belgische gemeenten naar graad van de verstedelijking op 31 december 1961.
— Vergelijking der gezinsbudgetenquêtes gehouden bij arbeiders- en bediendengezinnen in 1961 en 1963.
- N° 18 — Verdeling over provincies en taalstreken van de toegevoegde waarde per bedrijfstak en van het totaal binnenlands produkt — jaren 1965 en 1966.
— Regionale indexcijfers van de industriële produktie basis 1964 = 100).
— Hervorming van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen.
- N° 19 — De nationale rekeningen van België 1963-1967.
- N° 20 — De nationale rekeningen van België 1965-1968.
- N° 21 — De nationale rekeningen van België 1953-1969.
- N° 22 — Input-outputtabel van België voor 1965.
- N° 23 — Economische groei van de provincies en taalstreken van 1965 tot 1968.
— Exportgerichtheid van de verschillende provincies en taalstreken. — Jaren 1966 tot 1968.
- N° 24 — Naar een uitbreiding van de nationale rekeningen.

(1) De nummers 1 tot en met 14 zijn verschenen onder de titel « Statistische en Econometrische Studiën ».

- N° 25 — De nationale rekeningen van België 1966-1970.
- N° 26 — Bijkomende karakteristieken van de economische ontwikkeling op grond van de nationale rekeningen 1963-1970.
— De investeringen van de producenten-verdelers van elektriciteit : test van acceleratie- en de capaciteitshypotesen.
- N° 27 — Indeling van de Belgische gemeenten in statistische sectoren.
— De industriële investeringen van de taalstreken van 1955 tot 1969.
— Input-outputtabel 1965. Aanvullende gegevens over de beroepsbevolking per bedrijfstak.
- N° 28 — De nationale rekeningen van België 1963-1971.
- N° 29 — De woninghuurprijzen in 1970 en 1971.
- N° 30 — Toegevoegde waarde per werknemer in de nijverheid van 1953 tot 1969.
— De industriële investeringen van de provincies van 1955 tot 1969.
- N° 31 — Studie van enkele toepassingen met recurrentievergelijkingen.
— Bijkomende karakteristieken van de economische ontwikkeling op grond van de nationale rekeningen 1963-1971.
- N° 32 — Optimale afronding in de zin der kleinste kwadraten en volgens het schema van Makeham van een gedeelte van een sterftetafel over een bepaald leeftijdsinterval.
— Economische groei van provincies en taalstreken van 1966 tot 1971. Toegevoegde waarde en totaal produkt per bedrijfstak en geografisch gebied.
- N° 33 — De nationale rekeningen van België 1965-1972.
- N° 34 — Nationale rekeningen van België. Ramingen in prijzen van 1970 voor de periode 1953-1964.
— Bijkomende karakteristieken van de economische ontwikkeling op grond van de nationale rekeningen 1965-1972.
- N° 35 — Sterftetafels 1968-1972.
— Omtrent de afronding van een sterftetafel volgens het schema van Makeham.
- N° 36 — De nationale rekeningen van België 1966-1973.
- N° 37 — De keramische nijverheid van 1957 tot 1972.
— De groeven en aanverwante industrieën van 1955 tot 1972.
— De kleinijverheid van 1955 tot 1972.
— Exportgerichtheid van de verschillende provincies en taalstreken in 1969 en 1970.
- N° 38 — Het gezinsbudgetonderzoek 1973-1974 (I).
- N° 39 — Analyse van de actuariële elementen voortvloeiend uit de afgeronde sterftetafels HS (1968-1972), HD (1968-1972) en HFR (1968-1972).
— Exportgerichtheid van de verschillende provincies en taalstreken in 1971. Leveringen aan het buitenland per bedrijfstak en geografisch gebied.
- N° 40 — De nationale rekeningen van België 1966-1974.
- N° 41 — Het gezinsbudgetonderzoek 1973-1974 (II).